İDARE DERGİSİ

(Nisan 1928)

اداره

داخلیه وکالتنك آیلق مجموعه‌سی

نیسان ۹۲۸

صایی : ۱ ییل : ۱

مقدمه

وکالت نیساندن اعتباراً آیلق اوله‌رق نشرینه باشلادیغی بو مجموعه ایله بر بوشلغی طولدیرمق ایسته‌یور . اداره مجموعه‌سنك هر نسخه‌سی نشرینه تقدم ایدن آی ظرفنده داخلیه مأمورلری آراسنده وقوع بولان تبدللری ، انضباط قومیسیونی قرارلرینی ، ینه عینی آی ایچنده موقع مرعیته قونان و داخلیه‌یی علاقه‌دار ایدن قانونلری ، تفسیرلری ، هیئت وکیله قرارلرینی ، وکالتدن ولایتلره وقوع بولان عمومی تبلیغ وامرلری احتوا ایده‌جکدر . آنجق ایلك نسخه ۹۲۸ سنه‌سنك ایلك درت آینه عائد مقرراتی محتویدر . مجموعه ولایت ، قضا ، ناحیه‌لره منتظماً کوندریله‌جکدر . اداره رؤساسی بونلری حسن محافظه وسلفدن خلفه دور ایله مکلفدرلر . مجموعه‌یه آیریجه‌ده غیررسمی برقسم علاوه اولونمشدر . بو قسمده اداره‌جیلکی علاقه‌دار ایدن مسلکی یازیلری احتوا ایده‌جك ، بونده اداری احتیاجلرمز تدقیق اولونه‌جق ، مدنی مملکتلرك اداره اصوللری حقنده علمی مناقشه‌لری محتوی بولونه‌جقدر .

655

İDÂRE

Dâhiliye Vekâleti'nin Aylık Mecmû'ası

Nisan [1]928

Sayı: 1 *Yıl: 1*

Mukaddime

Vekâlet Nisan'dan i'tibâren aylık olarak neşrine başladığı bu mecmû'a ile bir boşluğu doldurmak istiyor. İdâre Mecmû'ası'nın her nüshası neşrine takaddüm eden ay zarfında Dâhiliye me'mûrları arasında vukū' bulan tebeddülleri, İnzibât Komisyonu karârlarını, yine aynı ay içinde mevki'-i mer'iyyete konan ve Dâhiliye'yi alâkadâr eden kānûnları, tefsîrleri, Hey'et-i Vekîle karârlarını, Vekâlet'den vilâyetlere vukū' bulan umûmî teblîğ ve emirleri ihtivâ edecekdir. Ancak ilk nüsha [1]928 senesinin ilk dört ayına âid mukarrerâtı muhtevîdir. Mecmû'a vilâyet, kazâ, nâhiyelere muntazaman gönderilecekdir. İdâre rüesâsı bunları hüsn-i muhâfaza ve selefden halefe devr ile mükellefdirler. Mecmû'a'ya ayrıca da gayr-ı resmî bir kısım ilâve olunmuşdur. Bu kısım da idâreciliği alâkadâr eden meslekî yazıları ihtivâ edecek, bunda idârî ihtiyâclarımız tedkīk olunacak, medenî memleketlerin idâre usûlleri hakkında ilmû münâkaşaları muhtevî bulunacakdır.

ادارہ

داخلیہ وکالتنك آیلق مجموعہسی

نیسان ۹۲۸

مندرجات

رسمی قسم :

مقدمہ
تعیینلر
قانونلر
مجلس قرار ونفسیرلری
تعلیماتنامہلر
عمومی امرلر
داخلیہ وکیلی بك افندینك بودجہ مناسبتیلہ ایویوك ملت مجلسنده ایراد ایتدکاری نطق

غیر رسمی قسم :

ادارۂ خصوصیہلر قالمالیمی، یوقسہ فالقمالیمی

آنقره

تورك اوجاقلری مركز هیئتی مطبعهسی

İDÂRE

Dâhiliye Vekâleti'nin Aylık Mecmû'ası

*Nisan [1]928

Mündericât

Resmî Kısım:

Mukaddime
Ta'yînler
Kānûnlar
Meclis Karâr Ve Tefsîrleri
Ta'lîmâtnâmeler
Umûmî Emirler
(Dâhiliye Vekîli Beyefendinin Büdce Münâsebetiyle Büyük Millet Meclisi'nde İrâde Etdikleri Nutuk)

Gayr-ı Resmî Kısım:
İdare-İ Husûsiyyeler Kalmalı mı, Yokşa Kalkmalı mı

Ankara

Türk Ocakları Merkez Hey'eti Matba'ası

رسمی قسم

تعیینلر

کانون ثانی ۹۲۸

قسطمونی والیلکنه آنقره والیٔ اسبقی مراد ، آیدین والیلکنه زونغولداق والیٔ سابقی حسنی ، قیر شهر والیلکنه طربزون والیٔ اسبقی ناظم ، بولی والیلکنه ملکیه مفتشلرندن ثاقب ، آنطالیه والیلکنه چوروم والیسی فائز چوروم والیلکنه قسطمونی والیسی عادل ، اوچنجی صنف ملکیه مفتشلکنه استانبول پولیس مدیر معاونی حسن رشید ، وکالت حقوق مشاورلکنه ادرنه امور حقوقیه مدیری اکرم ، بولدان قائمقاملغنه صنفیله آتنه قائمقامی ابراهیم آتنه قائمقاملغنه چلدیر قائمقامی فریدون ، الشکرد قائمقاملغنه قورقود ایلی قائمقام سابقی حسن تحسین ، اروه قائمقاملغنه بوز قیر قائمقام اسبقی منیر رائف جیحان قائمقاملغنه ماز کرد قائمقام اسبقی ابراهیم ، باش قلعه قائمقاملغنه اوچنجی صنفله اورخان ایلی قائمقام اسبقی حسنی ، مجید اوزی قائمقاملغنه صنفیله حسین آباد قائمقامی صفوت ، حسین آباد قائمقاملغنه دارنده قائمقامی محسن ، بافره قائمقاملغنه ترمه قائمقامی سلیمان سری ، ترمه قائمقاملغنه صنفیله بافره قائمقامی نوری ، چمشکزك قائمقاملغنه صنفیله ماز کرد قائمقامی محترم بکلرك نقل وتعیینلری .

شباط ۹۲۸

اردو والیلکنه ملکیه مفتشلرندن علی کمالی ، ارضروم والیلکنه ارزنجان والیسی فوزی ، ارزنجان والیلکنه سوکه قائمقامی عزمی ، ملکیه مفتشلکنه عشائر و مهاجرین مدیری عبدالله فیضی ، عشائر و مهاجرین مدیریتنه سابق ملکیه مفتشلرندن نجیب ، چیوریل قائمقاملغنه اوچنجی صنفله پوسخوف قائمقام سابقی رجب ، عربسون قائمقاملغنه اوچنجی صنفله ارزنجان محکمهٔ اصلیه اعضاسندن احمد بها ، چیلدیر قائمقاملغنه صنفیله اروه قائمقام سابقی صبری ، حکیم خان قائمقاملغنه اوچنجی صنفله عمرانیه ناحیه‌سی مدیری حمدی ، اورخان غازی

Ta'yînler

Kânûn-ı Sânî [1]928

Kastamonu Vâliliği'ne Ankara Vâli-i esbakı Murad, Aydın Vâliliği'ne Zonguldak Vâli-i sâbıkı Hüsnü, Kırşehri Vâliliği'ne Trabzon Vâli-i esbakı Nâzım, Bolu Vâliliği'ne Mülkiye müfettişlerinden Sâkıb, Antalya Vâliliği'ne Çorum Vâlisi Fâiz, Çorum Vâliliği'ne Kastamonu Vâlisi Âdil, Üçüncü Sınıf Mülkiye Müfettişliği'ne İstanbul Polis Müdür Muâvini Hasan Reşîd, Vekâlet Hukūk Müşâvirliği'ne Edirne Umûr-ı Hukūkiyye Müdürü Ekrem, Buldan Kaymakamlığı'na sınıfıyla Atina Kaymakamı İbrahim, Atina Kaymakamlığı'na Çıldır Kaymakamı Feridun, Eleşkird Kaymakamlığı'na Korkudeli Kaymakam-ı sâbıkı Hasan Tahsin, Eruh Kaymakamlığı'na Bozkır Kaymakam-ı esbakı Münir Râif, Ceyhan Kaymakamlığı'na Mazgird Kaymakam-ı esbakı İbrahim, Başkale Kaymakamlığı'na üçüncü sınıfla Orhaneli Kaymakam-ı esbakı Hüsnü, Mecidözü Kaymakamlığı'na sınıfıyla Hüseyinâbâd Kaymakamı Safvet, Hüseyinâbâd Kaymakamlığı'na Darende Kaymakamı Muhsin, Bafra Kaymakamlığı'na Terme Kaymakamı Süleyman Sırrı, Terme Kaymakamlığı'na sınıfıyla Bafra Kaymakamı Nuri, Çemişkezek Kaymakamlığı'na sınıfıyla Mazgird Kaymakamı Muhterem beylerin nakl ve ta'yînleri.

Şubat [1]928

Ordu Vâliliği'ne Mülkiye müfettişlerinden Ali Kemalî, Erzurum Vâliliği'ne Erzincan Vâlisi Fevzi, Erzincan Vâliliği'ne Söke Kaymakamı Azmi, Mülkiye Müfettişliği'ne Aşâir ve Muhâcirîn Müdürü Abdullah Feyzi, Aşâir ve Muhâcirîn Müdüriyeti'ne sâbık Mülkiye müfettişlerinden Necib, Çivril Kaymakamlığı'na üçüncü sınıfla Poshof Kaymakam-ı sâbıkı Receb, Arabsun Kaymakamlığı'na üçüncü sınıfla Erzincan Mahkeme-i Asliyye a'zâsından Ahmed Baha, Çıldır Kaymakamlığı'na sınıfıyla Eruh Kaymakam-ı sâbıkı Sabri, Hekimhan Kaymakamlığı'na üçüncü sınıfla Ümrâniye Nâhiyesi Müdürü Hamdi, Orhangazi

قائممقاماغنه اوچنجی صنفله یوروك ناحیه‌سی مدیری عمر باهر، مازکرد قائممقاماغنه اوچنجی صنفله افتك ناحیه‌سی مدیری فخری ، اسکیشهر تحریرات مدیرلکنه چوروم تحریرات مدیری رشدی ، قونیه تحریرات مدیرلکنه مکتب ملکیه مأذونلرندن عزالدین، چوروم تحریرات مدیرلکنه کموشخانه تحریرات مدیری مدحت بکلرك نقل و تعیینلری .

مارت ۹۲۸

ادرنه امور حقوقیه مدیرلکنه بوزاویوك قائممقامی برهان‌الدین، استانبول شهر اماتی هیئت فنیه مدیرلکنه امانت سابق خریطه مدیری یوسف ضیا ، ایلغاز قائممقاملغنه اوچنجی صنفله مکتب ملکیه مأذونلرندن کامل ، بایبورد قائممقاماغنه صنفیله کینی قائممقام اسبق جلال طیار ، قندره قائممقاملغنه پرواری قائممقام سابق امین ، تفنی قائممقاملغنه صنفیله میخالیجقق قائممقام اسبق علی رضا، بوزاویوك قائممقاملغنه صنفیله برهانیه قائممقام سابق رضوان، اودمش قائممقاماغنه صنفیله کمالیه قائممقامی رجائی، سوکه قائممقاملغنه صنفیله کرده قائممقامی حسیب ، کمالیه قائممقاماغنه صنفیله شیران قائممقامی توفیق، کرده قائممقاملغنه اوچنجی صنفله مکتب ملکیه مأذونلرندن فاضل ، بیت‌الشباب قائممقاملغنه صنفیله وزیر کوپری قائممقامی اسلام فرید، وزیر کوپری قائممقاملغنه صنفیله ملازکرد قائممقام سابقی احسان، کموشخانه تحریرات مدیریتنه بروسه هیئت اداره باش کاتبی طلعت بکلرك نقل و تعیینلری.

نیسان ۹۲۸

اوچنجی صنف ملکیه مفتشلکلرینه اسکان مدیریت عمومیه‌سی مهاجرین و عشائر مدیر سابقی فائق، کموشخانه متصرف اسبق یحیی سزائی بکلرك تعیینی اجرا اولونمشدر.

سن قانونی‌یی اکمال ایلمسنه بناءً تقاعده سوق ایدیلنلر

کانون ثانی ۹۲۸

ادرنه والی‌سی اسبق علی رضا، بغداد والی معاون سابقی مجری بکلر .

مارت ۹۲۸

قیرشهر نفوس مدیری مصطفی نوری بك .

Kaymakamlığı'na üçüncü sınıfla Yörük Nâhiyesi Müdürü Ömer Bâhir, Mazgird Kaymakamlığı'na üçüncü sınıfla Eftek Nâhiyesi Müdürü Fahri, Eskişehir Tahrîrât Müdürlüğü'ne Çorum Tahrîrât Müdürü Rüşdü, Konya Tahrîrât Müdürlüğü'ne Mekteb-i Mülkiye me'zûnlarından İzzeddin, Çorum Tahrîrât Müdürlüğü'ne Gümüşhâne Tahrîrât Müdürü Midhat beylerin nakl ve ta'yînleri.

Mart [1]928

Edirne Umûr-ı Hukūkiyye Müdürlüğü'ne Bozöyük Kaymakamı Burhaneddin, İstanbul Şehremâneti Hey'et-i Fenniye Müdürlüğü'ne Emânet sâbık Harita Müdürü Yusuf Ziya, Ilgaz Kaymakamlığı'na üçüncü sınıfla Mekteb-i Mülkiye me'zûnlarından Kâmil, Bayburd Kaymakamlığı'na sınıfıyla Kiğı Kaymakam-ı esbakı Celal Tayyar, Kandıra Kaymakamlığına Pervari Kaymakam-ı sâbıkı Emin, Tefenni Kaymakamlığı'na sınıfıyla Mihaliccik Kaymakam-ı esbakı Ali Rıza, Bozöyük Kaymakamlığı'na sınıfıyla Burhaniye Kaymakam-ı sâbıkı Rıdvan, Ödemiş Kaymakamlığı'na sınıfıyla Kemâliye Kaymakamı Recai, Söke Kaymakamlığı'na sınıfıyla Gerede Kaymakamı Hasib, Kemâliye Kaymakamlığı'na sınıfıyla Şiran Kaymakamı Tevfik, Gerede Kaymakamlığı'na üçüncü sınıfla Mekteb-i Mülkiye me'zûnlarından Fâzıl, Beytüşşebab Kaymakamlığı'na sınıfıyla Vezirköprü Kaymakamı İslam Ferid, Vezirköprü Kaymakamlığı'na sınıfıyla Malazgird Kaymakam-ı sâbıkı İhsan, Gümüşhane Tahrîrât Müdüriyeti'ne Bursa Hey'et-i İdâre Başkâtibi Talat beylerin nakl ve ta'yînleri.

Nisan [1]928

Üçüncü sınıf mülkiye müfettişliklerine İskân Müdüriyet-i Umûmiyyesi Muhâcirîn ve Aşâir Müdür-i sâbıkı Fâik, Gümüşhane Mutasarrıf-ı esbakı Yahya Sezai beylerin ta'yîni icrâ olunmuşdur.

Sinn-i kānûnîyi ikmâl eylemesine binâ'en tekā'üde sevk edilenler

Kânûn-ı Sânî [1]928

Edirne Vâli-i esbakı Ali Rıza, Bağdad Vâli Muâvin-i sâbıkı Hicri beyler

Mart [1]928

Kırşehri Nüfûs Müdürü Mustafa Nuri Bey.

حقلرنده مأمورين قانونك موقت برنجی ماده‌سی تطبیق اولنه‌رق تقاعده سوق اولونانلر

كانون ثانی ٩٢٨

بروسه والیٔ اسبق کشفی ، عادلجواز قائمقام اسبق نیازی ، ملازکرد قائمقام اسبق بهجت ، حکیم خان قائمقامی ابراهیم ادهم ، ایلغاز قائمقامی رشید ، عربسون قائمقامی مصطفی فرید ، تفنی قائمقامی صادق ، چیوریل قائمقامی حمدی ، قندره قائمقامی مسعود ، اورخان غازی قائمقامی شعبان ، طربزون تحریرات مدیری رائق بکلر .

شباط ٩٢٨

طربزون والیٔ اسبق محمد غالب و صاصون قائمقام سابق حمدی بکلر .

وکالت امرینه آلنانلر

كانون ثانی ٩٢٨

اردو والیسی توفیق ، جیحان قائمقامی عطا بکلر .

نیسان ٩٢٨

ویزه قائمقامی جودت ، کلیبولی قائمقامی عاصم ، آنامور قائمقامی ضیا چتالجه قائمقامی ابراهیم فوأد ، نصیبین قائمقامی نجم الدین بکلر

-4-

Haklarında Me'mûrîn Kānûnu'nun muvakkat birinci mâddesi tatbîk olunarak tekā'üde sevk olunanlar

Kânûn-ı Sânî [1]928

Bursa Vâli-i esbakı Keşfî, Adilcevaz Kaymakam-ı esbakı Niyazi, Malazgird Kaymakam-ı esbakı Behcet, Hekimhan Kaymakamı İbrahim Edhem, Ilgaz Kaymakamı Reşid, Arabsun Kaymakamı Mustafa Ferid, Tefenni Kaymakamı Sadık, Çivril Kaymakamı Hamdi, Kandıra Kaymakamı Mesud, Orhangazi Kaymakam Şaban, Trabzon Tahrîrât Müdürü Râik beyler.

Şubat [1]928

Trabzon Vâli-i esbakı Mehmed Galib ve Sason Kaymakam-ı sâbıkı Hamdi beyler.

Vekâlet Emrine Alınanlar

Kanunsani [1]928

Ordu Vâlisi Tevfik, Ceyhan Kaymakamı Ata beyler

Nisan [1]928

Vize Kaymakamı Cevdet, Gelibolu Kaymakamı Asım, Anamur Kaymakamı Ziya, Çatalca Kaymakamı İbrahim Fuad, Nusaybin Kaymakamı Necmeddin beyler.

قانونلر

۷۸۸ نومرولو مأمورین قانونك قرق‌دوقوزنجی ماده‌سنه برفقره تذییلی حقنده قانون

نومرو ۱۲۰۵ — نشری تاریخی : ۱۱ شباط ۱۹۲۸

ماده ۱ — ۷۸۸ نومرولو مأمورین قانونك قرق درقوزنجی ماده‌سی نهایتنه آتیده‌کی فقره تذییل اولونمشدر:

مأموریتدن اخراجی مستلزم اولمیه‌جق درجه‌ده حبس جزاسیله محکوم اولانلر مجبوری تحویله تابع طوتیله‌جقدر .

ماده ۲ — بوقانون نشری تاریخندن معتبردر .

ماده ۳ — بوقانونك احکامنی اجرایه اجرا وکیللری هیئتی مأموردر .

٤ شباط ۱۹۲۸

یول‌مکلفیتی قانونك برنجی ماده‌سنك تعدیلی حقنده‌قانون

نومرو ۱۲۰۸ — نشری تاریخی : ۱۹ شباط ۹۲۸

ماده ۱ — ۱۹ کانون‌ثانی ۱۳٤۱ تاریخ و ٥٤۳ نومرولی یول مکلفیتی قانونك یدنجی ماده‌سی آشاغیده‌کی شکلده تعدیل ایدلمشدر :

یول‌مکلفیتنی بدناً ویا نقداً ایفا ایتمك ایسته‌ین اشخاصك

Kānûnlar

788 numaralı Me'mûrîn Kānûnu'nun kırk dokuzuncu mâddesine bir fıkra tezyîli hakkında kānûn

Numara: 1205

Neşri Târihi: 11 Şubat 1928

Mâdde 1- 788 numaralı Me'mûrîn Kānûnu'nun kırk dokuzuncu mâddesi nihâyetine âtîdeki fıkra tezyîl olunmuşdur:

Me'mûriyetden ihrâcı müstelzim olmayacak derecede hapis cezâsıyla mahkûm olanlar mecbûrî tahvîle tâbi' tutalacakdır.

Mâdde 2- Bu kānûn neşri târihinden mu'teberdir.

Mâdde 3- Bu kānûn ahkâmını icrâya İcra Vekîlleri Hey'eti me'mûrdur.

4 Şubat 1928

Yol Mükellefiyeti Kānûnu'nun birinci mâddesinin ta'dîli hakkında kānûn

Numara: 1208 Neşri Târihi: 19 Şubat [1]928

Mâdde 1- 19 Kânûn-ı Sânî 1341 târih ve 543 numaralı Yol Mükellefiyeti Kānûnu'nun yedinci mâddesi aşağıdaki şekilde ta'dîl edilmişdir:

Yol mükellefiyeti bedenen veya nakden îfâ etmek isteyen eşhâsın

اسملری مختار واختیار مجلسلری طرفندن هرسنه‌نك شباط آیی بدایتندن نیسان نهایتنه قدر بر جدول مخصوص ایله محاسبهٔ خصوصیه‌لره بیلدیریلیر و محاسبهٔ خصوصیه‌لرجه او سنه‌نك مایسی ظرفنده تحقق ایتدیریلیر .

ماده ۲ — بو قانون نشری تاریخندن معتبردر .

ماده ۳ — بو قانونك احکامنی اجرایه داخلیه ونافعه وکیللری مأموردر .

۱۳ شباط ۹۲۸

قازانج ویرکیسی قانونك بعض ماده‌لرینی معدل ۲٤ مایس سنه ۱۹۲۷ تاریخ و ۱۰۳۸ نومرولو قانونك ۲۷نجی معدل ماده‌سنه برفقره تذییلنه دائر قانون

نومرو ۱۲۰۹

نشری تاریخی : ۲۳ شباط ۱۹۲۸

ماده ۱ — قازانج ویرکیسی قانونك بعض ماده‌لرینی معدل ۲۱ مایس ۱۹۲۷ تاریخ و ۱۰۳۸ نومرولو قانونك یکرمی یدنجی معدل ماده‌سنه آشاغیده‌کی فقره تذییل اولونمشدر :

حکومتجه توزیع اولنان بیاننامه‌یی هرسنهٔ مالیه شباطی غایه‌سنه قدر طولدیروب منسوب اولدیغی مالیه تحقق اداره‌سنه ویرمه‌ین مکلفلرك تجارتخانه‌لرینك ایجار بدللری اوچنجی فقره‌ده مذکور هیئتلر طرفندن خارجی تحقیقاته مستند وامثالنه قیاساً تقدیر وبوصورتله

isimleri muhtâr ve ihtiyâr meclisleri tarafından her senenin Şubat ayı bidâyetinden Nisan nihâyetine kadar bir cedvel-i mahsûs ile muhâsebe-i husûsiyyelere bildirilir ve muhâsebe-i husûsiyyelerce o senenin Mayısı zarfında tahakkuk etdirilir.

Mâdde 2- Bu kānûn neşri târihinden mu'teberdir.

Mâdde 3- Bu kānûnun ahkâmını icrâya Dâhiliye ve Nâfıa vekîlleri me'mûrdur.

13 Şubat [1]928

Kazanç Vergisi Kānûnu'nun bazı mâddelerini mu'addil 24 Mayıs sene 1927 târih ve 1038 numaralı kānûnun 27'nci mu'addel mâddesine bir fıkra tezyîline dâir kānûn

Numara: 1209 *Neşri târihi: 23 Şubat 1928*

Mâdde 1- Kazanç Vergisi Kānûnu'nun bazı mâddelerini mu'addil 21 Mayıs 1927 târih ve 1038 numaralı kānûnun yirmi yedinci mu'addel mâddesine aşağıdaki fıkra tezyîl olunmuşdur.

Hükûmetce tevzî' olunan beyânnâmeyi her sene-i mâliye Şubatı gāyesine kadar doldurup mensûb olduğu Mâliye Tahakkuk İdâresi'ne vermeyen mükelleflerin ticârethânelerinin îcâr bedelleri üçüncü fıkrada mezkûr hey'etler tarafından hâricî tahkīkāta müstenid ve emsâline kıyâsen takdîr ve bu sûretle

تحقق ایده‌جك ویرکیلرینه جزاءً یوزده اون بش ضم اولنور .

ماده ۲ — بوقانون نشری تاریخندن معتبردر .

ماده ۳ — بوقانك احکامنی اجرایه عدلیه ، داخلیه ، مالیه واقتصاد وکیللری مأموردر . ۱۹ شباط ۱۹۲۸

سفربرلك قانونی

نومرو ۱۲۱۱ نشری تاریخی : ۱۱ مارت ۱۹۲۸

ماده ۱ — برحرب احتمالی اولدیغی ویاممکنتك داخلی وضعیتنجه لزوم کورولدیکی تقدیرده ارکان حربیهٔ عمومیه ریاستنك مطالعه‌سی آلندقدن صوکره اجرا وکیللری هیئتی سفربرلك اجراسنه قرار ویرر . مذکور احوالده ارکان حربیهٔ عمومیه ریاستنك تکلیفیله ده سفربرلکه اجرا وکیللری هیئتنجه قرار ویریله بیلیر . اشبو قرار رئیس جمهورك تصدیقی متعاقب موقع تطبیقه قونور . سفربرلکك برنجی کونی مذکور قرارك تصدیقی تاریخنی تعقیب ایدن کونك باشندن یعنی کیجه یاریسندن باشلار و بو تاریخ سفربرلك اعلاننامه‌سنده آیریجه ذکر اولنور .

ماده ۲ — سفربرلکك الغاسنه ، باش قوماندانلغك ویا ارکان حربیهٔ عمومیه ریاستنك مطالعه‌سی آلندقدن صوکره اجرا وکیللری هیئتی قرار ویرر . باش قوماندانلق

tahakkuk edecek vergilerine cezâ'en yüzde on beş zam olunur.

Mâdde 2- Bu kānûn neşri târihinden mu'teberdir.

Mâdde 3- Bu kānûnun ahkâmını icrâya Adliye, Dâhiliye, Mâliye ve İktisâd vekîlleri me'mûrdur. 19 Şubat 1928

Seferberlik Kānûnu

Numara: 1211 Neşri târihi: 1 Mart 1928

Mâdde 1- Bir harb ihtimâli olduğu veya memleketin dâhilî vaz'iyetince lüzûm görüldüğü takdîrde Erkân-ı Harbiyye-i Umûmiyye Riyâseti'nin mütâla'ası alındıkdan sonra İcrâ Vekîlleri Hey'eti seferberlik icrâsına karâr verir. Mezkûr ahvâlde Erkân-ı Harbiyye-i Umûmiyye Riyâseti'nin teklîfiylede seferberliğe İcrâ Vekîlleri Hey'etince karâr verilebilir. İşbu karâr Reîsicumhûrun tasdîkini müteâkib mevki'-i tatbîka konur. Seferberliğin birinci günü mezkûr karârın tasdîki târihini ta'kīb eden günün başından yani gece yarısından başlar ve bu târih seferberlik i'lânnâmesinde ayrıca zikr olunur.

Mâdde 2- Seferberliğin ilgāsına, Başkumandanlık'ın veya Erkân-ı Harbiyye-i Umûmiyye Riyâseti'nin mütâla'ası alındıkdan sonra İcrâ Vekîlleri Hey'eti karâr verir. Başkumandanlık

ویا ارکان حربیهٔ عمومیه ریاستنك تکلیفیله ده سفر برلکك الغاسنه اجرا وکیللری هیئتنجه قرار ویریله بیلیر . اشبو قرار رئیس جمهورك تصدیقیله تطبیق اولنور . الغاقرارینك تصدیق ایدلدیکی کونك نهایتنی تشکیل ایدن کیجه یاریسنده سفر برلك ختام بولور .

ماده ٣ — سفر برلك ایجابه کوره یاعمومی ویا قسمی اولور .

ماده ٤ — سفر برلکه عائد استحضارات تکمیل حضر مدتنجه وسفر برلکك ده دوامی اثناسنده برنجیسی حکومت تشکیلات و شعباتنده ایکنجیسی سالف الذکر تشکیلات وشعباتده کی استحضاراتله موازاةً جمهوریت اردوسی اقسام وتشکیلاتنده اولمق اوزره ایکی ساحه ده جریان ایدر .

بونلردن برنجیسی « ملی سفر برلك تعلیماتنامه سی » نه و ایکنجیسی «جمهوریت اردوسنك قره ، دکز ، هوا قوتلرینك و ژاندارمه نك سفر برلکنه دائر تعلیماتنامه» یه توفیقاً اجرا اولنور .

اشبو تعلیماتنامه لر ارکان حربیهٔ عمومیه ریاستنك مطالعه سی آلندقدن صوکره اجرا وکیللری هیئتنجه تنظیم اولونور .

ماده ٥ — بوقانون نشری تاریخندن معتبردر .

ماده ٦ — بو قانونك احکامنك اجراسنه اجرا وکیللری هیئتی مأموردر .

١ مارت ١٩٢٨

veya Erkân-ı Harbiyye-i Umûmiyye Riyâseti'nin teklîfiyle de seferberliğin ilgāsına İcrâ Vekîlleri Hey'etince karâr verilebilir. İşbu karâr Reîsicumhûrun tasdîkiyle tatbîk olunur. İlgā karârının tasdîk edildiği günün nihâyetini teşkîl eden gece yarısında seferberlik hitâm bulur.

Mâdde 3- Seferberlik îcâba göre ya umûmî veya kısmî olur.

Mâdde 4- Seferberliğe âid istihzârât tekmîl hazar müddetince ve seferberlikde devamı esnâsında birincisi hükûmet teşkîlât ve şu'abâtında ikincisi sâlifü'z-zikr teşkîlât ve şu'abâtdaki istihzârâta muvâzâten cumhûriyet ordusu akşâm ve teşkîlâtında olmak üzere iki sâhada cereyân eder.

Bunlardan birincisi "Millî Seferberlik Ta'lîmâtnâmesi"ne ve ikincisi "Cumhûriyet Ordusu'nun kara, deniz, hava kuvvetlerinin ve jandarmanın seferberliğine dâir ta'lîmâtnâme"ye tevfîkan icrâ olunur.

İşbu ta'lîmâtnâmeler Erkân-ı Harbiyye-i Umûmiyye Riyâseti'nin mütâla'ası alındıkdan sonra İcrâ Vekîlleri Hey'etince tanzîm olunur.

Mâdde 5- Bu kānûn neşri târihinden mu'teberdir.

Mâdde 6- Bu kānûnun ahkâmının icrâsına İcrâ Vekîlleri Hey'eti me'mûrdur.

1 Mart 1928

مجلس قرار وتفسيرلرى

تمغا قانونك دوقوزنجى ماده‌سنك سكسان بشنجى فقره‌سنك تعديلنه
متدائر قانونك برنجى ماده‌سنك محتاج تفسير اولماديغى حقنده

نومرو ٣٩٣ — ٢١ كانون ثانى ٩٢٨

تمغا قانونك دوقوزنجى ماده‌سنك سكسان بشنجى فقره‌سنك تعديلنه دائر اولان ٢٥ حزيران ٩٢٧ تاريخ و ١١٤٨ نومرولى قانونك برنجى ماده‌سنده « رسمى وخصوصى بالعموم مؤسسات مأمورين ومستخدمينك هرنه نام ايله اولورسه اولسون آلمقده اولدقلرى مبالغه مقابل ويره‌جكلرى مقبوضلرك تمغا قانونك اون برنجى ماده‌سى موجبنجه رسم نسبيه تابع اولمجغى » تصريح قلنمقده وقانون مذكورك اسباب موجبه لايحه‌سنده بوقبيل مقبوضلرك مأمورين ومستخدمين مذكوره‌نك معاش واكراميه وخرجراه كبى منافعى كنديلرينه عائداولەرق آلەجقلرى مبالغه منحصر اولەجغى آكلاشيلمقده ايسه‌ده ماده‌نك احتوا ايتديكى « هرنه نام ايله اولورسه اولسون » تعبيرندن واضع قانونك اسباب موجبه لايحه‌سنده اشارت ايديلن مقصدينه انتقال ممكن اولەمامقده و اسباب موجبه لايحه‌سنه نظراً ماده‌نك بروجه معروض اعمالى‌ده تفسير ماهيتنده كورولمكده اولديغندن مادهٔ مذكوره‌نك تفسيرى، باش وكالتك ٣ كانون اول ١٩٢٧ تاريخلى تذكره‌سيله طلب اولونمش ايسه‌ده، مذكور قانونده موضوع بحث اولان مقبوضلر ، رسمى و خصوصى بالعموم مؤسسات مأمورين و مستخدمينك خدمت واستحقاق مقابلى

Meclis Karâr ve Tefsîrleri

Damga Kānûnu'nun dokuzuncu mâddesinin sekşen beşinci fıkrasının ta'dîline mütedâir kānûnun birinci mâddesinin muhtâc-ı tefsîr olmadığı hakkında

Numara: 393 *21 Kânûn-ı Sânî [1]928*

Damga Kānûnu'nun dokuzuncu mâddesinin sekşen beşinci fıkrasının ta'dîline dâir olan 25 Haziran [1]927 târih ve 1148 numaralı kānûnun birinci mâddesinde "resmî ve husûsî bi'l-umûm mü'essesât me'mûrîn ve müstahdemîninin her ne nâm ile olursa olsun almakda oldukları mebâliğa mukābil verecekleri makbûzların Damga Kānûnu'nun on birinci mâddesi mûcebince resm-i nisbîye tâbi' olacağı" tasrîh kılınmakda ve kānûn-ı mezkûrun esbâb-ı mûcibe lâyihasında bu kābil makbûzların me'mûrîn ve müstahdemîn-i mezkûrenin maâş ve ikrâmiye ve harc-ı râh gibi menâfi'i kendilerine âid olarak alacakları mebâliğa münhasır olacağı anlaşılmakda ise de mâddenin ihtivâ etdiği "her ne nâm ile olursa olsun" ta'bîrinden vâzı'-ı kānûnun esbâb-ı mûcibe lâyihasında işâret edilen maksadına intikāl mümkün olamamakda ve esbâb-ı mûcibe lâyihasına nazaran mâddenin ber-vech-i ma'rûz i'mâli de tefsîr mâhiyetinde görülmekde olduğundan mâdde-i mezkûrenin tefsîri, Başvekâlet'in 3 Kânûn-ı Evvel 1927 târihli tezkiresiyle taleb olunmuş ise de, mezkûr kānûnda mevzû'-ı bahs olan makbûzlar, resmî ve husûsî bi'l-umûm mü'essesât me'mûrîn ve müstahdemîninin hizmet ve istihkāk mukābili

اوله‌رق هرنه نام ايله اولورسه اولسون آلدقلرى مبالغه منحصر اولمق اعتباريله ماده‌نك محتاج تفسير اولديغى، هيئت عموميه‌نك اوتوزدردنجى انعقادينك برنجى جلسه‌سنده تقرر ايتمشدر .

مأمورين قانونك موقت ماده‌سى موجبنجه تقاعده سوق اولونانلرايله
كنديلكندن تقاعدينى استدعا ايدن ويا معين اولان مدت
قانونيه‌يى اكمال حسبيله حكومتجه رأساً تقاعد ايديلن
مأمورينك تقاعد معاشنك حسابنده بلا معاش
قالدقلرى مدتك نظر اعتباره آلنمايه جغى حقنده

نومرو
٤٠٥

٢٥ شباط ١٩٢٨

١١ اغستوس ١٣٢٥ تاريخلى مأمورين ملكيه تقاعد قانوننك يدى وسكزنجى ماده‌لرنده فعلاً اون سنه خدمت ايدن مأمورلرك مبدأ خدمتندن تاريخ تقاعدينه قدر حكم قانونيه مبنى جزاءً اولمامق شرطيله قاچ دفعه اولورسه اولسون بلامعاش كچيرديكلرى زمان معزوليتك برنسبت معينه دائره‌سنده داخل حساب اولاجغى كوسترلمش ايسه‌ده اخيراً نشر اولونان ٧٨٨ نومرولو مأمورين قانوننك أليوم تطبيق ايدلمكده اولان بشنجى ماده‌سنده يكرمى ياشنه وصولندن اعتباراً مأموريت ومعزوليت معاشى آله‌رق ويا وكالت أمرنده بولونارق يكرمى بش سنه خدمت ايدنلرك تقاعدينى طلب ايده‌بيله‌جكلرى... الخ) مصرح اولوب اشبو ماده‌ده مأمورينك معاشسز كچيردكلرى معزوليت زمانى اساس طوتولمامش اولديغى كبى بو قانونك دوقسانجى ماده‌سيله ده مأمورين قانونه مغاير احكام الغا ايدلديكى جهتله تقاعد معاشنك حسابنده بلامعاش كچن مدتك نظر دقته آلنمامسى ايجاب ايليه‌يه‌جكى ؛

ومأمورين قانونك تصفيه‌يه تابع طوتولان مأمورينه عائد برنجى

olarak her ne nâm ile olursa olsun aldıkları mebâliğa münhasır olmak i'tibârıyla mâddenin muhtâc-ı tefsîr olmadığı, Hey'et-i Umûmiyye'nin otuz dördüncü in'ikādının birinci celsesinde takarrur etmişdir.

Me'mûrîn Kānûnu'nun muvakkat mâddesi mûcebince tekā'üde sevk olunanlar ile kendiliğinden tekā'üdünü istid'â eden veya mu'ayyen olan müddet-i kānûniyyeyi ikmâl hasebiyle hükûmetce re'sen tekā'üd edilen me'mûrînin tekā'üd maâşının hesâbında bilâ-maâş kaldıkları müddetin nazar-ı i'tibâra alınmayacağı hakkında

Numara: 405 25 Şubat 1928

11 Ağustos 1325 târihli Me'mûrîn-i Mülkiyye Tekā'üd Kānûnu'nun yedi ve sekizinci mâddelerinde fi'ilen on sene hizmet eden me'mûrların mebde'-i hizmetinden târih-i tekā'üdüne kadar hükm-i kānûnîye mebnî cezâ'en olmamak şartıyla kaç def'a olursa olsun bilâ-maâş geçirecekleri zaman-ı ma'zûliyetin bir nisbet-i mu'ayyene dâiresinde dâhil-i hesâb olacağı gösterilmiş ise de ahîren neşr olunan 788 numaralı Me'mûrîn Kānûnu'nun el-yevm tatbîk edilmekde olan beşinci mâddesinde yirmi yaşına vusûlünden i'tibâren me'mûriyet ve ma'zûliyet maâşı alarak veya vekâlet emrinde bulunarak yirmi beş sene hizmet edenlerin tekā'üdünü taleb edebilecekleri … ilh.) musarrah olup işbu mâddede me'mûrînin maâşsız geçirdikleri ma'zûliyet zamânı esâs tutulmamış olduğu gibi bu kānûnun doksanıncı mâddesiyle de Me'mûrîn Kānûnu'na mugāyir ahkâm ilgā edildiği cihetle tekā'üd maâşının hesâbında bilâ-maâş geçen müddetin nazar-ı dikkate alınmaması îcâb eyleyeceği;

Ve Me'mûrîn Kānûnu'nun tasfiyeye tâbi' tutulan me'mûrîne âid

موقت مادهٔ معدله سنده یکرمی بش سنه و دها زیاده خدمتی اولانلر حقنده ١١ اغستوس ١٣٢٥ تاریخلی قانون احکامنك جاری بولوندوغی ذکر ایدلمش ایسه‌ده بونده‌کی قصد ، مأمورین قانونك مدت خدمته کوره تقاعد معاشـنك نسبت اعطاسـنه متدائر اولان یتمش ایکنجی ماده‌سی ١٩٢٧ سنه‌سی موازنهٔ عمومیه قانونك «٩» نجی ماده‌سیله مؤجل اولدیغی جهتله تقاعدینی طلب ایدن ویا تقاعده‌سوق اولونانلرك تقاعد معاشلرینك حسـابنده فی الحال ١١ اغستوس ١٣٢٥ تاریخلی قانونك اون اوچنجی ماده‌سی تطبیق ایدلمکده اولمسی حسبیله سجللری اعتباریله کندیلرندن استفاده اولونامایانلر ایله عجزلری تحقق ایدرك حکومتجه تقاعده سوق اولونانلردن مدت خدمتی یکرمی بش سنه ودها زیاده اولانلر حقنده‌ده مذکور ١١ اغستوس ١٣٢٥ تاریخلی قانونك تقاعد معاشنك تعیین نسبتنه متدائر اولان ١٣ نجی ماده‌سنده‌کی امثالك تطبیق اولنه‌جغنی ایضاحدن عبارت اولدیغی ؛

هیئت عمومیه‌نك قرق یدنجی انعقادینك برنجی جلسه‌سـنده تقرر ایتمشدر .

تقاعد معاشیله معلم ومدرسلك ، دوقتور ، اجزاجی ، بیطر ، مهندس وقوندوکتورلك معاشلرینك برذات عهده‌سنده اجتماع ایده‌بیله‌جکنه دائر اولان قانونك برنجی ماده‌سنك تفسیرینه محل اولمادیغی حقنده

نومرو ٤٠٧ ٨ مارت ٩٢٨

٢ حزیران ١٩٢٦ تاریخ و ٩٠٠ نومرولو قانونك برنجی ماده‌سی حکمنك صحیه ومعاونت اجتماعیه وکالتی مستشارلغیله مدیر ومفتشلکلرنده استخدام اولونان متقاعدین حقنده دخی تطبیق ایدیلوب ایدلمیه‌جکنك

muvakkat mâdde-i mu'addelesinde yirmi beş sene ve daha ziyâde hizmeti olanlar hakkında 11 Ağustos 1325 târihli kānûn ahkâmının câri bulunduğu zikr edilmiş ise de bundaki kasd, Me'mûrîn Kānûnu'nun müddet-i hizmete göre tekā'üd maâşının nisbet-i i'tâsına mütedâir olan yetmiş ikinci mâddesi 1927 senesi Muvâzene-i Umûmiyye Kānûnu'nun 9'ncu mâddesiyle mü'eccel olduğu cihetle tekā'üdünü taleb eden veya tekā'üde sevk olunanların tekā'üd maâşlarının hesâbında fi'l-hâl 11 Ağustos 1325 târihli kānûnun on üçüncü mâddesi tatbîk edilmekde olması hasebiyle sicilleri i'tibârıyla kendilerinden istifade olunamayanlar ile aczleri tahakkuk ederek hükûmetce tekā'üde sevk olunanlardan müddet-i hizmeti yirmi beş sene ve daha ziyâde olanlar hakkında mezkûr 11 Ağustos 1325 târihli kānûnun tekā'üd maâşının ta'yîn-i nisbetine mütedâir olan 13'ncü mâddesindeki emsâlin tatbîk olunacağını îzâhdan ibâret olduğu;

Hey'et-i Umûmiyye'nin kırk yedinci in'ikādının birinci celsesinde takarrur etmişdir.

Tekā'üd maâşıyla mu'allim ve müderrislik, doktor, eczâcı, baytar, mühendis ve kondüktörlük maâşlarının bir zât uhdesinde ictimâ' edebileceğine dâir olan kānûnun birinci mâddesinin tefsîrine mahal olmadığı hakkında

Numara: 407 *8 Mart [1]928*

2 Haziran 1926 târih ve 900 numaralı kānûnun birinci mâddesi hükmünün Sıhhiye ve Mu'âvenet-i İctimâ'iyye Vekâleti Müsteşârlığıyla müdür ve müfettişliklerinde istihdâm olunan mütekā'idîn hakında dahi tatbîk edilip edilmeyeceğinin

تعيين وتفسيري باش وكالتك ٤١٨ نومرولو و ٤ شباط ١٩٢٨ تاريخلى تذكره سيله طلب ايدلمش ايسه ده :

١١ آغستوس ١٣٢٥ تاريخلى تقاعد قانونك اونجى ماده سنده مذكور اولديغى اوزره دولتجه كوريله جك لزومه بناءً موافقتلريله تكرر خدمته آلنه جق متقاعدينك تقاعد معاشلرينك قطعى وانفكاكلرنده عدة تخصيصى مقتضى اولديغى حالده ٢ حزيران ١٩٢٦ تاريخلى قانونك برنجى ماده سى مملكتمزده معلم ، طبيب ، اجزاجى ، بيطر ، مهندس وقوندوكتوره اولان شدت احتياجى نظر اعتباره آلهرق بالفعل بو وظائفى ايفا ايده بيله جك قابليتى حائز متقاعدينلرده استفاده يى تأمين ايچون كنديلرينه خدمته آلندقلرى حالده تقاعد معاشلرينك كسيلمه سى كبى برمساعدهٔ مخصوصه بخش ايلهمكه لزوم كورمشدر . ايضاحات معروضه يه كوره مستشارلق ، مدير عموميلك ومفتشلكلرك ده حكومت وبلديه طبابتلرينه مقيس عد ايدلمه سى وبوقياس طريقيله مستشارلق ، مدير عموميلك ومفتشلك كبى اداري وظائفده مستخدم متقاعدينك دخى تقاعد معاشلرينك قطع ايدلمه سى طرزنده بر استثنانك حكم موجوددن استخراجى ممكن كوريلمه مش ، بناءً عليه عبارهٔ قانونيه ده كى صراحته نظراً ، تفسيره محل اولماديغى ، هيئت عموميه نك اللى برنجى جلسه سنده تقرر ايتمشدر .

قسمى انتخاباتده بلديه رئيسلرينك مبعوث اولهبيلملرى ايچون ايكى آى اول استعفا ايتمش اولمالرى لازم كلديكى حقنده

نومرو ٤١٢ — ١٢ نيسان ١٩٢٨

٣ نيسان ١٣٣٩ تاريخ و ٣٢٠ نومرولى انتخاب قانونه كوره فى الواقع بلديه رئيسلرى منتخب ثانى انتخابنه مباشرتدن ايكى آى اول

ta'yîn ve tefsîri Başvekâlet'in 6/548 numaralı ve 4 Şubat 1928 târihli tezkiresiyle taleb edilmiş ise de:

11 Ağustos 1325 târihli Tekā'üd Kānûnu'nun onuncu mâddesinde mezkûr olduğu üzere devletce görülecek lüzûma binâ'en muvâfakatlarıyla tekrâr hizmete alınacak mütekā'idînin tekā'üd maâşlarının kat'ı ve infikâklarında iâdeten tahsîsi muktezî olduğu hâlde 2 Haziran 1926 târihli kānûnun birinci mâddesi memleketimizde mu'allim, tabîb, eczâcı, baytar, mühendis ve kondüktöre olan şiddet-i ihtiyâcı nazar-ı i'tibâra alarak bi'l-fi'il bu vezâ'ifi îfâ edebilecek kābiliyeti hâ'iz mütekā'idînden de istifâdeyi te'mîn için kendilerine hizmete alındıkları hâlde tekā'üd maâşlarının kesilmemesi gibi bir müsâ'ade-i mahsûsa bahş eylemeğe lüzûm görmüşdür. Îzâhât-ı ma'rûzaya göre müsteşârlık, müdür-i umûmîlik ve müfettişliklerin de hükûmet ve belediye tabâbetlerine makīs addedilmemesi ve bu kıyâs tarîkiyle müsteşârlık, müdür-i umûmîlik ve müfettişlik gibi idârî vezâ'ifde müstahdem mütekā'idînin dahi tekā'üd maâşlarının kat' edilmemesi tarzında bir istisnânın hükm-i mevcûddan istihrâcı mümkün görülememiş, binâ'enaleyh ibâre-i kānûniyyedeki sarâhata nazaran, tefsîre mahal olmadığı, Hey'et-i Umûmiyye'nin elli birinci celsesinde takarrur etmişdir.

Kısmî intihâbâtda belediye reîslerinin meb'ûs olabilmeleri için iki ay evvel isti'fâ etmiş olmaları lâzım gelmediği hakkında

Numara: 412 12 Nisan 1928

3 Nisan 1339 târih ve 320 numaralı İntihâb Kānûnu'na göre fi'l-vâki' belediye reîsleri müntahib-i sânî intihâbına mübâşeretden iki ay evvel

استعفا ایتمش اولمادقجه محل مأموریتلرینك داخل بولندیغی دائره انتخابیه‌دن مبعوث انتخاب ایدیله‌مزلر وعکس تقدیرده انتخاب واقع معتبر اولماز ؛ آنجق ، قانونك بوعباره‌سنك تحلیلندن وایکی آی اول استعفا ایدلمدیکی حالده انتخاب ایدیله‌مه‌مك نهینك منتخب ثانی انتخاباتنه مباشرت زمانی ایله برآره‌ده ذکر وایرادندن‌ده آکلاشلدیغی اوزره بومنوعیت منتخب ثانیلری یکیدن انتخاب ایدلمش اولان عمومی انتخاباته معطوف واولجه‌انتخاب ایدلمش منتخب ثانیلرله محل وقوعنده یاپیلان انتخابلرك قانونك مقصد وافاده‌سندن خارج اولدیغی، هیئت عمومیه‌نك ۱۲ نیسان ۹۲۸ تاریخلی آلتمشنجی انعقادیتك برنجی جلسه‌سنده تقرر ایتمشدر.

---

isti'fâ etmiş olmadıkça mahall-i me'mûriyetlerinin dâhil bulunduğu dâire-i intihâbiyyeden meb'ûs intihâb edilemezler ve aks-i takdîrde intihâb-ı vâki' mu'teber olmaz; ancak, kānûnun bu ibâresinin tahlîlinden ve iki ay evvel isti'fâ edilmediği hâlde intihâb edilememek nehyinin müntahib-i sânî intihâbâtına mübâşeret zamânı ile bir arada zikr ve îrâdından da anlaşıldığı üzere bu memnû'iyet müntahib-i sânîleri yeniden intihâb edilmiş olan umûmî intihâbâta ma'tûf ve evvelce intihâb edilmiş müntahib-i sânîlerle münhal vukū'unda yapılan intihâbların kānûnun maksad ve ifâdesinden hâric olduğu, Hey'et-i Umûmiyye'nin 12 Nisan [1]928 târihli altmışıncı in'ikādının birinci celsesinde takarrur etmişdir.

تعليماتنامه لر

منطقهٔ اسكانيه‌لرينى تبديل وتحويل ايده‌جك مهاجر وملتجيلر وسائره‌نك نقللرنده محلى اسكان ومالیه مأمورلرنجه نه‌صورتله معامله و تحصيلات اجرا ايده‌يله‌جكنه دائر اجرا وكيللرى هيئت جليله‌سنك ۱۱ مارت ۱۹۲۸ تاريخلى اجتماعنده تصويب وقبول اولنان تعليماتنامه

ماده ۱ — مهاجر وملتجيلرله سائره‌يه عيناً ونقداً ويريلوب بورجلانمه قانونك برنجى ماده‌سى موجبنجه يكرمى سنه‌ده استيفا ايديله‌جك اولان آلات ومواد زراعيه وصناعيه ايله اموال غيرمنقوله ومحروقات، اعاشه والباسيه وسائره‌نك ماليت‌بدللرى اولبابده‌كى قانون وتعليماتنامه دائره‌سنده بولنديغى منطقه‌ده قالدقجه محللرى وآخر محل وولايته نقل ايدلدكده بقيهٔ ذمتلرى نقل‌اولوندقلرى ولايت مال‌مأمور - لقلرى طرفندن تحصيل اموال قانونه توفيقاً تاريخ تحققلرندن اعتباراً آلتيشر آى فاصله ايله مقسطاً تحصيل اولونه‌جقدر.

ماده ۲ — بورجلولرك ايللك اسكان ايدلدكلرى و مواد تعويضيه آلوب اوزرلرينه ذمت قيد اولنديغى منطقه‌لردن اسباب مختلفه‌دولايیسيله بالاخره آخر ولايته نقللرى اجرا ايدلديكى زمان آلدقلرى اموال غيرمنقوله‌يى ترك ايده‌جكلرينه كوره بونلرك بدللرى ذمتلرندن تنزيل ايديله‌جك يالكز بقيهٔ ذمتلرى نقل ايديله‌جكلرى محل اسكان ومالیه مأمورلرينه بيلديريله‌جكدر.

ماده ۳ — نقلى تقرر ايدن اشخاصك بر قوميسيون قراريله اوزرينه مقيد كافهٔ غيرمنقولاتك ترك ايديله‌جكى اشارت وعائد اولديغى

Ta'lîmâtnâmeler

Mıntıka-i iskâniyyelerini tebdîl ve tahvîl edecek muhâcir ve mülteciler ve sâirenin nakillerinde mahallî iskân ve mâliye me'mûrlarınca ne sûretle mu'âmele ve tahsîlât icrâ edileceğine dâir İcrâ Vekîlleri Hey'et-i Celîlesi'nin 11 Mart 1928 târihli ictimâ'ında tasvîb ve kabûl olunan ta'lîmâtnâme

Mâdde 1- Muhâcir ve mültecilerle sâireye aynen ve nakden verilip Borçlanma Kānûnu'nun birinci mâddesi mûcebince yirmi senede istîfâ edilecek olan âlât ve mevâdd-ı zirâ'iyye ve sınâ'iyye ile emvâl-i gayr-ı menkūle ve mahrûkāt, i'âşe ve ilbâsiyye ve sâirenin mâliyet bedelleri ol bâbdaki kānûn ve ta'lîmâtnâme dâiresinde bulunduğu mıntıkada kaldıkça mahalleri ve âher mahal ve vilâyete nakl edildikde bakiyye-i zimmetleri nakl olundukları vilâyet mâl me'mûrlukları tarafından Tahsîl-i Emvâl Kānûnu'na tevfîkan târih-i tahakkuklarından i'tibâren altışar ay fâsıla ile mukassatan tahsîl olunacakdır.

Mâdde 2- Borçluların ilk iskân edildikleri ve mevâdd-ı ta'vîziyye alıp üzerlerine zimmet kayd olunduğu mıntıkalardan esbâb-ı muhtelife dolayısıyla bi'l-âhere âher vilâyete nakilleri icrâ edildiği zamân aldıkları emvâl-i gayr-ı menkūleyi terk edeceklerine göre bunların bedelleri zimmetlerinden tenzîl edilecek yalnız bakiyye-i zimmetleri nakl edilecekleri mahal iskân ve mâliye me'mûrlarına bildirilecekdir.

Mâdde 3- Nakli takarrur eden eşhâsın bir komisyon karârıyla üzerine mukayyed kâffe-i gayr-ı menkūlâtın terk edileceği işâret ve âid olduğu

مالك بدلى ذمتندن تنزيل ايديله‌جكدر . اموال غير منقوله ويرلمه‌مش ايسه بالطبع بوكا حاجت يوقدر .

ماده ٤ — نقل ايديله‌جك اشخاصك اوزرنده مقيد اموال منقوله‌سيله اعاشه ، محروقات وملبوسات ذمت بدلاتى كفالت متسلسله سنديله ربط ايديلوب بوكا كوره ايكى نسخه مفردات دفترلرى تنظيم وعمومى بورج مقدارى تحقق وتثبيت ايدلدكدن صوكره بونلرى تنظيم ايدن دائره ويا مأمور طرفندن نقل اولنديغى ولايته ارسال اولونه‌رق مال مأمورلرى ماليه‌و مقام ولايت دخى داخليه وكالت جليله‌لرينه اشعار ايده‌جكلردر.

ماده ٥ — نقل ايديله‌جك اشخاصه اموال منقوله‌ويرلميوبده يالكز اموال غير منقوله‌ويرلمش ايسه ترك ايتديريله‌رك خزينه‌يه بورجى اولمديغنه دائر يدينه بروشيقه ويريلوب نقل ايديله‌جكدر .

ماده ٦ — نقلى مقرر ويانقلنه مأذونيت استحصال ايديلن بورجلى نك نقلندن اول بقيهٔ ذمتى حقنده معاملهٔ مقتضيه‌نك ايفاسى ايچون كيفيتدن محلى مال و اسكان ومأمورلقلرى رسماً خبردار ايديله‌جكدر .

---

mâlın bedeli zimmetinden tenzîl edilecekdir. Emvâl-i gayr-ı menkūle verilmemiş ise bi't-tab' buna hâcet yokdur.

Mâdde 4- Nakl edilecek eşhâsın üzerinde mukayyed emvâl-i menkūlesiyle i'âşe, mahrûkāt ve melbûsât zimmet bedelâtı kefâlet-i müteselsile senedine rabt edilip buna göre iki nüsha müfredât defterleri tanzîm ve umûmî borç mikdârı tahakkuk ve tesbît edildikden sonra bunları tanzîm eden dâire veya me'mûr tarafından nakl olunduğu vilâyete irsâl olunarak mâl me'mûrları mâliye ve makām-ı vilâyet dahi Dâhiliye Vekâlet-i Celîlelerine iş'âr edeceklerdir.

Mâdde 5- Nakl edilecek eşhâsa emvâl-i menkūle verilmeyip de yalnız emvâl-i gayr-ı menkūle verilmiş ise terk etdirilerek hazîneye borcu olmadığına dâir yedine bir vesîka verilip nakl edilecekdir.

Mâdde 6- Nakli mukarrer veya nakline me'zûniyet istihsâl edilen borçlunun naklinden evvel bakiyye-i zimmeti hakkında mu'âmele-i mukteziyyenin îfâsı için keyfiyetden mahallî mâl ve iskân ve me'mûrlukları resmen haberdâr edilecekdir.

تعميمات

ادارهٔ عموميه

اورفه‌نك اورفا يازلماسى حقنده

نومرو ۲۲۳ — ۱٤ كانون ثانى ۹۲۸

(أدرنه) ، (اورفه) كلمه‌لرنده‌كى مشابهت ؛ مراسلات و محرراتده خطالره سببيت ويرديكى ادرنه ولايتنك اشعارندن آكلاشيلمشدر . بوكبى سهولرك وقوع بولمامسى ايچون ۱۸ اغستوس ۳٤۱ تاريخلى و۲۳۹ نومرولى تعميمله بيلديريكى اوزره اورفه‌نك (اورفا) طرزنده يازلماسى تعميماً تبليغ وتأكيد اولنور افندم .

حمايهٔ اطفال تشكيلاتنه قوت ويرلمسى حقنده

نومرو ۲۲٤ — ۱٤ كانون ثانى ۹۲۸

مملكتك أك اهميتلى منطقه‌لرنده حمايهٔ اطفال شعبه‌لرينك هنوز تشكل ايتمديكى آكلاشيلمقده وموجوديت مليه‌مزه عائد أك حياتى بروظيفه‌يى درعهده ايتمش اولان حمايهٔ اطفال جمعيتى شعباتنك قصبه وكويلردكل حتى أك هجرى محله‌لرده بيله تشكلى مطلوب و ملتزم بولنمقده‌در . بو شعباتك تشكلى متمادى تشويقات ومؤثر ارشاداته متوقف بولنديغى‌ده مستغنىٔ ايضاحدر. آنجق تشكيلاتده بو ارشادات و تشويقاتك دولت منبعلرندن و رسمى مقاماتدن ايفاسى چوق فائده‌لى اولديغندن واليلر

Ta‘mîmler

İdâre-i Umûmiyye

Urfa’nın (elif, vav, ra, fe, he) Urfa (elif, vav, ra, fe, elif) yazılması hakkında

Numara: 222 14 Kânûn-ı Sânî [1]928

(Edirne), (Urfa) kelimelerindeki müşâbehet; mürâselât ve muharrerâtda hatâlara sebebiyet verdiği Edirne Vilâyeti’nin iş‘ârından anlaşılmışdır. Bu gibi sehivlerin vukū‘ bulmaması için 18 Ağustos [1]341 târihli ve 239 numaralı ta‘mîmle bildirildiği üzere Urfa’nın [elif, vav, ra, fe, he] (Urfa) [elif, vav, ra, fe, elif] tarzında yazılması ta‘mîmen tebliğ ve te’kîd olunur, efendim.

Himâye-i Etfâl Teşkîlâtı’na kuvvet verilmesi hakkında

Numara: 224 14 Kânûn-ı Sânî [1]928

Memleketin en ehemmiyetli mıntıkalarında Himâye-i Etfâl şubelerinin henüz teşekkül etmediği anlaşılmakda ve mevcûdiyet-i milliyemize âid en hayâtî bir vazîfeyi deruhde etmiş olan Himâye-i Etfâl Cem‘iyeti şu‘abâtının kasaba ve köyler değil hattâ en hücrâ mahallerde bile teşekkülü matlûb ve mültezem bulunmakdadır. Bu şu‘abâtın teşekkülü mütemâdî teşvîkāt ve mü’essir irşâdâta mütevakkıf bulunduğu da müstağnî-i îzâhdır, ancak teşkîlâtda bu irşâdât ve teşvîkātın devlet menba‘larından ve resmî makāmâtdan îfâsı çok fâideli olduğundan vâliler

ايله قائممقام وناحيه مديرلرينك بو خصوصده كويلره وارنجهيه قدر حمايهٔ اطفال تشكيلاتى ياپيلماسى وموجود حمايهٔ اطفال تشكيلاتنك ده تقويه وتوسيعى ايچون صرف غيرت و فعاليت ايتلرى صورتيله حمايهٔ اطفال تشكيلاتنه قوت واهميت مخصوصه عطف ايتلرى مقتضى كورولمكده در . ولايت عليه لرنجه ده بو صورتله تشويقات و ارشاداتده بولنلمسنك تأمينى تعميماً رجا اولنور افندم .

رؤساى اداره‌نك هانكى جمعيتلرك اعضالقلرنده بولنه بيله‌جكارى حقنده

نومرو ٣٩٤ — ٢٥ كانون ثانى ٩٢٨

مأمورين قانوننك ٩ نجى ماده‌سنك صراحتى ، مأمورلرك سياسى جمعيت و قلوبلره دوامى ممنوعيتنه منحصر اولديغندن اشبو ممنوعيت قانونيه‌نك غيرسياسى اولان طياره ، حمايهٔ اطفال ، هلال احمر جمعيتلريله تورك اوجاقلرينه شمولى اولماديغى و مأمورين دولتك اعضا صفتيله دواملرنده محذور قانونى بولنميان مذكور مؤسساتده رؤساى مأمورينك رياست موقعلرنده و هيئت اداره اعضالقلرنده بولونمامارينك موافق اولديغى ١٢ مارت ١٩٢٧ تاريخلى و ٣٧ نومرولو تحريراتله ولاياته تعميماً تبليغ ايدلمش اولديغى كبى أخيراً بعض ولايتلردن واقع استعلاماته جواباً دخى مذكور ولايتلره اجرا قلنان تبليغاتده مأمورين قانوننك سكزنجى ماده‌سنده‌كى تخصيص و تقييد خارجنده اولارق رؤساى مأمورينك مارالذكر جمعيتلرايله تورك اوجاقلرينك رياستنده وهيئت عموميه اعضالغنده بولونه‌مياجقلرى كوسترلمك صورتيله تبليغ سابق تأييد ايدلمش ايسه‌ده ذكراولنان مادهٔ قانونيه‌ده‌كى تخصيص و تقييد

٢

ile kaymakam ve nâhiye müdürlerinin bu husûsda köylere varıncaya kadar Himâye-i Etfâl teşkîlâtı yapılması ve mevcûd Himâye-i Etfâl teşkîlâtının da takviye ve tevsî'i için sarf-ı gayret ve faâliyet eylemeleri sûretiyle Himâye-i Etfâl teşkîlâtına kuvvet ve ehemmiyet-i mahsûsa atf eylemeleri muktezî görülmekdedir. Vilâyet-i aliyyelerince de bu sûretle teşvîkāt ve irşâdâtda bulunulmasının te'mîni ta'mîmen ricâ olunur efendim.

Rüesâ-yı idârenin hangi cem'iyetlerin a'zâlıklarında bulunabilecekleri hakkında

Numara: 394 — 25 Kânûn-ı Sânî [1]928

Me'mûrîn Kānûnu'nun 9'ncu mâddesinin sarâhati, me'mûrların siyâsî cem'iyet ve kulüblere devâmı memnû'iyetine münhasır olduğundan işbu memnû'iyet-i kānûniyyenin gayr-ı siyâsî olan Tayyâre, Himâye-i Etfâl, Hilâl-i Ahmer cem'iyetleriyle Türk Ocakları'na şümûlü olmadığı ve me'mûrîn-i devletin a'zâ sıfatıyla devâmlarında mahzûr-ı kānûnî bulunmayan mezkûr mü'essesâtda rüesâ-yı me'mûrînin riyâset mevki'lerinde ve hey'et-i idâre a'zâlıklarında bulunmamalarının muvâfık olduğu 12 Mart 1927 târihli ve 37 numaralı tahrîrâtla vilâyâta ta'mîmen teblîğ edilmiş olduğu gibi ahîren bazı vilâyetlerden vâki' isti'lâmâta cevâben dahi mezkûr vilâyetlere icrâ kılınan teblîgātda Me'mûrîn Kānûnu'nun sekizinci mâddesindeki tahsîs ve takyîd hâricinde olarak rüesâ-yı me'mûrînin mârrü'z-zikr cem'iyetler ile Türk Ocakları'nın riyâsetinde ve hey'et-i umûmiyye a'zâlığında bulunamayacakları gösterilmek sûretiyle teblîğ-ı sâbık te'yîd edilmiş ise de zikr olunan mâdde-i kānûniyyedeki tahsîs ve takyîd

شركتلره عائد بولوندیغنه کوره* بو ماده حکمنك غیر سیاسی اولان جمعیتلر هیأت اداره‌لریله بر کونا علاقه‌سی کوریله‌مدیکندن والی ، قائممقام وناحیه مدیرلریله دوائر وشعبات دولت مدیر ورئیسلرینك‌ده طیاره ، حمایهٔ اطفال ، هلال احمر جمعیتلریله ، تورك اوجاقلرینك ریاستنده وهیئت اداره اعضالقلرنده بولنه‌بیله‌جکلری تصحیحاً تعمیم و تبلیغ اولنور افندم .

ادارهٔ عمومیهٔ ولایات قانونله توفیقاً والیلرك وکالتلرله مخابره ایتمسنه دائر

نومرو ٦٣٩ — ١٧ شباط ٩٢٨

١٩ تشرین‌ثانی ١٩٢٧ تاریخلی و١٨٠ نومرولو تحریراته ذیلدر :

والیلر ؛ قانوناً تکلیف واجراسنه صلاحیتدار اولدقلری خصوصاتدن ماعدا مرکزدن محتاج استیذان کوردکلری معاملات حقنده ادارهٔ‌عمومیهٔ‌ولایات قانوننك ٢٠ و٢١نجی ماده‌لرنده‌کی صراحت وجه ایله عائد اولدیغی وکالته مراجعتله استیذان معامله‌یه مجبور بولندقلری حالده بعض‌ولایتلرجه دوغریدن دوغری‌یه دیکر وکالتلری علاقه‌دار ایدن‌خصوصات حقنده‌ینه وکالته مراجعات واشعاراتده بولونمقده‌در. بوقبیل وکالته عائد اولمیان خصوصات وکالت عائده‌سنه اشعار ویاخود عائد بولندیغی وکالته مراجعت اولنمسی ضمننده محللرینه جواباً تبلیغات ایفا اولونمقده ایسه‌ده مصالح دولتك بوصورتله تأخرینه بادی اولان ومواد قانونیهٔ مذکوره‌نك روح‌وهدفنه مغایر بولونان بوقبیل طرزك دوامی تجویز اولنه‌میه‌جغندن بوکامحل ویرلمه‌مك اوزره ـ تعلق‌وارسه ولایتك عمومی‌مساعی واجراآت راپورلرنده کمافی‌السابق کوسترلمك شرطیله ـ هرایش قانوناً هانکی وکالته عائد ایسه دوغریدن‌دوغری‌یه

şirketlere âid bulunduğuna göre bu mâdde hükmünün gayr-i siyâsî olan cem'iyetler hey'et-i idâreleriyle bir gûnâ alâkası görülemediğinden vâli, kaymakam ve nâhiye müdürleriyle devâir ve şu'abât-ı devlet müdür ve reîslerinin de Tayyâre, Himâye-i Etfâl, Hilâl-i Ahmer cem'iyetleriyle, Türk Ocakları›nın riyâsetinde ve hey'et-i idâre a'zâlıklarında bulunabilecekleri tashîhan ta'mîm ve teblîğ olunur efendim.

İdâre-i Umûmiyye-i Vilâyât Kānûnu›na tevfîkan vâlilerin vekâletlerle muhâbere etmesine dâir

Numara: 639 — 17 Şubat [1]928

19 Teşrîn-i Sânî 1928 târihli ve 180 numaralı tahrîrâta zeyldir:

Vâliler; kānûnen teklîf ve icrâsına salâhiyetdâr oldukları husûsâtdan mâ'adâ merkezden muhtâc-ı istîzân gördükleri mu'âmelât hakkında İdâre-i Umûmiyye-i Vilâyât Kānûnu'nun 20 ve 21'nci mâddelerindeki sarâhat vech ile âid olduğu vekâlete mürâca'atla istîzân-ı mu'âmeleye mecbûr bulundukları hâlde bazı vilâyetlerce doğrudan doğruya diğer vekâletleri alâkadâr eden husûsât hakkında yine vekâlete mürâcaât ve iş'ârâtda bulunulmakdadır. Bu kābil vekâlete âid olmayan husûsât vekâlet-i âidesine iş'âr veyahud âid bulunduğu vekâlete mürâca'at olunması zımnında mahallerine cevâben teblîgāt îfâ olunmakda ise de mesâlih-i devletin bu sûretle te'ehhürüne bâdî olan ve mevâdd-ı kānûniyye-i mezkûrenin rûh ve hedefine mugāyir bulunan bu kabîl tarzın devâmı tecvîz olunmayacağından buna mahal verilmemek üzere –ta'alluku varsa vilâyetin umûmî mesâ'î ve icrâât raporlarında kemâ fi's-sâbık gösterilmek şartıyla- her iş kānûnen hangi vekâlete âid ise doğrudan doğruya

او وكالت ايله مخابره اولنمسى ووكالتجه اطلاعى ايجاب ايدەن مهم خصوصات حقندەده كذلك وكالت عائدەسنه يازلمقله برابر وكالتەده معلومات ويرلمسى تعميماً تبليغ ورجا اولنورافندم .

معاملات عدليەنك تأخردن وقايەسى حقنده

نومرو ٦٨١ — ١٤ شباط ٩٢٨

معاملات عدليەمزك تأخردن وقايەسنى تأميناً محاكم ومدعىء عموميلرجه بالعموم دولت تشكيلاتنه تحميل اولنان قانونى وظائفك سرعت ايفاسى لزومنه دائر عدليه وكالت جليلەسنك باش وكالت جليلەدن تبليغ بويوريلان ٧ شباط ٩٢٨ تاريخ و ٣٤ نومرولو تذكرەسنك بر صورتى لفاً كوندرلدى . محكمه ومدعى عموميلرجه داخليه مأمورلرينه تحميل اولنان وظائف قانونيەنك تأخرينه محل براقلميەرق وقت وزمانيله ايفاسى خصوصنده مأمورينك اهميتله نظر دقتلرينى جلب ايدرم . كيفيت ملكيه مفتشلرى واسطەسيلەده مستمراً تعقيب ايتديريلەجكدر افندم .

صورت

آغير جزا مدعى عموميلكلرندن مورود معلومات رسميەيه نظراً محاكمده موجود بعض حقوق وجزا دعوالرينك انتاجندەكى تأخرات محكمەدن مدعى عموميلرجه ايشله علاقەدار بالعموم دولت تشكيلاتنه تحميل اولونان وظائف قانونيەنك وقت وزمانيله ايفا ايدلمەمسندن ايلرى كلديكى آكلاشيلمقدەدر .

بالعموم وكالتلر مأمورلرينك نظر دقتلرينى اهميتله جلب ايتدكلرى

o vekâlet ile muhâbere olunması ve vekâletce ıttılâ'ı îcâb eden mühim husûsât hakkında da kezâlik vekâlet-i âidesine yazılmakla beraber vekâlete de ma'lûmât verilmesi ta'mîmen teblîğ ve ricâ olunur efendim.

Mu'âmelât-ı adliyenin te'ehhürden vikāyesi hakkında

Numara: 681 14 Şubat [1]928

Mu'âmelât-ı adliyemizin te'ehhürden vikāyesini te'mînen mehâkim ve müdde'î-i umûmîlerce bi'l-umûm devlet teşkîlâtına tahmîl olunan kānûnî vezâ'ifin sür'at-i îfâsı lüzûmuna dâir Adliye Vekâlet-i Celîlesi'nin Başvekâlet-i Celîle'den teblîğ buyurulan 7 Şubat [1]928 târih ve 34 numaralı tezkiresinin bir sûreti leffen gönderildi. Mahkeme ve müdde'î-i umûmîlerce Dâhiliye me'mûrlarına tahmîl olunan vezâ'if-i kānûniyyenin te'ehhürüne mahal bırakılmayarak vakt ü zamânıyla îfâsı husûsunda me'mûrînin ehemmiyetle nazar-ı dikkatlerini celb ederim. Keyfiyet mülkiye müfettişleri vâsıtasıyla da müstemirren ta'kīb etdirilecekdir efendim.

Suret

Ağır Cezâ Müdde-i Umûmîliklerinden mevrûd ma'lûmât-ı resmiyyeye nazaran mehâkimde mevcûd bazı hukūk ve cezâ da'vâlarının intâcındaki te'ehhürât mahkemeden müdde'î-i umûmîlerce işle alâkadâr bi'l-umûm devlet teşkîlâtına tahmîl olunan vezâ'if-i kānûniyyenin vakt ü zamânıyla îfâ edilmemesinden ileri geldiği anlaşılmakdadır.

Bi'l-umûm vekâletler me'mûrlarının nazar-ı dikkatlerini ehemmiyetle celb etdikleri

تقدیرده بو کونکی فعالیت عدلیه‌نك یوزده یوز فضله‌سیله ثمره‌دار اوله‌جغی بدیهی بولونمقله‌بوبابده تبلیغات لازمه‌نك ایفاسنه لطفاً مساعده بویورلمسنی رجا ایدرم افندم حضرتلری .

عرضحالدرك مظروفاً کوندریله‌جکنه دائر

نومرو ۱۱۶۴ ۳۱ مارت ۹۲۸

وکالته ورود ایتمکده اولان عرضحالدرك قسم کلیسی ، قرطاسی معاملاتك تکثیرینه محل ویرلمه‌سی ایچون تحریرات یازلمایه‌رق مقتضیات قانونیه‌سنك ایفاسی ضمننده مظروفاً ولایتلره کوندرلمکده بولنمش وبعدما بویوله معامله اولنمسی‌ده اصول اتخاذ ایدلمشدر . ولایتلرجه بوقبیل عرضحالدرك ایجابات قانونیه‌سی ایفا واکمال اولندقدن صوکره بهمه‌حال وکالته اعاده‌سی مقتضیدر . ولایت علیه‌لرنجه‌ده بوصورتله ایفای معامله اولنماسی وهیچ برعرضحالك جوابسز براقلمامسی تعمیماً تبلیغ وتمنی اولنور افندم .

شورای‌دولته ویریله‌جك عرضحال ومربوطاتنك‌مقابل طرف عددنجه صورتلرینك ویرلمسی حقنده

نومرو ۱۳۰۷ ۳نیسان۹۲۸

شورای دولت قانونك اداری دعوالرك اصول محاکمه‌سنه عائد فصلنده مندرج یکرمی دردنجی ماده اداری دعوالر حقنده شورای دولته ویریله‌جك استدعانامه ایله مربوطاتنك مقابل طرف عددنجه صورتلرینك اعطا ایدلمسنی آمر اولدیغی حالده‌اصحاب مصالحك یالکز براستدعا ایله مراجعت ایتدکلری کورلمکده وبوسببله برچوق استدعا نامه‌لرینوقاریکی مادهٔ قانونیه‌نك صراحتی دائره‌سنده تنظیم ایدلمك‌اوزره

takdîrde bugünkü faâliyet-i adliyenin yüzde yüz fazlasıyla semeredâr olacağı bedihî bulunmakla bu bâbda teblîgāt-ı lâzımenin îfâsına lütfen müsâ'ade buyurulmasını ricâ ederim efendim hazretleri.

Arzuhâllerin mazrûfen gönderileceğine dâir

Numara: 1164 31 Mart [1]928

Vekâlete vürûd etmekde olan arzuhâllerin kısm-ı küllîsi, kırtâsî mu'âmelâtın tekessürünü mahal verilmemek için tahrîrât yazılmayarak muktezeyât-ı kānûniyyesinin îfâsı zımnında mazrûfen vilâyetlere gönderilmekde bulunmuş ve ba'demâ bu yolda mu'âmele olunması da usûl ittihâz edilmişdir. Vilâyetlerce bu kabîl arzuhâllerin îcâbât-ı kānûniyyesi îfâ ve ikmâl olunduktdan sonra be-heme-hâl vekâlete iâdesi muktezîdir. Vilâyet-i aliyyelerince de bu sûretle îfâ-yı mu'âmele olunması ve hiçbir arzuhâlin cevâbsız bırakılmaması ta'mîmen teblîğ ve temennî olunur efendim.

Şûrâ-yı Devlet›e verilecek arzuhâl ve merbûtâtının mukābil taraf adedince sûretlerinin verilmesi hakkında

Numara: 1257 3 Nisan [1]928

Şûrâ-yı Devlet Kānûnu'nun idârî da'vâların usûl-i muhâkemesine âid faslında münderic yirmi dördüncü mâdde idârî da'vâlar hakkında Şûrâ-yı Devlet'e verilecek istid'ânâme ile merbûtâtının mukābil taraf adedince sûretlerinin i'tâ edilmesini âmir olduğu hâlde ashâb-ı mesâlihin yalnız bir istid'â ile mürâca'at etdikleri görülmekde ve bu sebeble bir çok istid'ânâmeler yukarı ki mâdde-i kānûniyyenin sarâhati dâiresinde tanzîm edilmek üzere

محللرینه اعاده ایدلمکده اولدیغی بیانیله علاقه دارانك ایشلری تأخر ایتمه مك اوزره ارباب مراجعاتك سالف الذكر تعریفات قانونیه دائره سنده حركت ایتملری ضمننده حكم قانونك ولایتلرجه غرته ویاصورمناسبه ایله اهالیه اعلانی اسبابنك تأمینی شورای دولت ریاست جلیله سندن اشعار بویورلمشدر . موجبنجه مقتضاسنك ایفاسی تعمیماً تبلیغ وتمنی اولنور افندم .

شورای دولته كوندریلهجك مدافعه وجوابنامه لرله اوراق ثبوتیه نك ایكیشر نسخه اوله رق یازیلوب كوندرلمسی حقنده

نومرو ١٣٥٨ — ٥ نیسان ٩٢٨

وكالتلر ویا مدیریت عمومیه لر علیهنده شورای دولته وقوع بوله جق اداری دعوالر اوزرینه لدی التبلیغ علاقه دار دوائر طرفندن یازیله جق اولان مدافعه وجوابنامه لرله اوراق ثبوتیه سنك ایكیشر نسخه اوله رق یازیلوب كوندرلمسی شورای دولت قانونك ٢٤ و ٢٨ نجی ماده لری اقتضاسندن اولدیغندن بعدما بو یولده معامله ایفاسی شورای دولت ریاست جلیله سنك اشعارینه عطفاً باش وكالت جلیله دن وارد اولان تذكرهٔ سامیه اوزرینه تبلیغ ورجا اولنور افندم .

مظروفاً كوندریلن عرضحالر اوزرینه یاپیله جق معامله یه دائر

نومرو ١٣٦٠ — ٣ نیسان ٩٢٨

افراد اهالی طرفندن دوغریدن دوغری یه وكالته ویریلوب بو بابده متخذ اصول موجبنجه مظروفاً ولایتلره كوندریلن عرضحالر اوزرینه قضا قائممقاملقلری ویاخود دوائر ولایت طرفندن جریان

mahallerine iâde edilmekde olduğu beyânıyla alâkadârânın işleri te'ehhür etmemek üzere erbâb-ı mürâcaâtın sâlifü'z-zikr ta'rîfât-ı kānûniyye dâiresinde hareket etmeleri zımnında hükm-i kānûnun vilâyetlerce gazete veya suver-i münâsibe ile ahâlîye i'lânı esbâbının te'mîni Şûrâ-yı Devlet Riyâset-i Celîlesi'nden iş'âr buyurulmuşdur. Mucebince muktezâsının îfâsı ta'mîmen teblîğ ve temennî olunur efendim.

Şûrâ-yı Devlet›e gönderilecek müdâfa'a ve cevâbnâmelerle evrâk-ı sübûtiyyenin ikişer nüsha olarak yazılıp gönderilmesi hakkında

Numara: 1258 5 Nisan [1]928

Vekâletler veya müdüriyet-i umûmiyyeler aleyhinde Şûrâ-yı Devlet'e vukū' bulacak idârî da'vâlar üzerine lede't-teblîğ alâkadâr devâir tarafından yazılacak olan müdâfa'a ve cevâbnâmelerle evrâk-ı sübûtiyyesinin ikişer nüsha olarak yazılıp gönderilmesi Şûrâ-yı Devlet Kānûnu'nun 24 ve 28'nci mâddeleri iktizâsından olduğundan ba'demâ bu yolda mu'âmele îfâsı Şûrâ-yı Devlet Riyâset-i Celîlesi'nin iş'ârına atfen Başvekâlet-i Celîle'den vârid olan tezkire-i sâmiyye üzerine teblîğ ve ricâ olunur efendim.

Mazrûfen gönderilen arzuhâller üzerine yapılacak mu'âmeleye dâir

Numara: 1260 3 Nisan [1]928

Efrâd-ı ahâlî tarafından doğrudan doğruya vekâlete verilip bu bâbda müttehaz usûl mûcebince mazrûfen vilâyetlere gönderilen arzuhâller üzerine kazâ kaymakamlıkları veyahud devâir-i vilâyet tarafından cereyân-ı

معامله‌یه متدائر ایجاب ایدن درکنارلر یازلدقدن صوکره بعض ولایتلر مذکور عرضحاللر هیچ برمطالعه تحریر وعلاوه اولنمقسزین یالکز « مظروفاً داخلیه وکالتنه تقدیم قلندی » یولنده درکنارلر یازیله‌رق وکالته اعاده اولونمقده‌در . بوطرز معامله دوغری اولمادیغندن قضا قائممقاملقلرینك ویاخود دوائر ولایتك بوقبیل عرضحاللره یازدیغی درکنارلر ولایتلرجه‌ده تدقیق اولنه‌رق بونلرك وکالته علاوهٔ مطالعه ایله وبرتحریراته ربطاً اعاده‌سی ایجاب ایده‌جکندن بو صورتله معامله ایفاسنه اهتمام اولنمسی تعمیماً تبلیغ ورجا اولنور افندم .

وکالتلری علاقه‌دار ایدن خصوصات حقنده عائد اولدیغی وکالتلره مراجعت ایدلمسنه دائر

نومرو ۱۵۰۰ — ۱۷ نیسان ۹۲۸

ادارهٔ عمومیهٔ ولایات قانونلرنك ۲۰ ، ۲۱ ، ۳۳ نجی ماده‌لرنده‌کی صراحت موجبنجه والیلرك وکالتلری علاقه‌دار ایدن خصوصات حقنده عائد اولدیغی وکالتلره مراجعت ایتلری لزومی ۱۳ ـ شباط ـ ۱۹۲۸ تاریخلی و ۶۳۹ نومرولو تحریراتله تعمیم ایدلمسنه رغماً بعضی ولایتلر بوقبیل خصوصاتده ینه وکالته مراجعات و اشعاراتده بولنمقده دوام ایدییورلر . بواولا قانونه‌موافق دکلدر . ثانیاً ولایتلرك حائزاولدقلری صلاحیتی تحدید ایدر . ثالثاً برچوق مخابراتی واکثریا وقوع بولان مراجعتلرك عدم ترویجی استلزام ایلر . بناءً علیه قانون دائره‌سنده معامله ایفاسنه اعتناومهم خصوصلرحقنده‌کی اشعارلرك برصورتلرینك برای معلومات وکالته ارسالنی رجا ایلرم . خلاف تبلیغ وقوع بولاجق مراجعتلره عائد اوراق موقع معامله‌یه قونیلمیه‌رق حفظ ایدیله‌جکدر افندم .

---

mu'âmeleye mütedâir îcâb eden derkenârlar yazıldıkdan sonra bazı vilâyetler mezkûr arzuhâller hiçbir mütâla'a, tahrîr ve ilâve olunmakşızın yalnız "mazrûfen Dâhiliye Vekâleti'ne takdîm kılındı" yolunda derkenârlar yazılarak vekâlete iade olunmakdadır. Bu tarz mu'âmele doğru olmadığından kazâ kaymakamlıklarının veyahud devâir-i vilâyetin bu kabîl arzuhâllere yazdığı derkenârlar vilâyetlerce de tedkîk olunarak bunların vekâlete ilâve-i mütâla'a ile ve bir tahrîrâta rabtan iâdesi îcâb edeceğinden bu sûretle mu'âmele îfâsına ihtimâm olunması ta'mîmen teblîğ ve ricâ olunur efendim.

Vekâletleri alâkadâr eden husûsât hakkında âid olduğu vekâletlere mürâca'at edilmesine dâir

Numara: 1500 *17 Nisan [1]928*

İdâre-i Umûmiyye-i Vilâyât Kānûnu'nun 20, 21, 33'ncü mâddelerindeki sarâhat mûcebince vâlilerin vekâletleri alâkadâr eden husûsât hakkında âid olduğu vekâletlere mürâca'at eylemeleri lüzûmu 13 Şubat sene 1928 târihli ve 639 numaralı tahrîrâtla ta'mîm edilmesine rağmen bazı vilâyetler bu kabîl husûsâtda yine vekâlete mürâcaât ve iş'ârâtda bulunmakda devâm ediyorlar. Bu evvelâ kānûna muvâfık değildir. Sâniyyen vilâyetlerin hâ'iz oldukları salâhiyeti tahdîd eder. Sâlisen bir çok muhâberâtı ve ekseriyâ vukū' bulan mürâca'atların adem-i tervîcini istilzâm eyler. Binâ'enaleyh kānûn dâiresinde mu'âmele îfâsına itinâ ve mühim husûslar hakkındaki iş'ârların birer sûretlerinin berây-ı ma'lûmât vekâlete irsâlini rica eylerim. Hilâf-ı teblîğ vukū' bulacak mürâca'atlara âid evrâk mevki'-i mu'âmeleye konulmayarak hıfz edilecekdir efendim.

خلقك ايشلرينك اعظمى سرعت وسهولتله كورلمسى حقنده

نومرو ۱۵۰۱ ۱۷ نيسان ۹۲۸

حكومت مأمورلرينك باشليجه وظيفه‌لرندن برى خلقك ايشلرينك اعظمى سرعت و سهولتله كورلمسيدر . بويله اولديغى حالده مركز حكومته هر كون برر صورتله وقوع بولان مراجعتلردن بعض طرفلرده مأمورلرك خلقك ايشلرينى وقت وزمانيله كورمدكلرى و محلاً حلى قابل ايشلرك لزومسز استيذانلرله مخابره‌لرله اوزادلديغى ، بر نفوس قيدينك كونلرجه چيقارلماديغى ، اسكى نفوس تذكره‌لرينك هويت جزؤدانلريله تبديلى پك بسيط بر كيفيت اولماسنه رغماً كونلرجه ويا پيله جق هر هانكى برتحقيقاتك ايجاب ايتديكى زماندن فضله اوزادلديغى آكلاشيليور . خصوصيله خلقك معاملات مدنيه‌سنده پك مهم برموقع طوتان نفوس ايشلرينك تسهيلى ايچون وكالت بر « رهبر » ده وجوده كتيرمش و علاقه‌دارلره توزيع ايدلمك اوزره ارسال ايتمش ايدى . رؤساى مأمورين ملكيه‌نك حق مراقبه وآمريتلرينى تماميله استعمال ايده‌رك ايشلرك سرعت وسهولتله جريان ايتمسى ايچون تدبير آلمالرينى نهايت وظيفه‌سنده تكاسل و تراخيلرى كورينلرى قانونك بخش ايتديكى صلاحيتله تجزيه‌ايلمرينى وتجزيه‌سى مركزه عائد اولانلرحقنده‌منسوب اولدقلرى وكالتلرك نظر دقتنى جلب ايلمرينى رجا ايلرم افندم .

محلى قرارلرله كوى ومحله اسملرينك دكيشديرلمه‌مسى حقنده

نومرو ۱۵۴۹ ۱۹ نيسان ۹۲۸

بعض ولايتلرجه مجلس عمومى قراريله كوى اسملرى تبديل ويكى اسملر توسيم ايديلمك وكالته معلومات ويرلمكده‌در . ايكنجى

-23-

Halkın işlerinin a'zamî sür'at ve suhûletle görülmesi hakkında

Numara: 1501 *17 Nisan [1]928*

Hükûmet me'mûrlarının başlıca vazîfelerinden biri halkın işlerinin a'zamî sür'at ve suhûletle görülmesidir. Böyle olduğu hâlde merkez-i hükûmete her gün birer sûretle vukū' bulan mürâca'atlardan bazı taraflarda me'mûrların halkın işlerini vakt ü zamânıyla görmedikleri ve mahallen halli kābil işlerin lüzûmsuz istîzânlarla muhâberelerle uzadıldığı, bir nüfûs kaydının günlerce çıkarılmadığı, eski nüfûs tezkirelerinin hüviyet cüzdanlarıyla tebdîli pek basit bir keyfiyet olmasına rağmen günlerce ve yapılacak her hangi bir tahkīkātın îcâb etdiği zamandan fazla uzadıldığı anlaşılıyor. Husûsuyla halkın mu'âmelât-ı medeniyyesinde pek mühim bir mevki' tutan nüfûs işlerinin teshîli için vekâlet bir "rehber" de vücûda getirmiş ve alâkadârlara tevzî' edilmek üzere irsâl etmiş idi. Rüesâ-yı me'mûrîn-i mülkiyyenin hakk-ı murâkabe ve âmiriyetlerini tamâmıyla istimâl ederek işlerin sürat ve suhûletle cereyân etmesi için tedbîr almalarını nihâyet-i vazîfesinde tekâsül ve terâhîleri görülenleri kānûnun bahş etdiği salâhiyetle tecziye eylemelerini ve tecziyesi merkeze âid olanlar hakkında mensûb oldukları vekâletlerin nazar-ı dikkatini celb eylemelerini ricâ eylerim efendim.

Mahallî karârlarla köy ve mahalle isimlerinin değişdirilmemesi hakkında

Numara: 1549 *19 Nisan [1]928*

Bazı vilâyetlerce Meclis-i Umûmî karârıyla köy isimleri tebdîl ve yeni isimler tevsîm edilerek vekâlete ma'lûmât verilmekdedir. İkinci

طبع قانونلريمزك برنجى جلدينك ٢٩٠ نجى صحيفه‌سنده عيناً يازيلى اولان ١٣ شباط ١٣٤٠ تاريخلى تبليغات عموميه‌نك ايكنجى ماده‌سى موجبنجه وكالتدن استيذان ايدلمكسزين محلى قرارلرله محله كوى اسملرى دكيشديريله‌مه‌يه‌جكدر . تبليغات مذكوره‌نك نظر دقته آلنماسى تعميماً تبليغ اولنور .

امور محليه

ولايت اوتوموبيللرى حقنده

نومرو ١٣٤ — ١٣ كانون ثانى ١٩٢٨

١١ مايس ٣٤١ تاريخلى و ٦٠ نومرولو تبليغات عموميه ايله ادارهٔ خصوصيه‌لر طرفندن مبايعه اولنوب واليلره تخصيص اولنان مقام اوتوموبيللرينك بعض ولايتلرجه عددلرينك آرتيريله‌رق ايكى اوچه ابلاغ اولنديغى وبعض ولايتلرجه‌ده موجود اوتوموبيللك خدمته يارامه‌جق و تعمير قبول ايتمه‌جك درجه‌ده خرده‌لكى تثبيت ايدلمه‌دن صاتيلوب يرينه يكيسنك آلنديغى وبر قسم ولايتلرجه‌ده احتياجك ولزومك فوقنده لوكس اوتوموبيللر مبايعه اولنديغى و الحاصل فضله شوفور استخدامى و خدمت خارجى بنزين صرفياتى و اهتمامسزلق نتيجه‌سى اوله‌رق ماكنه‌لرك ضيق صيق تعميره سوقى كى صرفيات و اسرافاتك كوندن كونه تزايد ايتديكى آكلاشلمقله مذكور مقام اوتوموبيللرينك صورت تدارك و استعمالى امرنده بروجه زير شرائط وخصوصاتك تثبيتنه لزوم وضرورت حاصل اولمشدر:

١ — ولايت مقامنه اوطوموبيل مبايعه وتخصيص ايچون ولايتك حل

tab‘ kānûnlarımızın birinci cildinin 290’ncı sahîfesinde aynen yazılı olan 13 Şubat 1340 târihli teblîgāt-ı umûmiyyenin ikinci mâddesi mûcebince vekâletden istîzân edilmeksizin mahallî kararlarla mahalle, köy isimleri değişdirilemeyecekdir. Teblîgāt-ı mezkûrenin nazar-ı dikkate alınması ta‘mîmen teblîğ olunur.

Umûr-ı Mahalliye

Vilâyet otomobilleri hakkında

Numara: 134 — 13 Kânûn-ı Sânî 1928

11 Mayıs [1]341 târihli ve 60 numaralı teblîgāt-ı umûmiyye ile idâre-i husûsiyyeler tarafından mübâya‘a olunup vâlilere tahsîs olunan makām otomobillerinin bazı vilâyetlerce adedlerinin artırılarak iki üçe iblâğ olunduğu ve bazı vilâyetlerce de mevcûd otomobilin hizmete yaramayacak ve ta‘mîr kabûl etmeyecek derecede hurdalığı tesbît edilmeden satılıp yerine yenisinin alındığı ve bir kısım vilâyetlerce de ihtiyâcın ve lüzûmun fevkinde lüks otomobiller mübâya‘a olunduğu ve’l-hâsıl fazla şöför istihdâmı ve hizmet hârici benzin sarfiyâtı ve ihtimâmsızlık neticesi olarak makinelerin sık sık ta‘mîre sevki gibi sarfiyât ve isrâfâtın günden güne tezâyüd etdiği anlaşılmakla mezkûr makām otomobillerinin sûret-i tedârük ve istimâli emrinde ber-vech-i zîr şerâ’it ve husûsâtın tesbîtine lüzûm ve zarûret hâsıl olmuşdur:

1- Vilâyet makāmına otomobil mübâya‘a ve tahsîs için vilâyetin hâl-i

مالیسی مساعد اولمالی واول امرده بوجهت مجلس عمومیجه تحت قراره آلنمالیدر . بودجه‌سنده اوطوموبیل تخصیصاتی موجود اولمیان ولایتلرمناقله‌صورتیله‌وانجمن قراریله مبایعاتده بولنه‌مازلر .

٢ — ولایت اراضیسی‌ایله یوللرینك وضعیتی‌وسعت وامتداداعتباریله اوطوموبیل استعمالنه صالح بولونمالیدر . بناءً علیه ١ مایس ٤٣١ تاریخلی و ٦٠ نومرولو تعمیم ایله‌ده ایضاح اولندیغی وجهله اساساً اوطوموبیل ایله سیاحته مساعد یولی اولمیان و اراضیسی داغلق بولنان ولایتلر ایچون مبایعه ایدیله‌جك اوطوموبیللر شهر داخل وجوارینه ویاخود بك محدودمحللره واقع‌اولاجق سیرانلره منحصرقاله‌جغی‌جهتله بوقبیل‌ولایتلرده اوطوموبیل مبایعه‌سی جائز دکلدر .

٣ — مارقه وتیپلرینی تعیین وتحدیده امکان بولنمامغله برابر تدارك ایدیله‌جك اوطوموبیللرك ولایت اراضیسنك وضعیتنه‌موافق ودایانیقلی اولماسنه دقت ایدلمالیدر.

٤ — اوطوموبیللر لااقل اوچ سنه ایچون مبایعه ایدیلیر. بومدتدن اول تعمیر ایله قابل استعمال بر حاله قونه‌میه‌جغی صورت قطعیه‌ده تثبیت اولنمیان اوطوموبیللرك صاتیلمسی ویرلرینه یکیلرینك آلنمسی ویاخود دیکر بر اوطوموبیل ایله‌مبادله‌سی جائز ده کیلدر . تعمیر ایله قابل استعمال بر حاله کتیرلمسی ممکن اوله‌میه‌جغی آکلاشیلان اوطوموبیللر انجمن قراریله صاتیلارق الده ایدیلن‌پاره وبودجه‌ده موجودتخصیصاتی کفایت ایتدیکی تقدیرده یرینه یکینك مبایعه‌سی جائزدر . بو تقدیرده

mâlîsi müsâ'id olmalı ve evvel emirde bu cihet Meclis-i Umûmîce taht-ı karâra alınmalıdır. Büdcesinde otomobil tahsîsâtı mevcûd olmayan vilâyetler münâkale sûretiyle encümen karârıyla mübâya'âtda bulunamazlar.

2- Vilâyet arâzîsi ile yollarının vaz'iyeti vüs'at ve imtidâd i'tibârıyla otomobil istimâline sâlih bulunmalıdır. Binâ'enaleyh 1 Mayıs [1]341 târihli ve 60 numaralı ta'mîm ile de îzâh olunduğu vechile esâsen otomobil ile seyâhata müsâ'id yolu olmayan ve arâzîsi dağlık bulunan vilâyetler için mübâya'a edilecek otomobiller şehir dâhil ve civârına veyahud pek mahdûd mahallere vâki' olacak seyerânlar münhasır kalacağı cihetle bu kabîl vilâyetlerde otomobil mübâya'ası câiz değildir.

3- Marka ve tiplerini ta'yîn ve tahdîde imkân bulunmamağla beraber tedârük edilecek otomobillerin vilâyet arâzîsinin vaz'iyetine muvâfık ve dayanıklı olmasına dikkat edilmelidir.

4- Otomobiller lâ-ekal üç sene için mübâya'a edilir. Bu müddetden evvel ta'mîr ile kābil-i istimâl bir hâle konmayacağı sûret-i kat'iyyede tesbît olunmayan otomobillerin satılması ve yerlerine yenilerinin alınması veyahud diğer bir otomobil ile mübâdelesi câiz değildir. Ta'mîr ile kābil-i istimâl bir hâle getirilmesi mümkün olmayacağı anlaşılan otomobiller encümen karârıyla satılarak elde edilen para ve büdcede mevcûd tahsîsâtı kifâyet etdiği takdîrde yerine yeninin mübâya'ası câizdir. Bu takdîrde

كيفيت خساردە شوفورك صنع وتقصيرى ، اهمال وتراخيسى بولونمادينى انجمن طرفندن بر مضبطه ايله مدللاً تثبيت ايدلمليدر .

٥ — معاون ، ماكنيست وسائر تاملرله متعددشوفور استخدامى جائز دەكيلدر . هر اوطوموبيلك ماكنەيى سوق وادارە وتطهيره مقتدر يالكز برشوفورى بولنور ، شوفوراجرتلرينك تعيين وتقديرى انجمن ولايتلره عائددر .

٦ — اوطوموبيللرك ايلك دفعه مبايعەسنده وشوفورلرك هرتبدلنده ارابه وماكنه اقسامنك تدقيقيله مستعمل ويدك آلات وادواتى مقداروانواعنك قضايەاوغرامز خسارزدەضايع اولمزقسملرينك برضبطورقەسيله تثبيتى ومذكور ضبطلرك ادارۀخصوصيەلرجه محافظەسى اصول اتخاذ اولونمشدر .

٧ — واليلرك دور وتفتيش سياحتلرى ولايتك ادارۀ خصوصيەسنه عائد بالعموم خصوصات ايله علاقەدار بولونماسنه واساساً مشاراليهمك موازنۀ عموميەدن دور وتفتيش خرجراهى آلمقده اولمليرنه بناءً ادارۀ خصوصيەدن خرجراه ويوميه آلمالرى و ولايت اوطوموبيليله واقع سياحتلرنده واسطۀنقليه مصرفى تأديه ايتمدكلرى جهتله ماليەدن يالكز يوميه آلمالرى ايجاب ايدر .

٨ — وظيفەدن متولد بر مجبوريت اولمدقجه هرنه شكل وصورتله اولورسەاولسون ولايتاوطوموبيليلەولايت حدودى خارجنده سياحت منع ايدلمشدر .

٩ — مقام اوطوموبيللرينه عائد بنزين مصرفى محاسبۀ خصوصيه بودجەسندن ويريلير

keyfiyet-i hasârda şöförün sun‘ ve taksîri, ihmâl ve terâhîsi bulunmadığı encümen tarafından bir mazbata ile müdellelen tesbît edilmelidir.

5- Muâvin, makinist ve sâir nâmlarla müte‘addid şöför istihdâmı câiz değildir. Her otomobilin makineyi sevk ve idâre ve tathîre muktedir yalnız bir şöförü bulunur, şöför ücretlerinin ta‘yîn ve takdîri encümen-i vilâyetlere âiddir.

6- Otomobillerin ilk def‘a mübâya‘asında ve şöförlerin her tebeddülünde araba ve makine aksâmının tedkīkiyle müsta‘mel ve yedek âlât ve edevâtı mikdâr ve envâ‘ının kazâya uğramaz hasârzede zâyi‘ olmaz kısımlarının bir zabıt varakasıyla tesbîti ve mezkûr zabıtların idâre-i husûsiyelerce muhâfazası usûl ittihâz olunmuşdur.

7- Vâlilerin devr ve teftîş seyâhatleri vilâyetin idâre-i husûsiyyesine âid bi’l-umûm husûsât ile alâkadâr bulunmasına ve esâsen müşârun-ileyhimin muvâzene-i umûmiyyeden devr ve teftîş harc-ı râhı almakda olmalarına binâ’en idâre-i husûsiyyeden harc-ı râh ve yevmiyye almaları ve vilâyet otomobiliyle vâki‘ seyâhatlerinde vâsıta-i nakliyye masrafı te’diye etmedikleri cihetle Mâliye’den yalnız yevmiyye almaları îcâb eder.

8- Vazîfede mütevellid bir mecbûriyet olmadıkça her ne şekil ve sûretle olursa olsun vilâyet otomobiliyle vilâyet hudûdu hâricinde seyâhat men‘ edilmişdir.

9- Makām otomobillerine âid benzin masrafı muhâsebe-i husûsiyye büdcesinden verilir.

۱۰ — شمندوفر وواپور کبی وسائطی اولان محللره مستعجل اولمیان ایش ایچون اوطوموبیل ایله کیدیلمه‌ملیدر .

۱۱ — والیلرك افراد عائله‌سی و ولایتجه صورت مخصوصه‌ده رسمی بر وظیفه‌نك ایفاسنه مأمور ایدیلن ذوات اوطوموبیللردن والینك مساعده‌سیله استفاده ایده‌بیلیر .

۱۲ — اوطوموبیللر تخصیصاتی ولایت بودجه‌لرینه بری مبایعه‌وتعمیر بدلی دیکری شوفور اجرتی وبنزین مصرفی نامیله‌ایکی ماده‌لك برفصل اوله‌رق وضع ایدیلیر .

۱۳ — بوتون ولایتلره ، ملکیه مفتشلکلرینه یازلمشدر .

ادارهٔ محلیه مناقله مضبطه‌لری حقنده

نومرو ۳۸۶ — ۸ کانون ثانی ۹۲۸

ولایتلردن اسباب مستعجله‌یه استناد ایتمه‌ین مناقله مضبطه‌لری کلمکده‌در .

ادارهٔ عمومیهٔ ولایات قانونلك ومحاسبه تعلیماتنامه‌سنك مواد مخصوصه‌سی بوبابده صراحت کافیه‌یی حائزدر . نقل تخصیصات کیفیتی منحصراً سنهٔ آتیه‌یه ترکی قابل اولمیان مواد مستعجله ایچون جائزدر . مسئله‌ده مستعجلیت اولوب اولمدیغنك تقدیر وتعیینی ایسه درجهٔ نهائیه‌ده وکالته عائددر بعض ولایتلرجه بوجهتلر نظر اعتباره آلنمیه‌رق هر مضبطه اوزرینه مناقله قرارنامه‌سی استحصالی ممکن اوله‌جغی فرض ایدلمك صورتیله نقل تخصیصات معامله‌سی اکمال وانتاج ایدلمکسزین صرفیات وتعهداتده بولونلدیغی ووکالتك امر واقعلر قارشوسنده بولندیرلدیغی کورولمکده‌در .

10- Şimendüfer ve vapur gibi vesaiti olan mahallere müsta'cel olmayan iş için otomobil ile gidilmemelidir.

11- Vâlilerin efrâd-ı ailesi ve vilâyetce sûret-i mahsûsada resmî bir vazîfenin îfâsına me'mûr edilen zevât otomobillerden vâlinin müsâ'adesiyle istifâde edebilir.

12- Otomobiller tahsîsâtı vilâyet büdcelerine biri mübâya'a ve ta'mîr bedeli diğeri şöför ücreti ve benzin masrafı nâmıyla iki mâddelik bir fasıl olarak vaz' edilir.

13- Bütün vilâyetlere, mülkiye müfettişliklerine yazılmışdır.

İdâre-i mahalliye münâkale mazbataları hakkında

Numara: 386 8 Kânûn-ı Sânî [1]928

Vilâyetlerden esbâb-ı müsta'celeye istinâd etmeyen münâkale mazbataları gelmekdedir.

İdâre-i Umûmiyye-i Vilâyât Kānûnu'nun ve Muhâsebe Ta'lîmâtnâmesi'nin mevâdd-ı mahsûsası bu bâbda sarâhat-ı kâfiyyeyi hâ'izdir. Nakl-i tahsîsât keyfiyeti münhasıran sene-i âtiyyeye terki kābil olmayan mevâdd-ı müsta'cele için câizdir. Mes'elede müsta'celiyet olup olmadığının takdîr ve ta'yîni ise derece-i nihâiyyede vekâlete âiddir. Bazı vilâyetlerce bu cihetler nazar-ı i'tibâra alınmayarak her mazbata üzerine münâkala karârnâmesi istihsâli mümkün olacağı farz edilmek sûretiyle nakl-i tahsîsât mu'âmelesi ikmâl ve intâc edilmeksizin sarfiyât ve ta'ahhüdâtda bulunulduğu ve vekâletin emr-i vâki'ler karşısında bulundurulduğu görülmekdedir.

اول وآخر تبليغ اولنديغي اوزره بودجه‌ده معين تخصيصاتي اولميان ومناقله قراري‌ده استحصال ايديله‌مش بولنان خصوصاته پاره صرف ايدن وتعهده كيره‌ن انجمن ولايت رئيسي و اعضالريله محاسبهٔ خصوصيه مديرلرينك مسئول ايديله‌جكلري تكرارتعميماً تبليغ اولنور .

حبسخانه‌لرك عملي برر مكتب حالنه افراغي حقنده

نومرو ١٣٤٧ — ١٣ / ٢١ مارت ٩٢٨

١ — حبسخانه‌لري عملي برر مكتب حالنه كتيرمك موقوفين ومحبوسيني عطالت و جهالتدن قورتارمق استعداد وقابليتلري نسبتنده چاليشديره‌رق جمعيته نافع بر عضو اولارق يتشديرمك حكومت جمهوريه‌مزك باشليجه مقصدلرندندر .

٢ — بوغايه حبسخانه‌لر اداره‌لرنجه تأسيس ايديله‌جك صنعتخانه‌لره ادارهٔ خصوصيه‌لرك جزئي بر مقداردە متداول سرمايه وضعي صورتيله انضمام معاونتي وتشبثات واقعه‌نك حمايه وتقويه‌سي موافق كورولديكندن ولايت بودجه‌لرينك تنظيمي صيره‌سنده بوجهتك‌ده نظر دقته بولوندير لمسي ومعارف اداره‌لري طرفندن آچيلمقده بولنان خلق درسخانه‌لرندن محبوسينك‌ده استفاده‌لريني تأميناً تعليمات مخصوصه‌سي داخلنده بويوك حبسخانه‌لره برر معلم تعيين وتخصيصي لزومي تعميماً تبليغ اولنور افندم.

٣ — بتون ولايتلره ملكيه مفتشلرينه يازلمش معارف ، ماليه ، عدليه ، اقتصاد وكالت جليله‌لرينه عرض ايدلمشدر .

-28-

Evvel ve âhir tebliğ olunduğu üzere büdcede mu'ayyen tahsîsâtı olmayan ve münâkale karârı da istihsâl edilmemiş bulunan husûsâta para sarf eden ve ta'ahhüde giren encümen-i vilâyet reîsi ve a'zâlarıyla Muhâsebe-i Husûsiyye müdürlerinin mes'ûl edilecekleri tekrâr ta'mîmen tebliğ olunur.

Habishânelerin amelî birer mekteb hâline ifrâğı hakkında

Numara: 1347 *13/21 Mart [1]928*

1- Habishâneleri amelî birer mekteb hâline getirmek mevkūfîn ve mahbûsîni atâlet ve cehâletden kurtarmak isti'dâd ve kābiliyetleri nisbetinde çalışdırarak cem'iyete nâfi bir uzuv olarak yetişdirmek hükûmet-i cumhûriyyemizin başlıca maksadlarındandır.

2- Bu gāye Habishâneler İdârelerince te'sîs edilecek san'athânelere idâre-i husûsiyyelerin cüz'î bir mikdârda mütedâvil sermâye vaz'ı sûretiyle inzimâm-ı mu'âveneti ve teşebbüsât-ı vâkı'anın himâye ve takviyesi muvâfık görüldüğünden vilâyet büdcelerinin tanzîmi sırasında bu cihetin de nazar-ı dikkatde bulundurulması ve maârif idâreleri tarafından açılmakda bulunan halk dershânelerinden mahbûsînin de istifâdelerini te'mînen ta'lîmât-ı mahsûsası dâhilinde büyük habishânelere birer mu'allim ta'yîn ve tahsîsi lüzûmu ta'mîmen tebliğ olunur efendim.

3- Bütün vilâyetlere mülkiye müfettişlerine yazılmış Maârif, Mâliye, Adliye, İktisâd Vekâlet-i Celîlelerine arz edilmişdir.

بلدیه‌لرجه ویریلن حق حضورلرله والی وقائممقاملره ویریلن اکرامیه‌لر حقنده

نومرو ۱۵۱۶ ۹ شباط ۹۲۸

بعض ولایت وقضا بلدیه‌لرنجه بلدیه رئیس واعضالرینه حق حضور وبعض محللرده‌ده والی وقائممقاملره بلدیه مجلسلری قراریله اکرامیه ویرلدیکی تفتیش لایحه‌لرینك تدقیقندن آکلاشلمقده‌در .

جمعیت عمومیه ومجالس بلدیه اعضالرینه حق حضور و مأمورین بلدیه‌یه ویا رؤسای مأمورین ملکیه‌یه اکرامیه اعطاسنه دائر ولایات بلدیه قانونnده‌برقید وصراحت‌موجو اولمامسنه بناءً اساساً وارداتلری وظائف بلدیه‌یی ایفایه غیرکافی بولونان بلدیه‌لرمزك فخری اولەرق ایفای وظیفه ایتمسی ایجاب ایدن اعضاسنه حق‌حضور ویرملری وقانونلرمزك کندیلرینی بلدیه‌یه عائد برطاقم وظائفله مکلف قیلدیغی والی وقائممقا - ملرمزك‌ده بلدیه‌لردن اکرامیه نامیله پاره آلملری هیچ بروجه ایله شایان تجویز کوریله‌مدیکندن بلدیه‌هیأتلرینك بوکبی‌مقررات اتخاذندن توقی ایللری وبوقبیل‌اصولسزصرفیات ومأخوذات‌واقع‌ایسه استردادی ایله فیمابعد داعیٔ مسئولیت احواله میدان ویرلمه‌مسی تعمیماً تبلیغ اولنور افندم .

بتون‌ولایتلره آنقره‌واستانبول‌شهرامانتلرینه‌وملکیه مفتشلکلرینه یازلمشدر.

یول ویرکوسی تحصیلاتنك منحصراً یول ایشلرینه صرفی حقنده

نومرو ۱۸۱۹ ۱۹ شباط ۹۲۸

۲۱ ایلول ۹۲۷ تاریخلی و۸۱ نومرولو تحریرات عمومیه‌یه‌ذیلدر:

معارف ویرکوسی تحصیلاتنه باشلانجه‌یه قدر بعض ولایتلرجه ایللك مکتبلر معلمین معاشاتنك یول ویرکوسی وارداتندن تسویه

-29-

Belediyelerce verilen hakk-ı huzûrlarla vâli ve kaymakamlara verilen ikrâmiyeler hakkında

Numara: 1516 *9 Şubat [1]928*

Bazı vilâyet ve kazâ belediyelerince belediye reîs ve a'zâlarına hakk-ı huzûr ve bazı mahallerde de vâli ve kaymakamlara belediye meclisleri kararıyla ikrâmiye verildiği teftîş lâyihalarının tedkīkinden anlaşılmakdadır.

Cem'iyet-i umûmiyye ve mecâlis-i belediyye a'zâlarına hakk-ı huzûr ve me'mûrîn-i belediyeye veya rüesâ-yı me'mûrîn-i mülkiyeye ikrâmiye i'tâsına dâir Vilâyât Belediye Kānûnu'nda bir kayd ve sarâhat mevcûd olmamasına binâ'en esâsen vâridâtları vezâ'if-i belediyeyi îfâya gayr-ı kâfî bulunan belediyelerimizin fahrî olarak îfâ-yı vazîfe etmesi îcâb eden a'zâsına hakk-ı huzûr vermeleri ve kānûnlarımızın kendilerini belediyeye âid bir takım vezâ'ifle mükellef kıldığı vâli ve kaymakamlarımızın da belediyelerden ikrâmiye nâmıyla para almaları hiçbir vech ile şâyân-ı tecvîz görülemediğinden belediye hey'etlerinin bu gibi mukarrerât ittihâzından tevakkī eylemeleri ve bu kābil usûlsüz sarfiyât ve me'hûzât vâki' ise istirdâdı ile fîmâ-ba'd dâ'î-i mes'ûliyet ahvâle meydan verilmemesi ta'mîmen teblîğ olunur efendim.

Bütün vilâyetlere Ankara ve İstanbul Şehremânetlerine ve mülkiye müfettişliklerine yazılmışdır.

Yol vergisi tahsîlâtının münhasıran yol işlerine sarfı hakkında

Numara: 1819 *19 Şubat [1]928*

21 Eylül [1]927 târihli ve 81 numaralı tahrîrât-ı umûmiyyeye zeyldir:

Maârif vergisi tahsîlâtına başlayıncaya kadar bazı vilâyetlerce ilk mektebler mu'allimîn maâşâtının yol vergisi vâridâtından tesviye

ایدلمکده اولدیغندن موسم انشا آت کچمکده ویول انشا آت وتعمیراتی توقف ایتمکده بولندیغی نافعه وکالت جلیله‌سندن بیلدیرلمشدر .

معارف ویرکوسی تحصیلاتنه فضله اقدام وغیرت ایدیلهرك یول ویرکوسی تحصیلاتنك منحصراً یول ایشلرینه صرفی وشمدیه قدر امور معارفه صرف ایدیلن یول ویرکوسنك یرینه قونلماسی وبعدما بوپاره‌نك باشقه جهتلره صرف ایدلمه‌سی تعمیماً تبلیغ اولونور.

ولایت بودجه‌لری حقنده

نومرو ٢١٣٤ — ٢٩ شباط ٩٢٨

مجلس عمومی اجتماعلرینك تقربنه بناءً بالآخره بودجه‌لر اوزرنده تصحیحات اجراسنه محل قالمامق اوزره خصوصات آتیه‌نك شیمدیدن تبلیغنه لزوم کورولمشدر :

١ — بودجه‌لرك قسم، فصل وماده‌لرینك ترتیبی اساس اعتباریله ٢٣ تشرین ثانی ٣٣٠ تاریخلی تحریرات عمومیه‌یه مربوط نمونه‌یه موافق وقطعه‌لری دولت بودجه‌سنك عینی اولاجقدر .

٢ — بودجه‌لر ادارهٔ عمومیهٔ ولایات قانونیله ادارهٔ خصوصیه تعلیماتنامه‌سنده موجود قیود استثنائیه واحترازیه‌ده نظر اعتباره آلنمق شرطیله محاسبهٔ عمومیه قانوننده مندرج احکام وتعریفات وجهله تنظیم اولنه‌جقدر . بو میانده بالخاصه قانون مذکورك ایکنجی فصلنده‌کی تعریفات نظر اعتباره آلنمالی ومذکور قانونك ٣١ و ٣٢ نجی ماده‌لرینك تمامیٔ تطبیقنه اعتنا اولنمالیدر .

٣ — وارداتك تخمین وتثبیتنده صوك اوچ سنه‌نك تحققات وسطیسی اساس اتخاذ وبودجه‌یه اوچ سنه‌لك واردات مقایسه‌سنی مشعر برده جدول علاوه اولنمالیدر .

edilmekde olduğundan mevsim-i inşâât geçmekde ve yol inşâât ve ta'mîrâtı tevakkuf etmekde bulunduğu Nâfia Vekâlet-i Celîlesi'nden bildirilmişdir.

Maârif vergisi tahsîlâtına fazla ikdâm ve gayret edilerek yol vergisi tahsîlâtının münhasıra yol işlerine sarfı ve şimdiye kadar umûr-ı maârife sarf edilen yol vergisinin yerine konulması ve ba'demâ bu paranın başka cihetlere sarf edilmemesi ta'mîmen teblîğ olunur.

Vilâyet büdceleri hakkında

Numara: 2124 29 Şubat [1]928

Meclis-i Umûmî ictimâ'larının takarrubuna binâ'en bi'l-âhere büdceler üzerinde tashîhât icrâsına mahal kalmamak üzere husûsât-ı âtiyyenin şimdiden teblîğine lüzûm görülmüşdür:

1- Büdcelerin kısım, fasıl ve mâddelerinin tertîbi esâs i'tibârıyla 23 Teşrîn-i Sânî [1]330 târihli tahrîrât-i umûmiyyeye merbût nümûneye muvâfık ve kıt'aları devlet büdcesinin aynı olacakdır.

2- Büdceler İdâre-i Umûmiyye-i Vilâyât Kānûnuyla İdâre-i Husûsiyye Ta'lîmâtnâmesi'nde mevcûd kuyûd-ı istisnâiyye ve ihtirâziyye de nazar-ı i'tibâra alınmak şartıyla Muhâsebe-i Umûmiyye Kānûnu'nda münderic ahkâm ve ta'rîfât vechile tanzîm olunacakdır. Bu miyânda bi'l-hâssa kānûn-ı mezkûrun ikinci faslındaki ta'rîfat nazar-ı i'tibâra alınmalı ve mezkûr kānûnun 31 ve 32'nci mâddelerinin tamâmî-i tatbîkine itinâ olunmalıdır.

3- Vâridâtın tahmîn ve tesbîtinde son üç senenin tahakkukāt-ı vasatîsi esâs ittihâz ve büdceye üç senelik vâridât mukāyesesini müş'ir bir de cedvel ilâve olunmalıdır.

٤ — مصرف بودجه‌سی حقیقی احتیاجله تقابل ایده‌بیله‌جك بر طرزده وایلروده مناقله‌لر ومنضم تخصیصاتلر طلبنه احتیاج کوسترمیه‌جك بر شکلده تنظیم ایدلمه‌لیدر .

کرك واردات کرك مصارف قسملرنده خیالی رقملر وضعندن صورت قطعیه‌ده اجتناب ایدلمه‌لیدر .

٥ — بیك نومرولو قانون موجبنجه آلنان کسورات منضمه کافی‌السابق واردات قسمنه قید وواردات نسبتنده مصرف بودجه‌سنه آچیلان منافع عمومیه‌یه خادم جمعیات خیریه‌یه معاونت نامیله بر فصله وضع اولنمالیدر .

٦ — ١١٣٠ نومرولی معارف ویرکوسی قانوننك ایکنجی ماده‌سی موجبنجه مجلس عمومینك صلاحیتی داخلنده‌کی کسر منضم مقداری ولایتك معارف احتیاجنه تقابل ایتدیکی واجرا وکیللری هیئتنك قراریی استحصاله لزوم کورلمدیکی تقدیرده فصل مخصوصی تحتنده‌کی ماده‌لر حذاسنه ویرکونك ٪ نسبتی یازیلیر .

٪ یکرمی واوتوز نسبتی کفایت ایتمدیکی واجرا وکیللری هیئتی قراری استحصالنه لزوم کورلدیکی تقدیرده ماده قارشیسنه نسبت قید ایدلمز آچیق براقیلیر . نسبتلر قرارك استحصالندن صوکرا درج ایدیلیر معارف ویرکولری مطرحی اعتباریله آیری آیری قانونلرله تحصیل ایدلمکده بولندیغندن بونلرك معارف ویرکولری عنوانیله آچیله‌جق بر فصله آیری آیری ماده‌لر حالنده قیدی لازمدر .

٧ — بعض ولایتلرجه یول مکلفیتی بدنی ونقدی اولارق برفصل داخلنده ایکی ماده‌یه درج ایدلمکده در بودجه‌نك تنظیمی صره‌سنده نقدی وبدنی یول مکلفیتلری تحقق ایده‌میه‌جکی کبی بودجه‌لرك بدنی مکلفیتلری

4- Masraf büdcesi hakîkî ihtiyâcla tekābül edebilecek bir tarzda ve ileride münâkaleler ve munzam tahsîsâtlar talebine ihtiyâc göstermeyecek bir şekilde tanzîm edilmelidir.

Gerek vâridât gerek masârıf kısımlarında hayâlî rakamlar vaz'ından sûret-i kat'iyyede ictinâb edilmelidir.

5- Bin numaralı kānûn mûcebince alınan küsûrât-ı munzamme kemâ fi's-sâbık vâridât kısmına kayd ve vâridât nisbetinde masraf büdcesine açılan menâfi'-i umûmiyyeye hâdim cem'iyât-ı hayriyyeye mu'âvenet nâmıyla bir fasıla vaz' olunmalıdır.

6- 1130 numaralı Maârif Vergisi Kānûnu'nun ikinci mâddesi mûcebince Meclis-i Umûmî'nin salâhiyeti dâhilindeki kesr-i munzam mikdârı vilâyetin maârif ihtiyâcına tekābül etdiği ve İcrâ Vekîlleri Hey'eti'nin karârını istihsâle lüzûm görülmediği takdîrde fasl-ı mahsûsu tahtındaki mâddeler hizâsına verginin % nisbeti yazılır.

% yirmi ve otuz nisbetinde kifâyet etmediği ve İcrâ Vekîlleri Hey'eti karârı istihsâline lüzûm görüldüğü takdîrde mâdde karşısına nisbet kayd edilmez açık bırakılır. Nisbetler karârın istihsâlinden sonra derc edilir. Maârif vergileri matrahı i'tibârıyla ayrı ayrı kānûnlarla tahsîl edilmekde bulunduğundan bunların Maârif vergileri unvânıyla açılacak bir fasıla ayrı ayrı mâddeler halinde kaydı lâzımdır.

7- Bazı vilâyetlerce yol mükellefiyeti bedenî ve nakdî olarak bir fasıl dâhilinde iki mâddeye derc edilmekdedir. Büdcenin tanzîmi sırasında nakdî ve bedenî yol mükellefiyetleri tahakkuk edemeyeceği gibi büdcelerin bedenî mükellefiyetleri

احتوا ایتمه‌سنك اصولاً موافق اوله‌میه‌جغی وعلی الخصوص تخمینی اوله‌رق یاپیلان اشبو تفریقك بر فائدهٔ عملیه‌یی‌ده انتاج ایدهمیه‌جکی طبیعی بولندیغندن مذکور ویرکونك برقلم اوله‌رق وضعی ایجاب ایدر .

٨ — آیری آیری قانونلره استناداً ماهیتی مختلف وارداتك بر فصلده قید و ارائه‌سی دوغری دکلدر .

٩ — ادارهٔ خصوصیه بودجه‌لرینه موازنهٔ عمومیه‌دن معاوناتاً ویریله‌جك مبالغ مقدارینك تعیینی بودجه‌سندن تفریق واعطا ایده‌جك وکالته عائد بولندیغندن وکالت متعلقه‌سیله بالمخابره معاونت ایدیلوب ایدلمیه‌جکی و تقرر ایدن معاونتك درجه و مقداری آکلاشیلدقدن صوکره بودجه‌یه درجی مقتضی‌در . آنف‌الذکر معلومات الده ایدلمکسزین دها دوغروسی وکالت عائده‌سندن وعد قطعی آلنمقسزین نافعه ، صحیه و معاونت اجتماعیه و معارف وکالتلرندن معاونت عنوانیله فصل کشادی و واردات درجی ، مقابلنده تخصیصات وضعی قطعیاً موافق دکلدر. وضع ایدیله‌جك بوقبیل وارداتك هانکی وکالتك هانکی تاریخ و نومرولی تحریراتی اوزرینه قیدایدلدیکنك بودجه‌لره اشارت ایدلمسی مقتضیدر .

١٠ — اراضی ویرکوسندن زراعت بانقه‌سی حصه‌سنك واردات ومصرف بودجه‌لرینه ادخالی لازم دکلدر .

١١ — ولایات محاسبهٔ خصوصیه‌لرنده طوتیلاجق قیود و دفاتر حسابیه حقنده‌کی تعریفنامه‌نك ١١٣ نجی ماده‌سنده بودجه‌یه مربوط جدوللرك صورت املاسنه دائر موجود ایضاحاته توفیق معامله ایدلمیدر. بودجه‌لره مذکور تعلیماتنامه‌ده موجود اولمایان بر (ح) جدولك علاوه‌سنه لزوم کورلمشدر . بو جدوله « ب » جدولنه داخل اقسام

ihtivâ etmesinin usûlen muvâfık olamayacağı ve ale'l-husûs tahmîni olarak yapılan işbu tefrîkin bir fâide-i ameliyyeyi de intâc edemeyeceği tabî'î bulunduğundan mezkûr verginin bir kalem olarak vaz'ı îcâb eder.

8- Ayrı ayrı kānûnlara istinâden mâhiyeti muhtelif vâridâtın bir fasılda kayd ve irâesi doğru değildir.

9- İdâre-i Husûsiyye büdcelerine muvâzene-i umûmiyyeden mu'âveneten verilecek mebâliğ mikdârının ta'yîni büdcesinden tefrîk ve i'tâ edecek vekâlete âid bulunduğundan vekâlet-i müte'allikasıyla bi'l-muhâbere mu'âvenet edilip edilmeyeceği ve takarrur eden mu'âvenetin derece ve mikdârı anlışıldıkdan sonra büdceye derci muktezîdir. Ânifü'z-zikr ma'lûmât elde edilmeksizin daha doğrusu vekâlet-i âidesinden va'ad-i kat'î alınmaksızın Nâfia, Sıhhiye ve Mu'âvenet-i İctimâ'iyye ve Maârif Vekâleti'nden mu'âvenet unvânıyla fasıl küşâdı ve vâridât derci, mukābilinde tahsîsât vaz'ı kat'iyyen muvâfık değildir. Vaz' edilecek bu kabîl vâridâtın hangi vekâletin hangi târih ve numaralı tahrîrâtı üzerine kayd edildiğinin büdcelere işâret edilmesi muktezîdir.

10- Arâzî vergisinden Zirâat Bankası hissesinin vâridât ve masraf büdcelerine idhâli lâzım değildir.

11- Vilâyât Muhâsebe-i Husûsiyyelerinde tutulacak kuyûd ve defâtir-i hesâbiyye hakkındaki ta'rîfnâmenin 113'ncü mâddesinde büdceye merbût cedvellerin sûret-i imlâsına dâir mevcûd îzâhâta tevfîk mu'âmele edilmelidir. Büdcelere mezkûr ta'lîmâtnâmede mevcûd olmayan bir (H) cedvelinnin ilâvesine lüzûm görülmüşdür. Bu cedvelde (B) cedveline dâhil aksâm

مخصصاتك سنهٔسابقه تخصيصاتيله نسبتی و سابقه و حاليه بودجه‌لرنده هرقسمه اعطا ايديلن تخصيصات ايله سابق ولاحق سنه‌لر آراسنده‌کی فضله نقصان مقداری کوسترلمك صورتيله مقايسه‌لی برفكرويرلمه‌ليدر. يالكز يكی سنه ايچون‌ده هرقسمه بودجه‌نك واردات يكونه نظراً يوزده قاچ نسبتنده تخصيصات ويرلديكی کوسترلمليدر .

١٢ — بودجه‌نك هر قسمی داخلنده‌کی مأمورين ، مستخدمين معاشات واجوراتی وتخصيصات فوق‌العاده‌لری و بهاليق ضمی کندی قسملری داخلنده آيری فصل وماده‌لرده قيد ايدلمليدر .

مثلا معارف قسمنك تخصيصات فوق‌العاده‌سيله مأمورين نافعه و فنيه تخصيصات فوق‌العاده‌سی قاريشديرلماملی بالعكس هر قسمك تخصيصات فوق‌العاده‌سی بهمه‌حال اوقسمك نهايتنده کوسترلمه‌ليدر .

تخصيصات‌فوق‌العاده‌لر بويله اولديغی کبی بودجه‌نك معارف، نافعه، زراعت الخ کبی اقسام مختلفه‌سنه عائد انشاآت تعميرات ، متفرقه وسائره کبی بالعموم مصرفلرده آيری آيری عائداولديغی قسملرده باشقه باشقه يازلماليدر .

١٣ — برطرفدن بودجه‌لرك فصل ماده‌لرينك ترتيبنده عائديت ومناسبت کوزاوکنده بولنديرلمقله برابر ديکر جهتلردن‌ده عين قسم داخلنده‌کی مختلف خصوصاته عائد مصارف اسراف و سوء استعماله مانع اولنه‌بيله‌جك برطرز وصورتده فصل ماده‌لره توزيع اولنماليدر . بواعتبارله‌درکه مثلا خسته‌خانه‌لر مصارف دائمه‌سی نامی آلتنده خسته‌خانه‌نك تنوير تسخين متفرقه‌آلات و اداوات جراحيه ، تفريش ، تأسيس لوازمی . . . . الخ کبی مصارف متنوعه‌سنی مجرد و مبهم بر يکی تعبير ايله فصل ويا ماده‌ده‌جمع وارائه موافق اولهماز کذلك ايلك

muhassasâtın sene-i sâbıka tahsîsâtıyla nisbeti ve sâbıka ve hâliye büdcelerinde her kısma i'tâ edilen tahsîsât ile sâbık ve lâhık seneler arasındaki fazla, nokşân mikdârı gösterilmek sûretiyle mukāyeseli bir fikir verilmelidir. Yalnız yeni sene için de her kısma büdcenin vâridât yekûnuna nazaran yüzde kaç nisbetinde tahsîsât verildiği gösterilmelidir.

12- Büdcenin her kısmı dâhilindeki me'mûrîn, müstahdemîn maâşât ve ücûrâtı ve tahsîsât-ı fevka'l-âdeleri ve pahalılık zammı kendi kısımları dâhilinde ayrı fasıl ve mâddelerde kayd edilmelidir.

Mesela maârif kısmının tahsîsât-ı fevka'l-âdesiyle me'mûrîn-i nâfıa ve fenniyye tahsîsât-ı fevka'l-âdesi karışdırılmamalı bi'l-aks her kısmın tahsîsât-ı fevka'l-âdesi be-heme-hâl o kısmın nihâyetinde gösterilmelidir.

Tahsîsât-ı fevka'l-âdeler böyle olduğu gibi büdcenin maârif, nâfıa, zirâat ilh. gibi aksâm-ı muhtelifesine âid inşâât, ta'mîrât, müteferrika ve sâire gibi bi'l-umûm masraflar da ayrı ayrı âid olduğu kısımlarda başka başka yazılmalıdır.

13- Bir tarafdan büdcelerin fasıl mâddelerinin tertîbinde âidiyet ve münâsebet göz önünde bulundurulmakla beraber diğer cihetlerden de ayn-ı kısım dâhilindeki muhtelif husûsâta âid masârıf isrâf ve suistimâle mâni olabilecek bir tarz ve sûretde fasıl mâddelere tevzî' olunmalıdır. Bu i'tibârladır ki meselâ hastahâneler masârıf-ı dâimesi nâmı altında hastahânenin tenvîr, teshîn, müteferrika âlât ve edevât-ı cerrâhiyye, tefrîş, te'sîs levâzımı … ilh. gibi masârıf-ı mütenevvi'asını mücerred ve mübhem bir yeni ta'bîr ile fasıl veya mâddede cem' ve irâe muvâfık olamaz. Kezâlik ilk

وآنا مکتبلر مصارف دائمه‌سنك آیری آیری فصل ویا ماده‌لرده ارائه ایدلمسی لازمکله‌جکی کبی مثلا خلق درسخانه‌لری معاش ومصرفلرینك ایلك مکتبلرله ویاتی مکتبلرینك صنایع مکتبلری کبی دیکر معارف مؤسساتیله قاریشدیرلماسی دوغرو دکلدر .

١٤ — بعض ولایتلرده اولدیغی کبی موازنهٔ عمومیه‌دن معاش آلان مأمورلره موازنهٔ خصوصیه‌دن خرجراه ویرلمك کبی یاکلیش تطبیقاته محل قالمامق اوزره خرجراه ایچون وضع ایدیله‌جك تخصیصاتلرك نه کبی مأمور ومعلملره عائد بولندیغی قید وایضاح ایدلمليدر .

١٥ — ادارهٔ عمومیهٔ ولایات قانونلرنك سکسان بشنجی ماده‌سنده برسنه‌نك بودجه‌سندن مدور مبالغ ایرتسی سنه بودجه‌سنده عائد اولدیغی فصله علاوه ایدیله‌جکی محرر ایسه‌ده بوقیدقانونی دها زیاده فوق العاده بودجه‌لر ایله عادی بودجه‌لرده تخصیصاتك احاسی موافق اوله‌میان خصوصات ایله کچن سنه‌لرده باشلانمش ایشلرك مجرد بودجه ملاحظه‌سیله سنین متعاقبه‌ده ترك واهمال ایدلمامسنی تأمین مقصدیله ولایتلره ویرلمش صلاحیت جمله‌سندن بولندیغندن بالخاصه عادی بودجه‌لرده دور تخصیصات کیفیتنك تطبیقات ونتایج حسابیه اعتباریله برچوق مشکلات وانتظامسزلقلری داعی بولنمسنه بناءً یکی سنه بودجه‌سنك کچن سنه‌دن دوری مقتضی ایشلر وتخصیصاتلر دخی نظر اعتباره آلنه‌رق تنظیمی و ممکن اولدیغی قدر تخصیصات دوری جهتنه کیدلمامسی شایان توصیه‌در .

١٦ — بعض مجلس عمومیلر طرفندن بودجه نظامنامه‌لرینه انجمن ولایتجه تخصیصات منضمه ویافوق العاده استحصال ایدیله‌میه‌جکنی ناطق ماده‌لر درج ایدلدیکی کورولمکده‌در . ادارهٔ عمومیهٔ ولایات قانونلرنك صراحةً انجمنلره ویردیکی بوقبیل صلاحیتلری مجلس عمومی قرارلرینك

ve ana mektebler masârıf-ı dâimesinin ayrı ayrı fasıl veya mâddelerde irâe edilmesi lâzım geleceği gibi meselâ halk dershâneleri maâş ve masraflarının ilk mekteblerle ve yatı mekteblerinin sanâyi‘ mektebleri gibi diğer maârif mü’essesâtıyla karışdırılması doğru değildir.

14- Bazı vilâyetlerde olduğu gibi muvâzene-i umûmiyyeden maâş alan me’mûrlara muvâzene-i husûsiyyeden harc-ı râh verilmek gibi yanlış tatbîkāta mahal kalmamak üzere harc-ı râh için vaz‘ edilecek tahsîsâtların ne gibi me’mûr ve mu‘allimlere âid bulunduğu kayd ve îzâh edilmelidir.

15- İdâre-i Umûmiyye-i Vilâyât Kānûnu’nun seksen beşinci mâddesinde bir senenin büdcesinden müdevver mebâliğ ertesi sene büdcesinde âid olduğu fasla ilâve edileceği muharrer ise de bu kayd-ı kānûnî daha ziyâde fevka’l-âde büdceler ile âdî büdcelerde tahsîsâtın imhâsı muvâfık olamayan husûsât ile geçen senelerde başlanmış işlerin mücerred büdce mülâhazasıyla sinîn-i müteâkibede terk ve ihmâl edilmemesini te’mîn maksadıyla vilâyetlere verilmiş salâhiyet cümlesinden bulunduğundan bi’l-hâssa âdî büdcelerde devr-i tahsîsât keyfiyetinin tatbîkāt ve netâyic-i hesâbiyye i‘tibârıyla bir çok müşkilât ve intizâmsızlıkları dâ‘î bulunmasına binâ’en yeni sene büdcesinin geçen seneden devri muktezî işler ve tahsîsâtlar dahi nazar-ı i‘tibâra alınarak tanzîmi ve mümkün olduğu kadar tahsîsât devri cihetine gidilmemesi şâyân-ı tavsiyedir.

16- Bazı meclis-i umûmîler tarafından büdce nizâmnâmelerine encümen-i vilâyetce tahsîsât-ı munzamme veya fevka’l-âde istihsâl edilemeyeceğini nâtık mâddeler derc edildiği görülmekdedir. İdâre-i Umûmiyye-i Vilâyât Kānûnu’nun sarâhaten encümenlere verdiği bu kabîl salâhiyetleri Meclis-i Umûmî karârlarının

رفع ايده‌ميه‌جكى طبيعى بولنماسنه بناءً نظامنامه‌لرك بو كبى زوائددن عارى بولنماسى ايجاب ايدر . بودجه نظامنامه‌لرى محلنك شرائط واحتياجنه كوره احكام قانونيه‌مزه موافق صورتده تنظيم ايدلمليدر .

١٧ — ادارهٔ عموميهٔ ولايات قانونك ١٤٤ نجى وادارهٔ خصوصيه محاسبه تعليماتنامه‌سنك اونجى ماده‌لرينه توفيقاً تخصيصات متحوله‌فضلهٔ واردات ويا تصرفاتدن قارشولق تدارك ايديله‌رك انجمن ولايتجه تزييد ايديله‌بيلير بونك ايچون قرارنامه استحصالنه لزوم يوقدر آنجق ديكر فصللردن نقل تخصيصات صورتيله تخصيصات مذكوره‌نك تزييدى ايسته‌نلديكى تقديرده كيفيتك تصديق عاليه عرضى ضرورىدر .

خلاصه : جمهوريت اداره‌سنك ولايتلردن وولايت مجلس عموميلرندن بكله‌ديكى اك فيضلى وقدرتلى نتيجه‌لرى الده ايده‌جك يكانه يول واليلرمزك اجرا آت پروغرامارى ماهيتنده بولونان بودجه‌لرك حقيقى رقملره استناد ايتديرلمه‌سندن وولايتك حقيقى احتياجلرينه تقابل ايده‌جك تخصيصات فصل وماده‌لرينى محتوى بولنمالرندن عبارت اولديغى ايضاحدن مستغنى اولمغله بودجه‌لرك تنظيم و مجلس عموميلرجه تدقيقى صره‌سنده احتياجات مستقبله دور انديشانه بر صورتده پيش تأمله بولنديريله‌رق بالآخره بودجه‌لر اوزرنده تعديلاتى مستلزم سبب و وضعيتلر احداثنه وخاصةً قانونلريمزه مغاير و ادارهٔ خصوصيه‌لرك حقوق و منافعى ايله غير قابل تأليف تخصيصاتلر قبولنه ميدان براقيلمامسنى رجا ايدرم افندم.

بوتون ولايتلره وملكيه مفتشلكلرينه يازلمشدر .

---

ref' edemeyeceği tabî'î bulunmasına binâ'en nizâmnâmelerin bu gibi zevâiddeн ârî bulunması îcâb eder. Büdce nizâmnâmeleri mahallinin şerâ'it ve ihtiyâcına göre ahkâm-ı kānûniyyemize muvâfık sûretde tanzîm edilmelidir.

17- İdâre-i Umûmiyye-i Vilâyât Kānûnu'nun 144'ncü ve İdâre-i Husûsiyye Muhâsebe Ta'lîmâtnâmesi'nin onuncu mâddelerine tevfîkan tahsîsât-ı mütehavvile fazla-i vâridât veya tasarrufâtdan karşılık tedârük edilerek encümen-i vilâyetce tezyîd edilebilir bunun için karârnâme istihsâline lüzûm yokdur. Ancak diğer fasıllardan nakl-i tahsîsât sûretiyle tahsîsât-ı mezkûrenin tezyîdi istenildiği takdîrde keyfiyetin tasdîk-i âlîye arzı zarûrîdir.

Hulâsa: Cumhûriyet İdâresi'nin vilâyetlerden ve vilâyet meclis-i umûmîlerinden beklediği en feyizli ve kudretli neticeleri elde edecek yegâne yol vâlilerimizin icrâat programları mâhiyetinde bulunan büdcelerin hakīkī rakamlara istinâd etdirilmesinden ve vilâyetin hakīkī ihtiyâclarına tekābül edecek tahsîsât fasıl ve mâddelerini muhtevî bulunmalarından ibâret olduğu îzâhdan müstağnî olmakla büdcelerin tanzîm ve meclis-i umûmîlerce tedkīki sırasında ihtiyâcât-ı müstakbele dûr-endîşâne bir sûretde pîş-i te'emmülde bulundurularak bi'l-âhere büdceler üzerinde ta'dîlâtı müstelzim sebeb ve vaz'iyetler ihdâsına ve hâssaten kānûnlarımıza mugāyir ve idâre-i husûsiyyelerin hukūk ve menâfi'i ile gayr-ı kābil-i te'lîf tahsîsâtlar kabûlüne meydân bırakılmamasını ricâ ederim efendim.

Bütün vilâyetlere ve mülkiye müfettişliklerine yazılmışdır.

کوی معلملرینك قازانج ویرکوسندن معاف طوتوللری حقنده

نومرو ٢٤٠٠ ١٤ مارت ٩٢٨

قازانج ویرکوسی قانوننك برنجی ماده‌سنده‌کی قازانج ویرکوسندن معافیتی متضمن برنجی فقره‌سنده موضوع بحث معلملر میانه ادارهٔ خصوصیه بودجه‌سندن معاش آلان معلملرك داخل اولوب اولمادیغی بعض ولایتلرجه موجب تردد اولمقده‌در .

مکلفیت اعتباریله کوی صندقلرندن معاش آلان معلملرله ادارهٔ خصوصیه بودجه‌سندن معاش آلان معلملر آراسنده فرق اولمامسنه، کوی ، کیجه ، چیراق مکتبلری معلملری حقنده‌کی معافیت ماهیت اشتغاللرینه معطوف وکیفیت قانونده مطلق صورتده مذکور بولنماسنه مبنی موازنهٔ عمومیه وخصوصیه‌دن معاش آلان کوی معلملرینك قازانج ویرکوسندن معاف طوتوللری ایجاب ایده‌جکی تعمیماً تبلیغ اولنور افندم .

اوقافه وادارهٔ خصوصیه‌یه دوری لازم کلن مبانی حقنده

نومرو ٢٥٠٧ ١٤ مارت ٩٢٨

واقفلرك اولاد وانسابندن اولمایوبده صرف بر تکیه‌نك شیخی اولماسندن وتولیتك شیخلکه مشروط بولونماسندن دولایی وقتیله متولی اولان کیمسه‌لرك تکیه‌لرك سدی وشیخلکلرك الغاسیله تولیتلری ده مرتفع اولمقله وقفلرك امورینه جهت اوقفجه وضع ید واداره‌سی ضروری بولندیغندن بوبابده مأمورین وقفیه‌یه مظاهرت ومعاونت کوسترلمسی خصوصنك مأمورین ملکیه‌یه تبلیغی اوقاف مدیریت عمومیه‌سی طرفندن باش وکالت جلیله‌یه تقدیم قلنوب تودیع بیوریلان تذکره‌ده اشعار قلنمشدر .

-36-

Köy mu'allimlerinin kazanç vergisinden muâf tutulmaları hakkında

Numara: 2400 14 Mart [1]928

Kazanç Vergisi Kānûnu'nun birinci mâddesindeki kazanç vergisinden muâfiyeti mutazammın birinci fıkrasında mevzû'-ı bahs mu'allimler miyânına idâre-i husûsiyye büdcesinden maâş alan mu'allimlerin dâhil olup olmadığı bazı vilâyetlerce mûcib-i tereddüd olmakdadır.

Mükellefiyet i'tibârıyla köy sandıklarından maâş alan mu'allimlerle idâre-i husûsiyye büdcesinden maâş alan mu'allimler arasında fark olmamasına, köy, gece, çırak mektebleri mu'allimleri hakkındaki muâfiyet mâhiyet-i iştigāllerine ma'tûf ve keyfiyet kānûnda mutlak sûretde mezkûr bulunmasına mebnî muvâzene-i umûmiyye ve husûsiyyeden maâş alan köy mu'allimlerinin kazanç vergisinden muâf tutulmaları îcâb edeceği ta'mîmen teblîğ olunur efendim.

Evkāfa ve İdâre-i Husûsiyye'ye devri lâzım gelen mebânî hakkında

Numara: 2507 14 Mart [1]928

Vâkıfların evlâd ve ensâbından olmayıp da sırf bir tekyenin şeyhi olmasından ve tevliyetin şeyhliğe meşrût bulunmasından dolayı vaktiyle mütevellî olan kimselerin tekyelerin seddi ve şeyhliklerin ilgāsıyla tevliyetleri de mürtefi' olmakla vakıfların umûruna cihet-i evkāfca vaz'-ı yed ve idâresi zarûrî bulunduğundan bu bâbda me'mûrîn-i vakfiyyeye müzâheret ve mu'âvenet gösterilmesi husûsunun me'mûrîn-i mülkiyeye teblîği Evkāf Müdüriyet-i Umûmiyyesi tarafından Başvekâlet-i Celîle'ye takdîm kılınıp tevdî' buyurulan tezkirede iş'âr kılınmışdır.

تكيه‌لرك سد وشيخلكلرك الغاسيله توليتلرده طبيعةً مرتفع اولديغندن واساساً بوقبيل مبانيدن مكتب اتخاذينه الويريشلى اولانلرك مكتب اوله‌رق استعمالى والويريشلى اولميانلرك نقد ايله بالاستبدال مكتب انشاسى وادارهٔ خصوصيه‌لره دورى تكايا وزوايا حقنده‌كى قرارنامه مقتضاسندن بولوندیغندن مسدود تكيه‌لره اوقاف اداره‌سنجه وضع يد ايدلمسى خصوصنده مظاهرت وتسهيلات كوسترلمسى وادارهٔ خصوصيه‌لره دورى لازم كلن مبانى‌نك‌ده دور معامله‌سنك تعقيبى تعميماً تبليغ اولنور افندم.

كويليلرك بررمكتبه مالكيتلرينك تأمينى حقنده

نومرو ٢٧٩١ — ٢١ مارت ٩٢٨

كوى قانونىنك كويليلره تحميل ايتديكى خدماتدن مكتب انشا آتىده بعض رؤساى مأمورين اداره‌نك مسبوق خدمتى شايان تقدير وموجب ممنونيت اولديغندن ولايات سائره‌نك‌ده اساساً كويليرايچون تحملفرسا بر مجبوريت تشكيل ايتمه‌ين بوخصوصله دها يقيندن علاقه‌دار اوله‌رق كويليلرك محتاج اولدقلرى بررمكتبه مالكيتلرينك تأمينى اسبابنك استكمالى معارف وكالت جليله‌سندن بيلديرلمش واشعارواقعه وكالتجه‌ده اشتراك ايدلمش اولمقله كويلرده معارفك نشر وتعميمنه حصر مساعى وفعاليت بويورلمسى تعميماً تمنى اولونور افندم .

ادارهٔ خصوصيه مأمورلرينك مأمورين دولتدن اولديغنه دائر

نومرو ٣٢٦٠ — ١١ نيسان ٩٢٨

مأمورين قانونك ادارهٔ خصوصيه مأمورلرينه‌ده شامل اولوب ادارهٔ مذكوره مأمورلرينك ايلك مأموريته تعيينلرنده مذكور قانونك يدنجى

-37-

Tekyelerin sed ve şeyhliklerin ilgāsıyla tevliyetler de tabî'aten mürtefi' olduğundan ve esâsen bu kabîl mebânîden mekteb ittihâzına elverişli olanların mekteb olarak istimâli ve elverişli olmayanların nakd ile bi'l-istibdâl mekteb inşâsı ve idâre-i husûsiyyelere devri tekâyâ ve zevâyâ hakkındaki karârnâme muktezâsından bulunduğundan mesdûd tekyelere Evkāf İdâresince vaz'-ı yed edilmesi husûsunda müzâheret ve teshîlât gösterilmesi ve idâre-i husûsiyyelere devri lâzım gelen mebânînin de devir mu'âmelesinin ta'kībi ta'mîmen teblîğ olunur efendim.

Köylülerin birer mektebe mâlikiyetlerinin te'mîni hakkında

Numara: 2791 21 Mart [1]928

Köy Kānûnu'nun köylülere tahmîl etdiği hidemâtdan mekteb inşâātında bazı rüesâ-yı me'mûrîn-i idârenin mesbûk hizmeti şâyân-ı takdîr ve mûcib-i memnûniyet olduğundan vilâyât-ı sâirenin de esâsen köylüler için tahammül-fersâ bir mecbûriyet teşkîl etmeyen bu husûsla daha yakından alâkadâr olarak köylülerin muhtâc oldukları birer mektebe mâlikiyetlerinin te'mîni esbâbının istikmâli Maârif Vekâlet-i Celîlesi'nden bildirilmiş ve iş'âr-ı vâkı'a vekâletce de iştirâk edilmiş olmakla köylerde maârifin neşr ve ta'mîmine hasr-ı mesâ'î ve faâliyet buyurulması ta'mîmen temenni olunur efendim.

İdâre-i Husûsiyye me'mûrlarının me'mûrîn-i devletden olduğuna dâir

Numara: 3260 11 Nisan [1]928

Me'mûrîn Kānûnu'nun İdâre-i Husûsiyye me'mûrlarına da şâmil olup idâre-i mezkûre me'mûrlarının ilk me'mûriyete ta'yînlerinde mezkûr kānûnun yedinci

ماده‌سی موجبنجه اصغری آلتی آی اعظمی ایکی سنه نامزدلك دوره‌سی کچیره‌رك اهالیتی حائز اولدقلری تبین ایتدکدن صوکرا اصولنه توفیقاً مأموریته قبول ایدملری لازم ایکن بعض ولایات ادارهٔ خصوصیه‌لری زراعت مأمورلقلرینه محللرنجه تعیین ایدیلملرحقنده اشبو احکام قانونیه‌نك نظر دقته آلنوب آلنمدیغی تصریح ایدیله‌مکده اولدیغی جهتله نامزدلك دوره‌سندن اول صورت قطعیه‌ده مأموریته قبول ایدلمکده اولدقلری وقوع بولان اشعاراتدن آکلاشیلمقده اولدیغی اقتصاد وکالت جلیله‌سندن ازبار بویورلمشدر .

ادارهٔ خصوصیه مأمورلری‌ده مأمورین دولتدن معدود وبالنتیجه مأمورین قانونی احکامنه تابع بولندقلرندن یکیدن مأموریته آلنه‌جق زراعت مأمورلرینك تعیینی اثناسنده قانون مذکورك یدنجی ماده‌سنك نظر دقتده طوتلمسی تعمیماً تبلیغ اولونور افندم.

اراضی و مسقفات ویرکوسندن آلنان حصه‌لرك معارفه مختص واردات ایله قاریشدیرلمامسی حقنده

نومرو ٤٤٣٦ — ٢٤ نیسان ٩٢٨

اراضی ویرکوسندن آلنان حصه‌لرك بعض ولایتلرجه معارفه مختص واردات ایله قاریشدیرلدیغی واقع اشعار تدن آکلاشیلمقده‌در . هر به قادار مذکورحصه معارف وکالتی طرفندن امینلکلره کوندریلن بودجه فورمول و تعلیماتنامه‌سنك ١٢ نجی ماده‌سنده معارف ایتلری قارشولغی اولارق کوسترلمش ایسه‌ده معارف خدماتنه تقابل ایدن واردات مکتب ویرکوسی قانونك معدل اوچنجی ماده‌سیله محدود ومعین بولندیغندن اراضی و مسقفاتدن آلنان حصه‌لرك ولایتلرك زراعت ،

mâddesi mûcebince asgarî altı ay a'zamî iki sene nâmzedlik devresi geçirerek ehliyeti hâ'iz oldukları tebeyyün etdikden sonra usûlüne tevfîkan me'mûriyete kabûl edilmeleri lâzım iken bazı vilâyât idâre-i husûsiyyeleri zirâat me'mûrluklarına mahallerince ta'yîn edilenler hakkında işbu ahkâm-ı kānûniyyenin nazar-ı dikkate alınıp alınmadığı tasrîh edilmemekde olduğu cihetle nâmzedlik devresinden ol sûret-i kat'iyyede me'mûriyete kabûl edilmekde oldukları vukū' bulan iş'ârâtdan anlaşılmakda olduğu İktişâd Vekâlet-i Celîlesi'nden izbâr buyurulmuşdur.

İdâre-i Husûsiyye me'mûrları da me'mûrîn-i devletden ma'dûd ve bi'n-netîce Me'mûrîn Kānûnu ahkâmına tâbi' bulunduklarından yeniden me'mûriyete alınacak zirâat me'mûrlarının ta'yîni esnâsında kānûn-ı mezkûrun yedinci mâddesinin nazar-ı dikkate tutulması ta'mîmen tebliğ olunur efendim.

Arâzî ve musakkafât vergisinden alınan hisselerin maârife muhtass vâridât ile karışdırılmaması hakkında

Numara: 4436 — 24 Nisan [1]928

Arâzî vergisinden alınan hisselerin bazı vilâyetlerce maârife muhtass vâridât ile karışdırıldığı vâki' iş'ârâtdan anlaşılmakdadır. Her ne kadar mezkûr hisse Maârif Vekâleti tarafından eminliklere gönderilen büdce formül ve ta'lîmâtnâmesinin 12'nci mâddesinde maârif işleri karşılığı olarak gösterilmiş ise de maârif hidemâtına tekābül eden vâridât Mekteb Vergisi Kānûnu'nun mu'addel üçüncü mâddesiyle mahdûd ve mu'ayyen bulunduğundan arâzî ve musakkafâtdan alınan hisselerin vilâyetlerin zirâat,

صحیه کبی خدمات سائره‌سی قارشولغی بولوندیغی تصحیحاً وتعمیماً تبلیغ وکیفیتك بودجهٔلرك تنظیمی همره‌سنده نظر اعتباره بولندیرلمسی لزومی توصیه اولنور معارف وکالتندن‌ده امینلکلره تبلیغات یاپیلمشدر .

اسکان

معاملات تفویضیه‌نك یکنسقیسنی تأمین ایچون جدول کوندرلدیکنه دائر

نومرو ٤٥٤١٢ — کانون ثانی ٩٢٨

بعض ولایاتدن ارسال قلنمقده اولان تفویض دوسیه‌لرینك اکثریسنده برخلاصهٔ حسابیه جدولی موجود اولمدیغی کبی یاپیلانلرك‌ده مطلوب ایضاحات وتفصیلاتی محتوی بولونمدیغی جهتله اثنای تدقیقده پك زیاده مشکلاته تصادف ایدلمکده وبیهوده اضاعهٔ اوقاته مجبوریت حاصل اولمقده بولندیغندن یاپیله‌جق تدقیقاتك تسهیلی وهرمبادل حقنده کی معامله‌نك نه‌دن عبارت اولدیغنك یکنظرده آکلاشیله‌بیلمسی وعینی زمانده هرمعامله حقنده بوراده‌کی دوسیه‌سنده مجمل برمعلومات بولنمسی ومعاملات تفویضیه‌نك یکنسقیسنی تأمین مقصدیله طبع ایتدیریلن جدوللردن ولایت علیه‌لرینه . . . عددی لفاً تسیار قلنمشدر. ٢٤ نیسان سنه ٩٢٦ تاریخلی تبلیغات عمومیه نظردقته آلنه‌رق بعدما کوندریله‌جك اوراق تفویضیه‌نك بهمه‌حال متسلسل نومرولر تحتنده تصنیفیله مبادلك مملکتنده متصرف اولدیغی اموالك مستند اولدیغی وثائقك نوع وماهیتنه کوره بهر قلمی ایچون جدولك ستون مخصوصلرنده ارائه ایدیله‌جك خانه‌لرك آیری یری املاسی وحاصل اوله‌جق نتیجه‌یه کوره بهرقلمدن اولان استحقاقنك ومقابلنده ویریلن اموالك‌ده کذا جنسیله نومروسنك وکائن اولدیغی محل وصاحب اولی وقیمت مقیده ومقدره وسائردسنك

sıhhiye gibi hidemât-ı sâiresi karşılığı bulunduğu tashîhan ve ta'mîmen teblîğ ve keyfiyetin büdcelerin tanzîmi sırasında nazar-ı i'tibârada bulundurulması lüzûmu tavsiye olunur. Maârif Vekâleti'nden de eminliklere teblîgât yapılmışdır.

İskân

Mu'âmelât-ı tefvîziyyenin yeknesakîsini te'mîn için cedvel gönderildiğine dâir

Numara: 45412 Kânûn-ı Sânî [1]928

Bazı vilâyâtdan irsâl kılınmakda olan tefvîz dosyalarının ekserîsinde bir hulâsa-i hesâbiyye cedveli mevcûd olmadığı gibi yapılanların da matlûb îzâhât ve tafsîlâtı muhtevî bulunmadığı cihetle esnâ-yı tedkīkde pek ziyâde müşkilâta tesâdüf edilmekde ve bî-hûde izâ'a-i evkāta mecbûriyet hâsıl olmakda bulunduğundan yapılacak tedkīkātın teshîli ve her mübâdil hakkındaki mu'âmelenin neden ibâret olduğunun yek-nazarda anlaşılabilmesi ve aynı zamanda her mu'âmele hakkında buradaki dosyasında mücmel bir ma'lûmât bulunması ve mu'âmelât-ı tefvîziyyenin yeknesakîsini te'mîn maksadıyla tab' etdirilen cedvellerden vilâyet-i aliyyelerine ( ) adedi leffen tesyâr kılınmışdır. 24 Nisan sene [1]926 târihli teblîgât-ı umûmiyye nazar-ı dikkate alınarak ba'demâ gönderilecek evrâk-ı tefvîziyyenin be-heme-hâl müteselsiz numaralar tahtında tasnîfiyle mübâdilin memleketinde mutasarrıf olduğu emvâlin müstenid olduğu vesâikin nev' ve mâhiyetine göre beher kalemi için cedvelin sütûn-ı mahsûslarında irâe edilecek hânelerin ayrı ayrı imlâsı ve hâsıl olacak neticeye göre beher kalemden olan istihkākının ve mukābilinde verilen emvâlin de kezâ cinsiyle numarasının ve kâin olduğu mahal ve sâhib-i evveli ve kıymet-i mukayyede ve mukaddere ve sâiresinin

قلم قلم آیریجه مجمل واضح ونقصانسز برصورتده جدول زیرینه املاسیله معاملهٔ محسوبیه‌سنك اجراسی وعندالحاجه فضله اموال صاحبی اولان برمبادل ایچون برقاچ جدول تنظیم ایدلیه‌رك بونلرك یکدیکرینه الصاقی صورتیله معاملهنك توحیدی وبوجدوللردن بشقه تثبیت ویا حساب جدولی تنظیمنه محل اولمدیغی کبی برتفویض معامله‌سی حقنده قضا ویا ولایته تفویض قومیسیونلرنجه زمان زمان اتخاذ ایدیلن ابتدائی قرارلرك ارسال ایدلیه‌رك الك صوك اولارق مجمل برقرار اتخاذی وعینی زمانده قضا قومیسیونلری قرارلرینك زیرینك تصدیقیله اکتفا ایدلیوب تفویض قومیسیونلرنجه بهمه حال آیری قرارلره ربطی خصوصاتك اصول اتخاذی وبوشرائطی جامع اولمیان دوسیه‌لرك بلا تدقیق عیناً اعاده ایدلمسی مقرر اولدیغندن آکا کوره ایفای معامله اولنمسنك ایجاب ایدنلره اهمیتله تبلیغ بیورلمسی رجا اولنور افندم .

بورجلانمه قانونه توفیقاً ویریلن اموالك تقسیط مدتلری حقنده

نومرو ٤٥٦٤٢ — ١٨ کانون ثانی ٩٢٨

بورجلانمه قانونی احکامنه توفیقاً ویرلمش اولان اموالك برنجی تقسیطلرینك ٩٢٨ سنه‌سی کانون ثانیسی ابتداسنده متباقی تقاسیطك دخی کله‌جك سنه‌لرك عینی تاریخلرنده تحصیلی لازمکله‌جکی مأمورین مالیه‌یه تبلیغ ایدلمش اولدیغی مالیه وکالت جلیله‌سنك ٧ کانون ثانی ٩٢٨ تاریخ و ١٦٧٩٤ نومرولو تذکره‌سیله اشعار بیورلمش اولدیغندن تبلیغات عمومیه وتعریفنامه‌لر دائره‌سنده تعویضات مفردات دفترلریله اجمالرینك بلا نقصان سرعت املاسیله مفردات دفترلرندن برر نسخه

kalem kalem ayrıca mücmel, vâzıh ve noksansız bir sûretde cedvel zîrine imlâsıyla mu'âmele-i mahsûbiyyesinin icrâsıve inde'l-hâce fazla emvâl sâhibi olan bir mübâdil için birkaç cedvel tanzîm edilmeyerek bunların yek-diğerine ilsâkı sûretiyle mu'âmelenin tevhîdi ve bu cedvellerden başka tesbît veya hesâb cedveli tanzîmine mahal olmadığı gibi bir tefvîz mu'âmelesi hakkında kazâ veya vilâyete tefvîz komisyonlarınca zaman zaman ittihâz edilen ibtidâî karârların irsâl edilmeyerek en son olarak mücmel bir karâr ittihâzı ve aynı zamanda kazâ komisyonları karârlarının zîrinin tasdîkiyle iktifâ edilmeyip tefvîz komisyonlarınca be-heme-hâl ayrı karârlara rabtı husûsâtının usûl ittihâzı ve bu şerâ'iti câmi' olmayan dosyaların bilâ-tedkīk aynen iâde edilmesi mukarrer olduğundan ona göre îfâ-yı mu'âmele olunmasının îcâb edenlere ehemmiyetle teblîğ buyurulması ricâ olunur efendim.

Borçlanma Kānûnu'na tevfîkan verilen emvâlin taksît müddetleri hakkında

Numara: 45642 18 Kânûn-ı Sânî [1]928

Borçlanma Kānûnu ahkâmına tevfîkan verilmiş olan emvâlin birinci taksîtlerinin 928 senesi Kânûn-ı Sânîsi ibtidâsında mütebâkī tekāsîtin dahi gelecek senelerin aynı târihlerinde tahsîli lâzım geleceği me'mûrîn-i mâliyeye teblîğ edilmiş olduğu Mâliye Vekâlet-i Celîlesi'nin 7 Kânûn-ı Sânî [1]928 târih ve 16794 numaralı tezkiresiyle iş'âr buyurulmuş olduğundan teblîgāt-ı umûmiyye ve ta'rîfnâmeler dâiresinde ta'vîzât müfredât defterleriyle icmâllerinin bilâ-noksân sür'at-i imlâsıyla müfredât defterlerinden birer nüshalarının

لرينك مأمورين ماليه‌يه توديع و اجمالرى وكالته ارسال ايديله‌رك تحصيلاتك تأخرينه ميدان ويرلمه‌مسى رجا اولنور افندم .

اموالك طاپوده مقيد قيمتى اوزرندن تفويضى حقنده

نومرو ٤٨٩٥٨ — شباط ٩٢٨

بعض محللرده مبادللره تفويض ايدلمكده اولان طاپو قيمتلى اموالك بر طاقم اسباب سرديله قيمتلرندن تنزيلات اجرا ايدلديكى ياخود طاپو قيمتى نظر دقته آلنميه‌رق قيمت تقديرى صورتيله مبادلينه ويرلمكده اولديغى آكلاشلمقده‌در .

١ — بوشكلك برچوق محاذيرى جامع بولنمسى حسبيله حين تفويضده طاپوده قيمتى مقيد اولان اموالك بوكونكى شكلى هرنه اولورسه اولسون طاپو قيمتندن هيچ برصورتله تنزيلات ياپيلميه‌رق وهيچ بر شكلده تقدير قيمته تابع طوتولميه‌رق طاپوده مقيد قيمتى اوزرندن تفويضى ايجاب ايدر .

٢ — بوصورتله تنزيلاته تابع طوتولمش اولان اموالى محتوى اوراق تفويضيه دوسيه‌لرينك بلامعامله محللرينه اعاده‌سى تقرر ايتمشدر .

٣ — بو شكلك تطبيقنده مبادلينك تفوضدن صرفنظر ايده‌جكلرى اموالك براى فروخت ماليه امرينه تركى مقتضيدر افندم .

اسكان معاملات عموميه‌سى حقنده

نومرو ٥٠٦٧٧ — ٤ نيسان ٩٢٨

اسكان معاملات عموميه‌سنه متعلق اوله‌رق بعض ولايتدن كلان محررات؛ بااساس مقصدى تأمين ايده‌جك درجه‌ده ايضاحاتى حاوى اولمامسى وياصول مخابره‌ده حاوى بعض قواعد عموميه‌يه اتباع اولونمامسى

me'mûrîn-i mâliyeye tevdî' ve icmâlleri vekâlete irsâl edilerek tahsîlâtın te'ehhürüne meydân verilmemesi ricâ olunur efendim.

Emvâlin tapuda mukayyed kıymeti üzerinden tefvîzi hakkında

Numara: 48958 Şubat [1]928

Bazı mahallerde mübâdillere tefvîz edilmekde olan tapu kıymetli emvâlin bir takım esbâb serdiyle kıymetlerinden tenzîlât icrâ edildiği yahud tapu kıymeti nazar-ı dikkate alınmayarak kıymet takdîri sûretiyle mübâdilîne verilmekde olduğu anlaşılmakdadır.

1- Bu şeklin bir çok mehâzîri câmi' bulunması hasebiyle hîn-i tefvîzde tapuda kıymeti mukayyed olan emvâlin bugünkü şekli her ne olursa olsun tapu kıymetinden hiçbir sûretle tenzîlât yapılmayarak ve hiçbir şekilde takdîr-i kıymetetabi tutulmayarak tapuda mukayyed kıymeti üzerinden tefvîzi îcâb eder.

2- Bu sûretle tenzîlâta tâbi' tutulmuş olan emvâli muhtevî evrâk-ı tefvîziyye dosyalarının bilâ-mu'âmele mahallerine iâdesi takarrur etmişdir.

3- Bu şeklin tatbîkinde mübâdilînin tefevvüzden sarf-ı nazar edecekleri emvâlin berây-ı fürûht Mâliye emrine terki muktezîdir efendim.

İskân mu'âmelât-ı umûmiyyesi hakkında

Numara: 50677 4 Nisan [1]928

İskân mu'âmelât-ı umûmiyyesine müte'allik olarak bazı vilâyâtdan gelen muharrerât; yâ esâs maksadı te'mîn edecek derecede îzâhâtı hâvî olmaması veyâ usûl-i muhâberede hâvî bazı kavâ'id-i umûmiyyeye ittibâ' olunmaması

بعضاً تكثير مخابراتی استلزام وبعضاً دقيقاتی اشكال ايلمكده اولديغی آكلاشيلديغندن بو محاذيرك رفع وازالهسی ايچون فی مابعد تعريفات آتيه دائره سنده حركت اولونمسی ايجاب ايتمكدهدر.

شويله كه :

١ — كرك رأساً وكركسه جواباً يازيلاجق محرراتك صول باش طرفنه — يازيلان مسئلهنك افرادينی جامع اغيارينی مانع اولاجق برصورتده — بهمهحال خلاصهٔ مأل يازديرلماسی،

٢ — وكالته يازيلهجق كرك تحريرات وكركسه تلغرافلرده ومحرراتك ظرفلری اوزرنده عنوان وكالت حذاسنه برخط فاصل چكلدكدن صوكرا معترضه ايچنده [اسكان] كلمهسنك شو : داخليه وكالت جليلهسنه — [اسكان] شكلنده علاوه ايدلمهسنك اصول اتخاذی.

٣ — اسكان مديريت عموميهسنك شعبات مختلفهسنه تعلق ايدر مسائلك يكديكرينه قاريشمامسنی تأمين ايچون يازيلاجق جوابلرده اسكانك هانكی شعبهسنك هانكی تاريخ ونومرولو تحريرات ويا تلغرافنه جواب اولديغنك كوسترلمسی ،

٤ — رأساً يازيلاجق محرراتده موضوع بحث ايديلهجك خصوصاتك يالكز برمسئلهيه حصری وآنجاق بونده يازيلهجق بر ماده شايد برقاچ احتمالات وموضوعاتی شامل اولديغی تقديرده هر بريسنك آيری آيری مادهلرده آچيق وصريح اولهرق ذكر وتعداد ايدلمسی،

٥ — اسكان معاملات عموميهسی احكام عموميهيی حاوی مدون قوانين ومعاملات متنوعهيی توضيح ايدن تعليمات واوامر عموميه وسائره ايله تدوير ايدلمكده اولديغندن اسكان واقدار مهاجرينه وعلی الخصوص

ba'zen teksîr-i muhâberâtı istilzâm ve ba'zen de tedkīkātı işkâl eylemekde olduğu anlaşıldığından bu mehâzîrin ref' ve izâlesi için fîmâ-ba'd ta'rîfat-ı âtiyye dâiresinde hareket olunması îcâb etmekdedir.

Şöyle ki:

1- Gerek re'sen ve gerekse cevâben yazılacak muharrerâtın sol baş tarafına –yazılan mes'elenin efrâdını câmi' ağyârını mâni' olacak bir sûretde- beheme-hâl hulâsa-i meal yazdırılması,

2- Vekâlete yazılacak gerek tahrîrât ve gerekse telgraflarda ve muharrerâtın zarfları üzerinde unvân-ı vekâlet hizâsına bir hatt-ı fâsıl çekildikden sonra mu'teriza içinde [iskân] kelimesinin şu: Dâhiliye Vekâlet-i Celîlesi'ne – [iskân] şeklinde ilâve edilmesinin usûl ittihâzı

3- İskan Müdüriyet-i Umûmiyyesi'nin şu'abât-ı muhtelifesine ta'alluk eder mesâilin yek-diğerine karışmamasını te'mîn için yazılacak cevâblarda iskânın hangi şubesinin hangi târih ve numaralı tahrîrât veya telgrafına cevâb olduğunun gösterilmesi,

4- Re'sen yazılacak muharrerâtda mevzû'-ı bahs edilecek husûsâtın yalnız bir mes'eleye hasrı ve ancak bunda da yazılacak bir mâdde şayed birkaç ihtimâlât ve mevzû'âtı şâmil olduğu takdîrde her birisinin ayrı ayrı mâddelerde açık ve sarîh olarak zikr ve ta'dâd edilmesi,

5- İskan mu'âmelât-ı umûmiyyesi ahkâm-ı umûmiyyeyi hâvî müdevven kavânîn ve mu'âmelât-ı mütenevvi'ayı tavzîh eden ta'lîmât ve evâmir-i umûmiyye ve sâire ile tedvîr edilmekde olduğundan iskân ve ikdâr-ı muhâcirîne ve ale'l-husûs

مختلف صنعت و وضعیتلری حائز مبادل وغیر مبادل مهاجرین ایله ملتجی وحریقزده وسائره‌لره متعلق خصوصات مختلفه حقنده واقع اولهجق هرنوع استیذانلرك بهمه‌حال سالف‌الذکر قوانین واوامرده احکام صریحه‌سی مندرج اولمایان اقسام مسائله حصری،

٦ — قوانین و اوامر عمومیه‌ده بوبابده اولنهجق معاملاتی مصرح اولان اسکان معاملات متنوعه‌سنك وبوکا متفرع سائر خصوصاتك بونلرده صراحت کافیه موجود ایکن بیهوده یره استیذانلرله اضاعهٔ وقت ایدلمسنه وبو سببله اهمیتی مستغنیٔ ایضاح اولان اسکان معاملات عمومیه‌سنه سوء تأثیرات اجراسنه میدان ویرلمامك وبی‌لزوم اشعارآته نهایت ویرلمك اوزره اداره‌نك بدایت تشکلندن بری اسکان معاملات عمومیه‌سنه متعلق اولهرق تبلیغ اولنان وحالاً معمول‌به بولنان قوانین ونظامات واوامر عمومیه وسائره‌نك عشق وظیفه ایله ایش کورهن و وظیفه‌سنه روحاً مربوط بولنان مأمورلردن مرکب اسکان دائره‌لرنجه رهبر معاملات وحرکات اولمق اوزره موجود بولنمش اولمسی پك طبیعی بولنان بوکبی قوانین‌واوامرایچین تسهیل مراجعت ضمننده‌بونلرك نوع معامله‌اوزرینه نومرو وتاریخ صره‌سیله برمرجع مراجعت اولهجق صورتده دوسیه حالنده مرتب اولهرق تنظیم ایتدیریلهجك برفهرسته ربط ایدلمسنك تأمین وحادث اولهجق هرقنغی برمسئله‌نك حلی صره‌سنده اول امرده بومجلهیه مراجعت لزومنك علاقه‌دارانه اهمیتله تبلیغ بویورولمسی ،

٧ — اسکان معاملات عمومیه‌سنه متعلق اولهرق دائرهٔ متعلقه‌سنجه کرك رأساً ویاجواباً یازیلهجق محررات وکرکسه مبلغ قوانین‌واوامرده صراحت کافیه اولمیان خصوصاتده واقع اولهجق استیذانلر ایچون :

آ — اول امرده بومعامله‌یه متقدم مسائلك صفحات عمومیه‌سی

muhtelif san'at ve vaz'iyetleri hâ'iz mübâdil ve gayr-ı mübâdil muhâcirîn ile mültecî ve harîkzede ve sâirelere müte'allik husûsât-ı muhtelife hakkında vâki' olacak her nev' istîzânların be-heme-hâl sâlifü'z-zikr kavânîn ve evâmirde ahkâm-ı sarîhası münderic olmayan aksâm-ı mesâile hasrı,

6- Kavânîn ve evâmir-i umûmiyyede bu bâbda olunacak mu'âmelâtı musarrah olan iskân mu'âmelât-ı mütenevvi'asının ve buna müteferri' sâir husûsâtın bunlarda sarâhat-i kâfiyye mevcûd iken bî-hûde yere istîzânlarla izâ'a-i vakt edilmesine ve bu sebeble ehemmiyeti müstağnî-i îzâh olan iskân mu'âmelât-ı umûmiyyesine sû'-i te'sîrât icrâsına meydan verilmemek ve bilüzûm iş'ârâta nihâyet verilmek üzere idârenin bidâyet-i teşekkülünden beri iskân mu'âmelât-ı umûmiyyesine müte'allik olarak teblîğ olunan ve hâlen ma'mûlün-bih bulunan kavânîn ve nizâmât ve evâmir-i umûmiyye ve sâirenin aşk-ı vazîfe ile iş gören ve vazîfesine rûhan merbût bulunan me'mûrlardan mürekkeb iskân dâirelerince rehber-i mu'âmelât ve harekât olmak üzere mevcûd bulunmuş olması pek tabî'î bulunan bu gibi kavânîn ve evâmir-i için teshîl-i mürâca'at zımnında bunların nev'-i mu'âmele üzerine numara ve târih sırasıyla bir merci'-i mürâca'at olacak sûretde dosya hâlinde müretteb olarak tanzîm etdirilecek bir fihriste rabt edilmesinin te'mîn ve hâdis olacak her hangi bir mes'elenin halli sırasında evvel emirde bu Mecelle'ye mürâca'at lüzûmunun alâkadârânına ehemmiyetle teblîğ buyurulması,

7- İskân mu'âmelât-ı umûmiyyesine müte'allik olarak dâire-i müte'allikasınca gerek re'sen veya cevâben yazılacak muharrerât ve gerekse mübellağ kavânîn ve evâmirde sarâhat-i kâfiyye olmayan husûsâtda vâki' olacak istîzânlar için:

A- Evvel emirde bu mu'âmeleye mütekaddim mesâilin safahât-ı umûmiyyesi

وبوبابده اقدمجه جريان ايتمش اولان مخابره اوراق واوليانى بر كره كوزدن كچيرلد كدن ،

ب — ناصل ياپيلهجغنه ويانهدن ياپيلهميهجغنه قناعت كتيريلن بر مصلحتك تماس ايلديكى موادقانونيه ويااوامر عموميهنك مسئلهٔ موضوع بهانك روح محتوياتنه درجهٔ مطابقتى وذات مصلحت ايله صورت مناسبتى كماليله تدقيق اولندقدن ،

ج — شو حاله وتدقيقات نتيجهسنك كوسترهجكى لزومه كوره بو كيفيتك محلنجه حل ايديلهجك مسائلدن مى يوقسه مدوناتك مطالعهسنده احكام صريحه كوريلهمهمسندن ناشى مركزدن استيذانه تعليق ايديلهجك خصوصاتدنمى اولديغى تفريق قلندقدن صوكره حقيقت مسئلهنك صريح وواضح كلهلر وغيرمسلسل وحكم قطعيى حاوى قيصه وبرنوع احتماله محمول آچيق عبارهلى جملهلرله موضوع بحث ايدلمسى وكذلك بونده برقاچ نقاطى محتوى مسائل حادث اولديغى تقديرده هربرى ايچون آيرى آيرى ماده تحتنده كيفيتك عين وجهله واضح عبارهلرله ايضاح ماده اولونمسى ،

٨ — بر تحريراته ملفوفات ربطى ايجاب ايلديكى ويا هرهانكى براوراق تحقيقيهنك مربوطاتى اولديغى تقديرده بونلرك نوع و عدد و تاريخ و نومروسيله خلاصهٔ مألنى محتوى زيرى علاقهدار دائره ماموري طرفندن مصدق برمربوطات ليستهسنك ـ كرك ضياع اوراقه محل قالمامق وكركسه ضياعى حالنده مسببنك تعيينه مدار اولمق اوزره ـ ربط ايتديرلمسنك و على الخصوص كوندريلهجك اوراقك مربوطاتى متعددومختلف اولديغى ويكديكرينه اصولى دائرهسنده بر صورت منتظمهده مربوط بولنمديغى تقديرده بو كبيلرك ـ محتوياتندن نقصان

ve bu babda akdemce cereyân etmiş olan muhâbere evrâk ve evveliyâtı bir kerre gözden geçirildikden,

B- Nasıl yapılacağına veya neden yapılamayacağına kanâat getirilen bir maslahatın temâs eylediği mevâdd-ı kānûniyye veya evâmir-i umûmiyyenin mes'ele-i mevzû'un-bihânın rûh-ı muhteviyâtına derece-i mutâbakatı ve zât-ı maslahat ile sûret-i münâsebeti kemâliyle tedkīk olundukdan,

C- Şu hâle ve tedkīkāt neticesinin göstereceği lüzûma göre bu keyfiyetin mahallince halledilecek mesâilden mi yokşa müdevvinâtın mütâla'asında ahkâm-ı sarîha görülememesinden nâşî merkezden istîzâna ta'lîk edilecek husûsâtdan mı olduğu tefrîk kılındıkdan sonra hakīkat-i mes'elenin sarîh ve vâzıh kelimeler ve gayr-ı müselsel ve hükm-i kat'îyi hâvî kısa ve bir nev' ihtimâle mahmûl açık ibâreli cümlelerle mevzû'-ı bahs edilmesi ve kezâlik bunda da birkaç nikātı muhtevî mesâil hâdis olduğu takdîrde her biri için ayrı ayrı mâdde tahtında keyfiyetin ayn-ı vechile vâzıh ibârelerle îzâh-ı mâdde olunması,

8- Bir tahrîrâta melfûfât rabtı îcâb eylediği veya her hangi bir evrâk-ı tahkīkiyyenin merbûtâtı olduğu takdîrde bunların nev' ve aded ve târih ve numarasıyla hulâsa-i meâlini muhtevî zîri alâkadâr dâire me'mûrları tarafından musaddak bir merbûtât listesinin –gerek ziyâ' evrâka mahal kalmamak ve gerekse ziyâ'ı hâlinde müsebbibinin ta'yînine medâr olmak üzere- rabt etdirilmesinin ve ale'l-husûs gönderilecek evrâkın merbûtâtı müte'addid ve muhtelif olduğu ve yek-diğerine usûlü dâiresinde bir sûret-i muntazamada merbût bulunmadığı takdîrde bu gibilerin –muhteviyâtından nokşân

ظهورینه میدان ویرلمامسنی تأمین ایچون ده ـ سالف الذکر تعریفات دائره سنده مفرداتی اوزرنده محرر اوله رق آبروجه بر ظرف درونده سوقلمق اصول اتخاذی ،

٩ — محررات ویامستدعیات سطحی او ایش اوزرینه درکنارلی معامله یی استیعابه کافی کلدیکی تقدیرده ـ شیمدی یه قدر یاپیله کلدیکی اوزره مختلف اشکال و ابعاددده اوفاق تفك ورقه لر یرینه ـ معامله لی اوراقك ابعادنده و عین قطعه ده منتظمجه یا ضمغ ایله یاپیشدیریله جق ویایکنه ایله ربط ایدیله جك تمیز کاغدلر اوزرینه معاملات متباقیه نك طبع سلیمك مستحسن کوره جکی بر طرز منتظمده و علی الخصوص بو معامله لرك برینی متعاقب صره سیله و یکدیکرینك آلتنه کلمك صورتیله یازدیرلمسنك و بونلرك عباره لری آراسنده حك ویا سیلنتی ویاخود چیزمش کلمه لر بولندیرلمامسنك صورت قطعیه ده تأمینی ،

١٠ — اصحاب مصالحك اسکان معاملات عمومیه سنه متعلق اوله رق ویروب استعلام کیفیت ضمننده بر تحریراته ربطاً ویا مظروفاً کوندریلان هر نوع اوراق و محررات ویا مستدعیات مندرجاتنده مختلف موضوع اوزرینه واقع اولاجق اخبارات، شکایات علی الانفراد آیری آیری تدقیق قلنه رق هر بریسنه نومرو تحتنده آیری آیری و استعلامدن وارسته قالاجق صورتده موضح جوابلر اعطاسی ،

١١ — اسکان معاملات عمومیه سنه متعلق اوله رق قوانین ونظاماته مخالف کوردکلری خصوصات حقنده خلقك کرك دوغریدن دوغرویه مقام وکالته وکرکسه رأساً مقام ولایته وقوعبولوب استعلام قلنه جق هر نوع شکایت اوزرینه قانون دائره سنده اجرا ایتدیریله جك تدقیقات وتحقیقات نتیجه سنه کوره تبین ایده جك حقیقت مشتکی یه کوره

zuhûruna meydân verilmemesini te'mîn için de- sâlifü'z-zikr ta'rîfât dâiresinde müfredâtı üzerinde muharer olarak ayrıca bir zarf derûnunda sevkinin usûl ittihâzı,

9- Muharrerât veya müsted'ayât sathî o iş üzerine derkenârlı mu'âmeleyi isti'âba kâfî gelmediği takdîrde -şimdiye kadar yapılageldiği üzere muhtelif eşkâl ve eb'âdda ufak tefek varakalar yerine- mu'âmeleli evrâkın eb'âdında ve ayn-ı kıt'ada muntazamca ya zamk ile yapışdırılacak veya iğne ile rabt edilecek temiz kağıdlar üzerine mu'âmelât-ı mütebâkiyyenin tab'-i selîmin müstahsen göreceği bir tarz-ı muntazamda ve ale'l-husûs bu mu'âmeleler birbirini müteâkib sırasıyla ve yek-diğerinin altına gelmek sûretiyle yazdırılmasının ve bunların ibâreleri arasında hak veya silinti veyahud çizilmiş kelimeler bulundurulmamasının sûret-i kat'iyyede te'mîni,

10- Ashâb-ı mesâlihin iskân mu'âmelât-ı umûmiyyesine müte'allik olarak verip isti'lâm-ı keyfiyet zımnında bir tahrîrâta rabtan veya mazrûfen gönderilen her nev' evrâk ve muharrerât veya müsted'ayât mündericâtında muhtelif mevzû' üzerine vâki' olacak ihbârât, şikâyât ale'l-infirâd ayrı ayrı tedkīk kılınarak her birisine numara tahtında ayrı ayrı ve isti'lâmdan vâreste kalacak sûretde muvazzah cevâblar i'tâsı,

11- İskân mu'âmelât-i umûmiyyesine müte'allik olarak kavânîn ve nizâmâta muhâlif gördükleri husûsât hakkında halkın gerek doğrudan doğruya makām-ı vekâlete ve gerekse re'sen makām-ı vilâyete vukū' bulup isti'lâm kılınacak her nev' şikâyet üzerine kānûn dâiresinde icrâ etdirilecek tedkīkāt ve tahkīkāt neticesine göre tebeyyün edecek hakīkat müştekîye göre

مثبت ویا منفی اولهرق نه صورتله تظاهر ایدرسه ایتسون اولوجهله مستدعی یه تشکیلات اساسیه قانوننك ۸۲ نجی مادهسی موجبنجه تحریرات ایله تبلیغ ایتدیرلمسی،

۱۲ — مخابرات رسمیهده حقیقت مصلحتله غیر قابل تألیف کوریلان تعبیرات قدیمهنك وعلی الخصوص ذات مصلحتك تنویرینه فائده ویرمهین بی لزوم عبارهلرك استعمالندن توقی ایدلمسی خصوصنك وبالاده ایضاح ایدیلن موضوعاته تعلق ایدن معاملاتله صورت دائمهومستقلهده مشغول اولان ووظیفهٔ مودوعهسنك متخصصی اولمسی لازم کلهجکی نقطهٔ نظریله اسکان معاملات عمومیهسنك غوامضه واقف اولمغله الدهکی مدوناته کوره محتاج استیذان اولان و اولیان موادی یکدیکرندن تفریقه صاحب لیاقت بولنان علاقهدار اسکان مأمورلرینك نظر دقت وصماخ اطلاعنه لازمی وجهله وضعی ،

۱۳ — بوتعمیمك خلافنده حرکت ووظیفهسنی قوانین موضوعه دائرهسنده حسن ایفادن هرنهصورتله اولورسه اولسون تعافل ایدهجك اولان اسکان مأمورلرینك دوغرودن دوغرویه ومأمورین قانوننك تعریفاتی وجهلهدرحال تجزیهسی جهتنه کیدیلهرك دولایسیله محیط مملکتك تکثیر نفوسنه وقدرت مادیه واقلیمیهسنك تزایدینه خدمت ایدهجك وبالنتیجه اقتصادیاتنك اعتلاسنه باعث اولهجق اسکان معاملات عمومیهسنك خللدن وقایهسی ضمننده بوکیفیتك برعلاقه واهمیت مخصوصه ایله نظر دقتدن دور طوتلمامسی ،

۱٤ — اسکان معاملاتنك حسن تمشیتنه مدار اولهجق وملحقاتده تعریفاتی دائرهسنده معامله ایفاسی خصوصی نظر مراقبهٔ ولایتپناهیلرنده

müsbet veya menfî olarak ne sûretle tezâhür ederse etsin ol vechile müstedʿîye Teşkîlât-ı Esâsiyye Kānûnu'un 82'nci mâddesi mûcebince tahrîrât ile teblîğ etdirilmesi,

12- Muhâberât-ı resmiyyede hakīkat-i maslahatla gayr-ı kābil-i te'lîf görülen taʿbîrât-ı kadîmenin ve ale'l-husûs zât-ı maslahatın tenvîrine fâide vermeyen bî-lüzûm ibârelerin istimâlinden tevakkī edilmesi husûsunun ve bâlâda îzâh edilen mevzûʿâta taʿalluk eden muʿâmelâta sûret-i dâ'ime ve müstekallede meşgul olan ve vazîfe-i mevdûʿasının mütehassısı olması lâzım geleceği nokta-i nazarıyla iskân muʿâmelât-ı umûmiyyesinin gavâmızına vâkıf olmakla eldeki müdevvenâta göre muhtâc-ı istîzân olan ve olmayan mevâddı yek-diğerinden tefrîka sâhib-i liyâkat bulunan alâkadâr iskân me'mûrlarının nazar-ı dikkat ve sımâh-ı ıttılâʿına lâzımı vechile vazʿı,

13- Bu taʿmîmin hilâfında hareket ve vazîfesini kavânîn-i mevzûʿa dâiresinde hüsn-i îfâdan her ne sûretle olursa olsun tegāfül edecek olan iskân me'mûrlarının doğrudan doğruya ve Me'mûrîn Kānûnu'nun taʿrîfâtı vechile derhâl tecziyesi cihetine gidilerek dolayısıyla muhît-i memleketin teksîr-i nüfusuna ve kudret-i mâddiyye ve iklimiyyesinin tezâyüdüne hizmet edecek ve bi'n-netîce iktisâdiyâtının iʿtilâsına bâʿis olacak iskân muʿâmelât-ı umûmiyyesinin halelden vikāyesi zımnında bu keyfiyetin bir alâka ve ehemmiyet-i mahsûsa ile nazar-ı dikkatden dûr tutulmaması,

14- İskân muʿâmelâtının hüsn-i temşiyetine medâr olacak ve mülhakātda taʿrîfâtı dâiresinde muʿâmele îfâsı husûsu nazar-ı murâkabe-i vilâyet-penâhîlerinde

بولندیریله‌جق اولان اشبو تعمیمك آلندیغنك تحریراتله اشعاری رجا اولنورافندم .

مهاجر وملتجیلره عائد تسجیل معاملاتی حقنده

نومرو ٥٠٨٨٠ ٤ نیسان ٩٢٨

ممالك اجنبیه‌دن تورکیه‌یه هجرت صورتیله کلنلرك عددی کلدکلری یرلرده حقوق متساویه‌یه مظهر ایدیله‌مه‌ملرینه وبالنتیجه نائل سعادت اولهماملرینه مقابل سینهٔ وطنه التجا ایدن عرق ودیندا شلرمزك وظیفهٔ مقدسهٔ وطنیه‌سنی بحق مدرك علاقه‌دار محلی مأمورینك جناح شفقت وصحابتنده مظهر اوله کلدکلری معاونت تأثیراتیله کوندن کونه چوغالمقده‌در . بناءً علیه بو مهاجر وملتجیلرك تسجیللرینه تعلق ایدن معاملات ومخابراتك اسکان دائره‌لرنجه ایفاسی اساسه تعلق ایدن اسکان وتفویض وسائره معاملاتنك تأخرینی انتاج ایلمکده اولدیغی جریان ایدن مخابره‌دن آکلاشلمقده‌در . بو محذورك رفع وازاله‌سی ایله دوائر اسکانیه‌نك اساس مقصدله اشتغاله مساعد برحاله افراغنك تأمینی ضمننده بعدما ورود ایده‌جك مهاجرو ملتجیلره عائد تسجیل معاملاتنك تبلیغات آتیه دائره‌سنده ایفاسی‌مناسب کورورلمشدر شویله که :

١ — ممالك اجنبیه‌دن ولایتکز داخلنه ورود ایدوبده معاملهٔ تسجیلیه‌سی هنوز یاپلمایان وبوندن صوکرا ورود ایده‌جك اولان اجنبی تابعیتنی حائز مهاجر و ملتجیلرك تسجیللرینه تعلق ایده‌ن معاملات وتحقیقاتك اوله اولدیغی اوزره اصول موضوعهٔ قانونیه‌سی دائره‌سنده پولیس و نفوس دوائرنجه انتاجی .

٢ — اجنبی تابعیتنی حائز اوله‌رق کلنلر حقلرنده اصول وقانونینه

bulundurulacak olan işbu ta'mîmin alındığının tahrîrâtla iş'âr ricâ olunur efendim.

Muhâcir ve mültecilere âid tescîl mu'âmelâtı hakkında

Numara: 50880 4 Nisan [1]928

Memâlik-i ecnebiyyeden Türkiye'ye hicret sûretiyle gelenlerin adedi geldikleri yerlerde hukūk-ı mütesâviyyeye mazhar edilememelerine ve bi'n-netîce nâil-i sa'âdet olamamalarına mukābil sîne-i vatana ilticâ eden ırk ve dîndaşlarımızın vazîfe-i mukaddese-i vataniyyesini bi-hakkın müdrik alâkadâr mahallî me'mûrîninin cenâh-ı şefkat ve sahâbetinde mazhar olageldikleri mu'âvenet te'sîrâtıyla günden güne çoğalmakdadır. Binâ'enaleyh bu muhâcir ve mültecilerin tescîllerine ta'alluk eden mu'âmelât ve muhâberâtın iskân dâirelerince îfâsı esâsa taallük eden iskân ve tefvîz ve sâire mu'âmelâtının te'ehhürünü intâc eylemekde olduğu cereyân eden muhâbereden anlaşılmakdadır. Bu mahzûrun ref' ve izâlesi ile devâir-i iskâniyyenin esâs maksadla iştigāle müsâ'id bir hâle ifrâğının te'mîni zımnında ba'demâ vürûd edecek muhâcir ve mültecilere âid tescîl mu'âmelâtının teblîgāt-ı âtiyye dâiresinde îfâsı münâsib görülmüşdür.

Şöyle ki:

1- Memâlik-i ecnebiyyeden vilâyetiniz dâhiline vürûd edip de mu'âmele-i tescîliyyesi henüz yapılmayan ve bundan sonra vürûd edecek olan ecnebî tâbi'iyetini hâ'iz muhâcir ve mültecilerin tescîllerine ta'alluk eden mu'âmelât ve tahkīkātın evvelce olduğu üzere usûl-i mevzû'a-i kānûniyyesi dâiresinde polis ve nüfûs devâirince intâcı.

2- Ecnebî tâbi'iyetini hâ'iz olarak gelenler haklarında usûl ve kānûnuna

توفيقاً دوائرمذ كوره‌جه تنظيم قلنه‌جق اوراق تسجيليه‌لرك اول امرده امنيت عموميه ايكنجى شعبه‌سى افاده‌سيله اجرا قلنان ٩ شباط ٨٢٨ تاريخ و $\frac{١١٧٦}{١٧}$ / ١٥٥ صاييلى تبليغات عموميه موجبنجه ولايتلرجه طوغريدن طوغرى‌يه خارجيه وكالت جليله‌سنه تقديمى .

٣ — توركيه تابعيتنى حائز اوله‌رق كلنلردن محتاج معاونت اولانلرك ولايت داخلنده تسجيللرنده محذور اولميانلرك محل مرتبلرى تعيين اولونمق اوزره عنوان وكالت حذاسنده بر حد فاصل كشيده‌سندن صوكرا عين حذايه معترضه ايچنده هم تحريرات و همده تلغرافك وبونلرك ظرفنك اوزرينه [اسكان] كلمه‌سنك‌ده علاوه‌سى صورتيله يالكز اسم و مملكتلرينى ومقدار عائله‌لرينى مبين مصدق بر دفترك ارساليله اكتفا اولنمسى .

٤ — تابعيتمزه قبوللرنده برمحذور سياسى واداری وانضباطى اولماديغى تحقق ايده‌رك معاملهٔ تسجيليه‌لرى ياپلمق اوزره اوراق تسجيليه‌لرى محللرندن اعاده اولنه‌جق مهاجر وملتجيلردن صرف تورك حرثنه داخل اولانلردن معاونت اسكانيه طلبنده بولونميان و ولايت داخلنده تسجيللرنده كذلك برمحذور ادارى وانضباطى كورولميانلرك معاملهٔ تسجيليه‌لرينك بلااستيذان ولايتلرجه اصول وقانون دائره‌سنده اجرا و تسجيللرينى متعاقب اسم ، مملكت و تاريخ ورودلرينى مبين اوله‌رق مصدق بر دفترك نفوس دائره‌لرندن اسكان دائره‌لرينه ويرديرلمسنك تأمينى .

٥ — بونلردن اسكان و حكومتدن معاونت طلبنده بولونانلرله تورك حرثنه داخل اولميانلرك ولايت داخلنده تسجيللرى محذوردن سالم كورلميانلرك اوراق تسجيليه‌لرى اسكان دائره‌لرينه توديع اولنمقله

tevfîkan devâir-i mezkûrece tanzîm kılınacak evrâk-ı tescîliyyelerin evvel emirde Emniyet-i Umûmiyye İkinci Şubesi ifâdesiyle icrâ kılınan 9 Şubat [1]928 târih ve 1176/17/155 sayılı teblîgāt-ı umûmiyye mûcebince vilâyetlerce doğrudan doğruya Hariciye Vekâlet-i Celîlesi'ne takdîmi.

3- Türkiye tâbi'iyetini hâ'iz olarak gelenlerden muhtâc-ı mu'âvenet olanların vilâyet dâhilinde tescîllerinde mahzûr olmayanların mahall-i mürettebleri ta'yîn olunmak üzere unvân-ı vekâlet hizâsında bir hadd-ı fâsıl keşîdesinden sonra ayn-ı hizâya mu'terize içinde hem tahrîrât ve hem de telgrafın ve bunların zarfının üzerine [iskân] kelimesinin de ilâvesi sûretiyle yalnız isim ve memleketlerini ve mikdâr-ı ailelerini mübeyyin musaddak bir defterin irsâliyle iktifâ olunması.

4- Tâbi'iyetimize kabûllerinde bir mahzûr-ı siyâsî ve idârî ve inzibâtî olmadığı tahakkuk ederek mu'âmele-i tescîliyyeleri yapılmak üzere evrâk-ı tescîlleri mahallerinden iâde olunacak muhâcir ve mültecilerden sırf Türk harsına dâhil olanlardan mu'âvenet-i iskâniyye talebinde bulunmayan ve vilâyet dâhilinde tescîllerinde kezâlik bir mahzûr-ı idârî ve inzibâtî görülmeyenlerin mu'âmele-i tescîliyyelerinin bilâ-istîzân vilâyetlerince usûl ve kānûn dâiresinde icrâ ve tescîllerini müteâkib isim, memleket ve târih-i vürûdlarını mübeyyin olarak musaddak bir defterin nüfûs dâirelerinden iskân dâirelerine verdirilmesinin te'mîni.

5- Bunlardan iskân ve hükûmetden mu'âvenet talebinde bulunanlarla Türk harsına dâhil olmayanların vilâyet dâhilinde tescîlleri mahzûrdan sâlim görülmeyenlerin evrâk-ı tescîliyyeleri iskân dâirelerine tevdî' olunmakla

برابر بو کبیلرك محل مرتبلری وکالتجه تعیین و تبلیغ اولنمق اوزره اسم ومملکتلری و تاریخ ورودلری بر دفتر حالنده وکالته بیلدیریلهرك آلنهجق جوابه کوره اوراق تسجیلیهلریله برلکده تعیین قلنهجق مواقعه سوقلری .

٦ — اعمار و اسکان وکالتنك تاریخ تشکلی اولان تشرین ثانی ٣٣٩ تاریخندن اعتباراً شباط ٩٢٨ غایهسنه قدر ولایت علیهلرینه ورود وتسجیل ایدلمش مهاجر (مبادلهر خارج) وملتجیلرك مملکتلرینی خانه ونفوسلرینی مقدارینی تاریخ ورودلرینی مبین بر جدولك مسارعةً تنظیم وارسالیله برابر سنهٔ حالیه مارتی ابتداسندن اعتباراًده ورود وتسجیل ایدیلهجکلر حقنده آنف البیان معلوماتك هر آی غایهسنده منتظماً بیلدیرلمسی خصوصنه دقت واعتنا ایدنلیدر .

شیمدیه قدر کلمش وبوندن بویله کلهجك اولان مهاجر وملتجیلرك مدت مدیده حال انتظار وعطالتده براقلمیهرق سریع بر صورتده توطن ایدهجکلری محلك تعیینی ایله معاملهٔ تسجیلیهلرینك ایفاسی وبو صورتله برآن اول مستحصل بر وضعیته کچملرینك تأمینی اسکان و اقتصاد سیاستی نقطهٔ نظرندن اهم والزم بر کیفیت بولونمش اولدیغندن بونلرحقنده یاپیلهجق معاملهنك بالاده تعریف وارائه قلنان مواده توفیقاً وقانونا محلنك صلاحیتی داخلنده بولونانلرك مسارعةً بلااشعار واستشعارایفاسنی ومطلوب جدولك دهتأکیده محل براقمقسزین منتظماً ارسالنی رجاایلرم افندم .

٤ـ

beraber bu gibilerin mahall-i mürettebleri Vekâletce ta'yîn ve teblîğ olunmak üzere isim ve memleketleri ve târih-i vürûdları bir defter hâlinde Vekâlet'e bildirilerek alınacak cevâba göre evrâk-ı tescîliyyeleriyle birlikde ta'yîn kılınacak mevâki'a sevkleri

6- İmâr ve İskân Vekâleti'nin târih-i teşekkülü olan Teşrîn-i Sânî [1]339 târihinden i'tibâren Şubat [1]928 gāyesine kadar vilâyet-i aliyyelerine vürûd ve tescîl edilmiş muhâcir (mübâdiller hâric) ve mültecilerin memleketlerini hâne ve nüfûslarını mikdârını târih-i vürûdlarını mübeyyin bir cedvelin müsâra'aten tanzîm ve irsâliyle beraber sene-i hâliyye Martı ibtidâsından i'tibâren de vürûd ve tescîl edilecekler hakkında ânifü'l-beyân ma'lûmâtın her ay gāyesinde muntazaman bildirilmesi husûsuna dikkat ve itinâ edilmelidir.

Şimdiye kadar gelmiş ve bundan böyle gelecek olan muhâcir ve mültecilerin müddet-i medîde hâl-i intizâr ve atâletde bırakılmayarak en serî' bir sûretde tavattun edecekleri mahallin ta'yîni ile mu'âmele-i tescîliyyelerinin îfâsı ve bu sûretle bir ân evvel müstahsil bir vaz'iyete geçmelerinin te'mîni iskân ve iktisâd siyaseti nokta-i nazarından ehem ve elzem bir keyfiyet bulunmuş olduğundan bunlar hakkında yapılacak mu'âmelenin bâlâda ta'rîf ve irâe kılınan mevâdda tevfîkan ve kānûnen mahallinin salâhiyeti dâhilinde bulunanların müsâra'aten bilâ-iş'âr ve istiş'âr îfâsını ve matlûb cedvelin de te'kîde mahal bırakmaksızın muntazaman irsâlini ricâ eylerim efendim.

امنیت عمومیه

برنجی شعبه

سرسریلر حقنده

نومرو
۹
۲۱۰ ۱۷ کانون ثانی ۹۲۸

سرسریلکلرندن دولایی جزا محکمه‌لرنجه ویریلن حکملر اوزرینه نافعه ایشلرنده چالیشدیرلمق ایچون ولایاته کوندریلن اشخاصدن برقسمنك اوراده ایش بولنه‌مادیغی سببله آخر ولایته کوندرلدکلری مخابرات جاریه‌دن آکلاشلمشدر. بو کبیلرك سوقندن مقدم کوندریله‌جك ولایتدن ایش اولوب اولمادیغی سؤال اولنمق ووارد اوله‌جق جوابه کوره حرکت ایدلمك حادث اولان مشکلاتی منعه خادم برتدبیر اوله‌جقدر. آکا کوره ایفای مقتضاسی تعمیماً تبلیغ اولنور افندم.

امراض زهرویه قومیسیونلری حقنده

نومرو
۱۷
۳۷۵ ۲۸ کانون ثانی ۹۲۸

ولایاتده انعقاد ایتمکده اولان امراض زهرویه قومیسیونلرینه بوخصوصده کی نظامنامه‌ده بر صراحت اولمامسنه رغماً تعامل حکمنده اوله‌رق پولیس مدیرلری ومدیر بولنمیان محللرده ضابطه آمرلری ریاست ایتمکده ایدیلر. صحیه ومعاونت اجتماعیه مدیرلری فنی خصوصات ایله متوغل بولنملری حسبیله بعدازین بو قومیسیونلرك صحیه ومعاونت اجتماعیه مدیرلرینك ریاستی آلتنده تشکیلی وبوقومیسیونه اعضا اوله‌رق پولیس قومیسرلرندن برینك تشریکی تنسیب ایدلدی آنجق بوقومیسیونك وظیفه‌سی فنی اولمقدن زیاده اداری خصوصاته انحصار ایتدیکندن

-50-

Emniyet-i Umûmiyye

Birinci Şube

Serseriler hakkında

Numara: 9/210 17 Kânûn-ı Sânî [1]928

Serseriliklerinden dolayı cezâ mahkemelerince verilen hükümler üzerine nâfıa işlerinde çalışdırılmak için vilâyâta gönderilen eşhâsdan bir kısmının orada iş bulunamadığı sebebiyle âher vilâyete gönderildikleri muhâberât-ı câriyyeden anlaşılmışdır. Bu gibilerin sevkinden mukaddem gönderilecek vilâyetden iş olup olmadığı suâl olunmak ve vârid olacak cevâba göre hareket edilmek hâdis olan müşkilâtı men'a hâdim bir tedbîr olacakdır. Ona göre îfâyı muktezâsı ta'mîmen teblîğ olunur, efendim.

Emrâz-ı Zühreviye Komisyonları hakkında

Numara: 17/375 28 Kânûn-ı Sânî [1]928

Vilâyâtda in'ikād etmekde olan Emrâz-ı Zühreviyye Komisyonlarına bu husûsdaki nizâmnâmede bir sarâhat olmamasına rağmen te'âmül hükmünde olarak polis müdürleri ve müdür bulunmayan mahallerde zâbıta âmirleri riyâset etmekde idiler. Sıhhiye ve Mu'âvenet-i İctimâ'iyye müdürleri fennî husûsât ile mütevaggıl bulunmaları hasebiyle ba'd-ezîn bu komisyonların Sıhhiye ve Mu'âvenet-i İctimâ'iyye müdürlerinin riyâseti altında teşkîli ve bu komisyona a'zâ olarak polis komiserlerinden birinin teşrîki tensîb edildi. Ancak bu komisyonun vazîfesi fennî olmakdan ziyâde idârî husûsâta inhisâr etdiğinden

قوميسيونه پوليسك توسيطى صورتيله كتيريلهجك اركك وقادينلرك حين جلبلرنده شكايت احداث ايدهجك برمعاملهيه توسل ايدلهمسى وبوبابده التزام تأنى وبصيرت اولنمسى خصوصنك ايجاب ايدنلره تبليغى متمنادر افندم .

قاچاقچيلق حقنده

نومرو ١٥٢٦ — ٣١ كانون ثانى ٩٢٨

قاچاقچيلغك منع و تعقيبى حقندهكى ١١٢٦ نومرولو قانونك يكرمى اوچنجى مادهسنك « د » فقرهسى موجبنجه مصادره ايديلن اشياووسائط نقليهنك بشقه برمحلده توقيف ايدلمكسزين الك يقين كومرك ويا انحصار ادارهسنه مقبوض مقابلنده تسليمى مقتضى ايكن بعض محللرده مأمورين ضابطه طرفندن دوغرودن دوغرويه دردست ايديلن بوكبى قاچاق موادك اوزون مدت آليقونيلهرق انحصار ادارهلرينه تسليم ايدلمديكى وقاچاق وقوعاتندن انحصار ادارهلرينه پك كچ معلومات ويرلديكى ومواد مذكورهنك آخر محللرده اوزون مدت قالمسنك هرهانكى بر اختلافك حدوثنه سببيت ويرمسى ملحوظ بولنديغى كبى قاچاق وقوعاتندن مأمورين عائدهسنك وقتيله خبردار ايدلهمسىده قاچاقچيلرك غيبوبت ايدرك حقلرنده ياپيلهجق تعقيبات قانونيهدن برمدت ايچون قورتولمالرينى ويا قابل حجز اولان اموال واشياى موجودهلرينى اخفا ايله رسوم وجزاى نقديلرك غيرقابل تحصيل برحاله كلمسنى ايجاب ايتديرهجك اسبابدن بولونديغى بيانيله بوكبى احواله ميدان ويرلهمسى ماليه وكالت جليلهسندن اشعار قلنمش اولمقله علاقهدار مأمورلره تبليغى تعميماً بيان اولنور افندم .

---

komisyona polisin tavsîti sûretiyle getirilecek erkek ve kadınların hîn-i celblerinde şikâyet ihdâs edecek bir mu'âmeleye tevessül edilmemesi ve bu bâbda iltizâm-ı te'ennî ve basîret olunması husûsunun îcâb edenlere teblîği mütemennâdır efendim.

Kaçakçılık hakkında

Numara: 1516 31 Kânûn-ı Sânî [1]928

Kaçakçılığın men' ve ta'kîbi hakkındaki 1126 numaralı kānûnun yirmi üçüncü mâddesinin "d" fıkrası mûcebince müsâdere edilen eşyâ ve vesâit-i nakliyenin başka bir mahalde tevkîf edilmeksizin en yakın gümrük veya inhisâr idâresine makbûz mukābilinde teslîmi muktezî iken bazı mahallerde me'mûrîn-i zâbıta tarafından doğrudan doğruya derdest edilen bu gibi kaçak mevâddın uzun müddet alıkonularak inhisâr idârelerine teslîm edilmediği ve kaçak vukū'âtından inhisâr idârelerine pek geç ma'lûmât verildiği ve mevâdd-ı mezkûrenin âher mahallerde uzun müddet kalmasının her hangi bir ihtilâfın hudûsüne sebebiyet vermesi melhûz bulunduğu gibi kaçak vukū'âtından me'mûrîn-i âidesinin vaktiyle haberdâr edilmemesi de kaçakçıların gaybûbet ederek haklarında yapılacak ta'kībât-ı kānûniyyeden bir müddet için kurtulmalarını veya kābil-i hacz olan emvâl ve eşyâ-yı mevcûdelerini ihfâ ile rüsûm ve cezâ-yı nakdîlerin gayr-ı kābil-i tahsîl bir hâle gelmesini îcâb etdirecek esbâbda bulunduğu beyânıyla bu gibi ahvâle meydân verilmemesi Mâliye Vekâlet-i Celîlesi'nden iş'âr kılınmış olmakla alâkadâr me'mûrlara teblîği ta'mîmen beyân olunur efendim.

شهيدلكلرى اعمار جمعيتنك منافع عموميه‌يه خادم جمعيتلر ميانه
ادخال ايدلديكنه دائر

٤١ / ٩٩٣ ١٤ مارت ٩٢٨

استانبولده متشكل « شهيدلكلرى اعمار جمعيتى » نك منافع عموميه‌يه خادم جمعيتلر ميانه ادخالى حقنده كى مراجعت اوزرينه جمعيتك شيمدى يه قدر كوسترمش اولديغى فعاليتك دها زياده انكشافنه مدار اولمق اوزره منافع عموميه‌يه خادم مؤسسات خيريه عدادينه ادخالى موافق كورلمشدر . تعميماً تبليغ كيفيت اولنور افندم .

ايكنجى شعبه

حلبه فرارله ساخته نفوس تذكره‌سى تدارك ايده‌نلر حقنده

نومرو ١٣٤ ٩ كانون ثانى ١٩٢٨

عنيتاب ، ملاطيه ، توقاد طرفلرنده عسكرلك چاغنده بولونان بعض كنجلرك حلبه‌فرارله اوراده پارا مقابلنده نفوس تذكره‌سى تدارك ايلدكلرينه ولوزان معاهده‌نامه‌سى موجبنجه حق خيارلرينى لهمزه بالاستعمال عودت ايدرك مهاجر صفتيله خدمت موظفهٔ عسكريه‌دن معافيتلرينى تأمينه ساعى اولدقلرينه دائر مدافعهٔ مليه وكالت جليله‌سندن وارد اولان تذكره‌نك برصورتى لفاً ارسا قلندى . كرچه حق خيار مدتنك منقضى اولمسى دولايسيله علاقه‌دار شهبندرلكلرى مزجه بو خصوصده هيچ بروجهله معامله جريان ايتمه‌مكده ايسه‌ده كيفيت مستبعد كورىله مديكندن ملفوف تذكره‌نك صوك فقره‌سنه توفيقاً بوكبيلر حقنده مقتضى تحقيقات وتدقيقاتك اهميتله اجراسيله متجاسرلرينك منسوب اولدقلرى اخذ عسكر شعبه‌سنه همان تسليمى تعميماً تبليغ اولنور افندم

-52-

Şehîdlikleri İmâr Cem'iyeti›nin menâfi'-i umûmiyyeye hâdim cem'iyetler miyânına idhâl edildiğine dâir

41/992 *14 Mart [1]928*

İstanbul'da müteşekkil "Şehîdlikleri İmâr Cem'iyeti"nin menâfi'-i umûmiyyeye hâdim cem'iyetler miyânına idhâli hakkındaki mürâca'at üzerine cem'iyetin şimdiye kadar göstermiş olduğu faâliyetin daha ziyâde inkişâfına medâr olmak üzere menâfi'-i umûmiyyeye hâdim mü'essesât-ı hayriyye idâdına idhâli muvâfık görülmüşdür. Ta'mîmen teblîğ-i keyfiyet olunur efendim.

İkinci Şube

Haleb'e firârla sâhte nüfûs tezkiresi tedârük edenler hakkında

Numara: 134 *9 Kânûn-ı Sânî 1928*

Ayıntâb, Malatya, Tokad taraflarında askerlik çağında bulunan bazı gençlerin Haleb'e firârla orada para mukābilinde nüfûs tezkiresi tedârük eylediklerine ve Lozan Muâhedenâmesi mûcebince hakk-ı hıyârlarını lehimize bi'l-istimâl avdet ederek muhâcir sıfatıyla hizmet-i vazîfe-i askeriyeden muâfiyetlerini te'mîne sâ'î olduklarına dâir Müdâfa'a-i Milliye Vekâlet-i Celîlesi'nden vârid olan tezkirenin bir sûreti leffen irsâl kılındı. Gerçi hakk-ı hıyâr müddetinin münkazî olması dolayısıyla alâkadâr şehbenderliklerimizce bu husûsda hiçbir vechile mu'âmele cereyân etmemekde ise de keyfiyet müsteb'id görülemediğinden melfûf tezkirenin son fıkrasına tevfîkan bu gibiler hakkında muktezî tahkīkāt ve tedkīkātın ehemmiyetle icrâsıyla mütecâsirlerinin mensûb oldukları ahz-ı asker şubesine hemen teslîmi ta'mîmen teblîğ olunur efendim.

مدافعهٔ ملیه وکالت جلیله‌سی اردو دائره‌سی ایکنجی شعبه‌سندن یازیلان ۹۲۷/۱۲/۲۹ تاریخ و $\frac{9}{3444}$ نومرولی تذکره‌صورتیدر :

عیناتاب ، ملاطیه وتوقاد طرفلرنده عسکرلك چاغنده بولنان پك چوق کنجلرك حلبه فرارله اوراده پارا مقابلنده نفوس تذکره‌سی تدارك ایلدکلری وبناءً علیه بوکبی فراریلر حقنده اعظمی تقیدات وتدابیر اتخاذی لزومی ارکان حربیهٔ عمومیه‌ریاست جلیله‌سندن اشعار بیورلمشدر. بوصورتله فرارك، لوزان عهدنامه‌سنك احکام مخصوصه‌سنه توفیقاً حق خیارلرینی تورکیه لهنه استعمال ایده‌رك بالآخره یه‌وطن اصلی یه‌عودت ایلك ومهاجر صفتیله خدمت موظفهٔ عسکریه‌دن معافیتلرینی تأمین ایلکدن عبارت اولدیغی وبوکیفیتك مذکور عهدنامه وبوبابده جاری قوانینه واقف بولنانلرطرفندن تلقین ایدلدیکی جاری مخابره‌دن آکلاشلمش وبونقطه‌یه آلتنجی ویدنجی قول اردو قوماندانلقلرینك دقت نظری جلب ایدلمش وتدابیر مانعه‌اتخاذی لزومی تبلیغ اولنمشدر. بناءً علیه فلسطین عراق وسوریه‌دن ورود ایدنلرله محال مذکوره‌دن نفوس تذکره‌سی استحصال ایلمك اوزره شهبندرلکلر واسطه‌سیله مراجعتده بولنانلرك سجل نفوسه اثنای قیدلرنده تحقیقات عمیقه ایفاسیله حدود ملی داخلنه صورت دخول ونقللرینك ومذکور محللرده صورت اقامتلریله اساساً اومحللرك یرلی خلقندن اولوب اولمدقلرینك تدقیقی وهویتلرینك علاقه‌دار مقاماتدن استیضاحی ایله نتیجه‌یه کوره معاملهٔ قیدیه ایفاسی صورتیله تدابیر مانعه اتخاذی لزومنك ایجاب ایدنلره امر بیورلمسی رجا اولنور افندم .

-53-

Müdâfa'a-i Milliye Vekâlet-i Celîlesi Ordu Dâiresi İkinci Şubesi'nden yazılan 29/12/[1]927 târih ve 9/3444 numaralı tezkire sûretidir:

Ayıntab, Malatya ve Tokad taraflarında askerlik çağında bulunan pek çok gençlerin Haleb'e firârla orada para mukābilinde nüfûs tezkiresi tedârük eyledikleri ve binâ'enaleyh bu gibi firârîler hakkında a'zamî takayyüdât ve tedâbîr ittihâzı lüzûmu Erkân-ı Harbiyye-i Umûmiyye Riyâset-i Celîlesi'nden iş'âr buyurulmuşdur. Bu sûretle firârın, Lozan Ahidnâmesi'nin ahkâm-ı mahsûsasına tevfîkan hakk-ı hıyârlarını Türkiye lehine istimâl ederek bi'l-âhere yine vatan-ı aslîye avdet eylemek ve muhâcir sıfatıyla hizmet-i muvazzafe-i askeriyeden muâfiyetlerini te'mîn eylemekden ibâret olduğu ve bu keyfiyetin mezkûr ahidnâme ve bu bâbda cârî kavânîne vâkıf bulunanlar tarafından telkīn edildiği cârî muhâbereden anlaşılmış ve bu noktaya Altıncı ve Yedinci Kolordu Kumandanlıklarının dikkat-i nazarı celb edilmiş ve tedâbîr-i mâni'a ittihâzı lüzûmu tebliğ olunmuşdur. Binâ'enaleyh Filistin, Irak ve Suriye'den vürûd edenlerle mahâll-i mezkûreden nüfûs tezkiresi istihsâl eylemek üzere şehbenderlikler vâsıtasıyla mürâca'atda bulunanların sicill-i nüfûsa esnâ-yı kaydlarında tahkīkāt-ı amîka îfâsıyla hudûd-i millî dâhiline sûret-i duhûl ve nakillerinin ve mezkûr mahallerde sûret-i ikāmetleriyle esâsen ve mahallerin yerli halkından olup olmadıklarının tedkīki ve hüviyetlerinin alâkadâr makāmâtdan istîzâhı ile neticeye göre mu'âmele-i kaydiyye îfâsı sûretiyle tedâbîr-i mâni'a ittihâzı lüzûmunun îcâb edenlere emir buyurulması rica olunur efendim.

رومانیایه کیده‌جك تبعه‌مز حقنده

نومرو ٣٧٥ ١٥ کانون ثانی ٩٢٨

رومانیادن ترانسیت صورتیله کچن تبعه‌مزدن بعضیلرینك نزدلرنده کی مبلغك مملکتدن چیقدقلری حدود نقطه‌سنده‌کی کمرك مأمورلرنجه توقیف ایدلمکده اولدیغی وبومثللو مراجعتلری متعاقب حکومت نزدنده تشبثده بولنیله‌رق توقیف‌ایدیلن مبالغك اخذ وصاحبلرینه ارسال قلندیغی ومشکلات واقعه‌نك یولجیلرك رومانیادن پارا امرارینه متعلق اصوله واقف اولمدقلرندن واستاسیونلره بو خصوصده تعلیق اولونان لوحه‌لری اوقوماملرندن ایلری کلدیکی آکلاشیلدیغندن بحثله رومانیادن ترانسیت صورتیله کچه‌جك تبعه‌مزه بر سهولت اولمق اوزره برصورتی زیره نقلاً تبلیغ اولنان معلوماتك علاقه‌دارانه تفهیمی بکرش ایلچیلکمزك اشعارینه عطفاً خارجیه وکالت جلیله‌سندن بیلدیرلمکله بعدما رومانیایه کیده‌جك تبعه‌مزه صورت اشعاره کوره حرکت ایتملری لزومنك تفهیمی تعمیماً تبلیغ اولونور افندم .

صورت

رومانیادن له‌ی اخراجی ممنوع وبش بیك له‌یك معادلندن فضله اجنبی پاراسی اخراجی حکومتك مساعدهٔ مخصوصه‌سنه تابعدر . بو اساسه مبنی رومانیادن ترانسیت صورتیله کچه‌جك اولانلرك مملکته داخل اولدقلری حدود نقطه‌سنده‌کی کمرك مأمورینه برابرلرنده‌کی اجنبی پاراسی مقدارینی بیلدیره‌رك بونی پساپورطلری کنارینه قید ایتدیرملری ویاخود کمرك مأمورلرندن بو مقداری مشعر امضالی بر

-54-

Romanya'ya gidecek teba'amız hakkında

Numara: 375 15 Kânûn-ı Sânî [1]928

Romanya'dan transit sûretiyle geçen teba'amızdan bazılarının nezdlerindeki meblağın memleketden çıkdıkları hudûd noktasındaki gümrük me'mûrlarınca tevkîf edilmekde olduğu ve bu misillü mürâca'atları müteâkib hükûmet nezdinde teşebbüsde bulunularak tevkîf edilen mebâliğin ahz ve sâhiblerine irsâl kılındığı ve müşkilât-ı vâkı'anın yolcuların Romanya'dan para imrârına müte'allik usûle vâkıf olmadıklarından ve istasyonlara bu husûsda ta'lîk olunan levhaları okumamalarından ileri geldiği anlaşıldığından bahisle Romanya'dan transit sûretiyle geçecek teba'amıza bir suhûlet olmak üzere bir sûreti zîre naklen teblîğ olunan ma'lûmâtın alâkadârâna tefhîmi Bükreş Elçiliğimizin iş'ârına atfen Hariciye Vekâlet-i Celîlesi'nden bildirilmekle ba'demâ Romanya'ya gidecek teba'amıza sûret-i iş'âra göre hareket etmeleri lüzûmunun tefhîmi ta'mîmen teblîğ olunur, efendim.

Sûret

Romanya'dan ley ihrâcı memnû' ve beş bin leyin muâdilinden fazla ecnebî parası ihrâcı hükûmetin müsâ'ade-i mahsûsasına tâbi'dir. Bu esâsa mebnî Romanya'dan transit sûretiyle geçecek olanların memlekete dâhil oldukları hudûd noktasındaki gümrük me'mûruna beraberlerindeki ecnebî parası mikdârını bildirerek bunu pasaportları kenârına kayd etdirmeleri veyahud gümrük me'mûrlarından bu mikdârı müş'ir imzâlı bir

ورقه آلمانی وبونی مملکتدن چیقاجقلری حدود نقطه‌سنده‌کی کمرك مأمورینه ابراز ایتملری حکومتجه بوبابده متخذمقررات جمله‌سندندر.

بورکیه تابعیتنی قبول ایده‌جك اجانب حقنده

نومرو ١١٧٥ — ٦ شباط ٩٢٨

تورکیه تابعیتنه قبولنی طلب ایدن اجانبك اسعاف مسئوللرنده بر محذور کورولوب کورولمدیکی حقنده اول امرده وکالتك انضمام مطالعه‌سی اصول اتخاذ ایدلمش وبعدما بویولده مراجعت ایدنلرك تابعیت قانونمزك احکامنه توفیقاً خارجیه وکالت جلیله‌سنه خطاباً اعطا ایده‌جکلری استدعانامه‌لریله حال وهویتلری حقنده طوتیله‌جق اوراق تحقیقیه ووثائق اجنبیه‌سیله اوچ قطعه فوطوغرافیلرینك دوغرودن دوغرویه وکالته ارسالی أزهرجهت موافق مصلحت کورولمش اولدیغندن بحثله تکثیر وتأخر معاملاته میدان ویرلمامك اوزره کیفیتك ولایاته تعمیمی خارجیه وکالت جلیله‌سندن وارد اولان تذکره‌ده ازبار بویورلمش واشعار واقع موافق مطالعه کورولمش اولدیغندن بعدما تابعیتمزه قبوللری طلب ایده‌جك کسان حقنده بوصورتله معامله ایفاسی دخی تعمیماً تبلیغ اولنور افندم.

مملکتمزده سیاحت ایده‌جك مجارلر حقنده

نومرو ٢٢٢٥ — ١٨ نیسان ٩٢٨

مملکتمزه سیاحت ایده‌جك مجارلره مجار حکومتجه ویریله‌جك پساپورطلر حقنده بعض تقییداتی حاوی اوله‌رق مذکور حکومت داخلیه نظارتنجه اتخاذ ایدیلن مقرراتدن باحث ومحلی غزته‌لرده منتشر بیاناتی محتوی اوله‌رق بودا پشته ایاچیلکمزدن کوندریلوب خارجیه وکالت

varaka almaları ve bunu memleketden çıkacakları hudûd noktasındaki gümrük me'mûruna ibrâz etmeleri hükûmetce bu bâbda müttehaz mukarrerât cümlesindendir.

Türkiye tâbi'iyetini kabûl edecek ecânib hakkında

Numara: 1175 6 Şubat [1]928

Türkiye tâbi'iyetine kabûlünü taleb eden ecânibin is'âf-ı mes'ûllerinde bir mahzûr görülüp görülmediği hakkında evvel emirde Vekâlet'in inzimâm-ı mütâla'ası usûl ittihâz edilmiş ve ba'demâ bu yolda mürâca'at edenlerin Tâbi'iyet Kānûnumuzun ahkâmına tevfîkan Hariciye Vekâlet-i Celîlesi'ne hitâben i'tâ edecekleri istid'ânâmeleriyle hâl ve hüviyetleri hakkında tutulacak evrâk-ı tahkīkiyye ve vesâik-i ecnebiyyesiyle üç kıt'a fotoğrafîlerinin doğrudan doğruya Vekâlet'e irsâl irsâli ez-her-cihet muvâfık-ı maslahat görülmüş olduğundan bahisle tekşîr ve te'ehhür-i mu'âmelâta meydân verilmemek üzere keyfiyetin vilâyâta ta'mîmi Hariciye Vekâlet-i Celîlesi'nden vârid olan tezkirede izbâr buyurulmuş ve iş'âr-ı vâki' muvâfık-ı mütâla'a görülmüş olduğundan ba'demâ tâbi'iyetimize kabûllerini taleb edecek kesân hakkında bu sûretle mu'âmele îfâsı dahi ta'mîmen teblîğ olunur efendim.

Memleketimizde seyâhat edecek Macarlar hakkında

Numara: 2225 18 Nisan [1]928

Memleketimize seyâhat edecek Macarlara Macar Hükûmeti'nce verilecek pasaportlar hakkında bazı takyîdâtı hâvî olarak mezkûr hükûmet Dâhiliye Nezâretince ittihâz edilen mukarrerâtdan bâhis ve mahallî gazetelerde münteşir beyânâtı muhtevî olarak Budapeşte Elçiliğimizden gönderilip Hariciye Vekâlet-i

جليله‌سندن توديع اولنان غزته مقطوعه‌سنك ترجمه‌سی زيره نقلاً برای معلومات تبليغ اولونور افندم .

صورت

داخليه نظارتنجه كچن سنه موقع مرعيته وضع اولنان تقيداته رغماً برچوق مهاجرلرألمزنده « بوتون اوروپاده معتبر » قيدينی حاوی پساپو-رطلرله تورکيه‌يه‌داخل‌اولمشلردر. بو نوع اشخاص وسائط حياتيه‌لرينی تأمينه موفق اوله‌مدقلرندن تورکيه‌ده قومونيست تشكيلاتنه كيرمشلر وبالنتيجه مملكتدن اخراج ايدلمشلردر. مجارداخليه نظارتنك ويرديكی قرار اخير موجبنجه بعدما بوتون اوروپاده معتبر قيدلی پساپورطلر اوزرينه « تورکيه ايچون معتبر دكلدر » عباره‌سی قيد وتصريح ايديله-جكدر . تورکيه‌يه سياحت ايچون پساپورط آلمق ايسته‌ينلرك اجتماعی، سياسی ، مالی نقاط نظردن شايان اعتماد اولدقلرينی اثبات ايتملری وتورکيه دوائرينه بار اولميه‌جقلرينی وحكومت عليهنده حركات‌سياسيه‌يه اشتراك ايتميه‌جكلرينی تحت تأمينه آلملری لازمدر. بوصورتله حياتلرينی قازانمق اوزره تورکيه‌يه كيدنلرك سياسی تأميناتدن ماعدا تورکيه‌ده ايش بولدقلرينی اثبات ضمننده تورکيه‌ده‌كی پاطرونلريله عقدايتدكلری قونطوراتو متنی تورکيه‌ده‌كی مجار سفارتندن تصديق ايتديره‌رك مجار پساپورط دوائرينه ابراز ايتملری لازمدر اشبو قونطوراتولرده معاش ويا يوميه‌لر مقداريله موضوع بحث عمله‌نك عزيمت و عودت يول مصرفلرينك پاطرون‌طرفندن تأديه ايديله‌جكی مصرحاً مقيد بولنمليدر.

Celîlesi'nden tevdî' olunan gazete-i maktû'asının tercümesi zîre naklen berây-ı ma'lûmât teblîğ olunur efendim.

Sûret

Dâhiliye Nezâretince geçen sene mevki'-i mer'iyyete vaz' olunan takayyüdâta rağmen bir çok muhâcirler ellerinde "bütün Avrupa'da muteber" kaydını hâvî pasaportlarla Türkiye'ye dâhil olmuşlardır. Bu nev' eşhâs vesâit-i hayâtiyyelerini te'mîne muvaffak olamadıklarından Türkiye'de Kominist Teşkîlâtı'na girmişler ve bi'n-netîce memleketden ihrâc edilmişlerdir. Macar Dâhiliye Nezâreti'nin verdiği karâr-ı ahîr mûcebince ba'demâ bütün Avrupa'da mu'teber kaydlı pasaportlar üzerine "Türkiye için mu'teber değildir" ibâresi kayd ve tasrîh edilecekdir. Türkiye'ye seyâhat için pasaport almak isteyenlerin ictimâ'î, siyâsî, mâlî nikāt-ı nazardan şâyân-ı i'timâd olduklarını isbât etmeleri ve Türkiye devâirine bâr olmayacaklarını ve hükûmet aleyhinde harekât-ı siyâsiyyeye iştirâk etmeyeceklerini taht-ı te'mîne almaları lâzımdır. Bu sûretle hayâtlarını kazanmak üzere Türkiye'ye gidenlerin siyâsî te'mînâtdan mâ'adâ Türkiye'de iş bulduklarını isbât zımnında Türkiye'deki patronlarıyla akd etdikleri kontrato metnini Türkiye'deki Macar Sefâreti'nden tasdîk etdirerek Macar pasaport devâirine ibrâz etmeleri lâzımdır. İşbu kontratolarda maâş veya yevmiyyeler mikdârıyla mevzû'-ı bahs amelenin azîmet ve avdet yol masraflarının patron tarafından te'diye edileceği musarrahan mukayyed bulunmalıdır.

بلغارستانه کیده‌جك تبعه‌مز حقنده

نومرو ٢٢٧٤ — ١٠ نیسان ٩٢٨

بولغارستان داخلنده برآیدن فضله قالان بالعموم اجنبی تبعه‌سنك مملکتی ترك ایتمك اوزره ویزه طلب ایتدکلرنده بولغار حکومتنه بورجلری اولمادیغنه دائر تحصیلدار شهادتنامه‌سی ابرازینه مجبور طوتلری بالطبع وطنداشلریمزی‌ده ازعاج وحتی بویوزدن تأخیر عزیمت طولاییسیله اضرار ایتدیکی آکلاشیلمغله بوخصوصده صوفیه ایلچیلکمزله مذکور حکومت خارجیه نظارتی آراسنده یاپیلان ائتلاف شفاهی نتیجه‌سنده « بولغارستانده برآیدن فضله قالان تورك وطنداشلرینك بولغارستانده اجرای تجارت ایتمدکلرینه ومال ملکلری بولنمدیغنه دائر شهبندرلکلرمزجه تنظیم واعطا اولنه‌جق بروثیقه ابراز ایلدکلری تقدیرده تحصیلدار شهادتنامه‌سی ابرازندن وارسته قاله‌جقلری » تقرر ایتمش وخصوصی ماهیتی حائز اولان بو صورت تسویه بالآخره مذکور نظارتجه برتقریر عمومی ایله بوتون اجانب تبعه‌سنه تشمیل ایدلمش اولدیغی مذکور ایلچیلکمزك اشعارینه عطفاً خارجیه وکالت جلیله‌سندن بیلدیرلمشدر بلغارستانه کیتمك ایسته‌ین تبعه‌مزه تفهیمی تعمیماً تبلیغ اولنور افندم .

یوغوسلاویایه کیده‌جك تبعه‌مز حقنده

نومرو ٢٥٠١ — ١٧ نیسان ٩٢٨

یوغواسلاویایه کیده‌ن اجنبی تبعه‌سنه یوغواسلاویا قونسولاتولرنجه یالکز برآی مدتله ویزه ویرلمکده وبلا استثنا بالعموم اجنبیلره شامل

-57-

Bulgaristan'a gidecek teba'amız hakkında

Numara: 2274 10 Nisan [1]928

Bulgaristan dâhilinde bir aydan fazla kalan bi'l-umûm ecnebî teba'asının memleketi terk etmek üzere vize taleb etdiklerinde Bulgar Hükûmeti'ne borçları olmadığına dâir tahsîldâr şehâdetnâmesi ibrâzına mecbûr tutulmaları bi't-tab' vatandaşlarımızı da iz'âc ve hattâ bu yüzden te'hîr-i azîmet dolayısıyla ızrâr etdiği anlaşılarak bu husûsda Sofya Elçiliğimizle mezkûr hükûmet Hariciye Nezâreti arasında yapılan i'tilâf-ı şifâhî netîcesinde "Bulgaristan'da bir aydan fazla kalan Türk vatandaşlarının Bulgaristan'da icrâ-yı ticâret etmediklerine ve mâl mülkleri bulunmadığına dâir şehbenderliklerimizce tanzîm ve i'tâ olunacak bir vesîka ibrâz eyledikleri takdîrde tahsîldar şehâdetnâmesi ibrâzından vâreste kalacakları" takarrur etmiş ve husûsî mâhiyeti hâ'iz olan bu sûret-i tesviye bi'l-âhere mezkûr nezâretce bir takrîr-i umûmî ile bütün ecânib teba'asına teşmil edilmiş olduğu mezkûr elçiliğimizin iş'ârına atfen Hariciye Vekâlet-i Celîlesi'nden bildirilmişdir. Bulgaristan'a gitmek isteyen teba'amıza tefhîmi ta'mîmen teblîğ olunur efendim.

Yoguslavya'ya gidecek teba'amız hakkında

Numara: 2501 17 Nisan [1]928

Yoguslavya'ya giden ecnebî teba'asına Yoguslavya konsolatolarınca yalnız bir ay müddetle vize verilmekde ve bilâ-istisnâ bi'l-umûm ecnebîlere şâmil

اولوب بولغار قوميته جيلرينك بعضاً ديدر دولتلر پساپورطلريله يوغواسلاويايه آژانلر سوق ايتملری حسبيله يوغواسلاويا حكومتنجه ايفاسنده ضروری كوريلن اشبو برآيلق ويزه معاملهسندن تبعهمز مستثناطوتيلمامقله برابر يوغواسلاويايه تورك پساپورطيله كيرهن كيمسهلره آرزو ايتدكلری مدتجه تمديد اقامت مساعدهسی حكومت مذكوره جه دريغ ايدلمامكده ايسهده بعض ولايتلر مأمورين قلميهسنك اشبو عمومی تدبيردن بالاستفاده بعضاً تبعهمزك تصفيه ايتمك ايستدكلری اموال غير منقوله يی يد اشغاللرنده بولندير مق ايسته ين متنفذانك تأثيريله بر ايكی تور كيهلينك يوغواسلاويادە تمديد اقامتی خصوصنده اخيراً مشكلات احداثنه تمايل ايلمسی اوزرينه اياچيلكمز واسطهسيله حكومت مركزيهدن ايجاب ايدن اقامت مساعدهسنی استحصال ايچون اشبو تبعهنك ولايت مركزينه وبعضاً بلغراده قدر سياحت وبوصورتله فضولی مصارف اختيار ايتملرينه ميدان ويرلمامسی مقصديله بلغراد اياچيلكنه اجرا ايديلن تشبثاته بعدما تبعهمزك يوغواسلاويادە اقامتی خصوصنده كنديلرينه اعظمی تسهيلات ارائه ايدهجكی حقنده تأمينات ويرلديكی وكيفيتك بالجمله علاقهدارانه بوصورتله امر و تبليغ ايدلديكی مذكور ايلچيلكك اشعارينه عطفاً خارجيه وكالت جليلهسندن بيلديرلمشدر . بناءً عليه فی مابعد ايشلرينی تسويه ايتمك اوزره يوغواسلاويايه كيدوب ده بالاخره مملكتمزه عودت ايدهجك اولان تبعهمزدن اوراده تمديد اقامت خصوصنده مشكلاته اوغرايان بولنورسه بونلره كيملرطرفندن نه كبی مشكلات احداث ايدلديكنك مأمورين عائدهسی واسطهسيله كنديلرندن تحقيق ايتديريلهرك تكرار لازم كلن تشبثاتك اجراسنه توسل اولنمق اوزره وكالت مشارالهايه انباسی علاوةً ازبار بيورلمقدەدر

olup Bulgar komitecilerinin ba'zen diğer devletler pasaportlarıyla Yoguslavya'ya ajanlar sevk etmeleri hasebiyle Yoguslavya Hükûmetince îfâsında zarûrî görülen işbu bir aylık vize mu'âmelesinden teba'amız müstesnâ tutulmamakla beraber Yoguslavya'ya Türk pasaportuyla giren kimselere arzu etdikleri müddetce temdîd-i ikāmet müsâ'adesi hükûmet-i mezkûrece dirîğ edilmemekde ise de bazı vilâyetler me'mûrîn-i kalemiyyesinin işbu umûmî tedbîrden bi'l-istifâde ba'zen teba'amızın tasfiye etmek istedikleri emvâl-i gayr-ı menkūleyi yed-i işgāllerinde bulundurmak isteyen müteneffizânın te'sîriyle bir iki Türkiyeli'nin Yoguslavya'da temdîd-i ikāmeti husûsunda ahîren müşkilat ihdâsına temâyüz eylemesi üzerine elçiliğimiz vâsıtasıyla hükûmet-i merkeziyyeden îcâb eden ikāmet müsâ'adesini istihsâl için işbu teba'anın vilâyet merkezine ve ba'zen Belgrad'a kadar seyâhat ve bu sûretle fuzûlî masârıf ihtiyâr etmelerine meydan verilmemesi maksadıyla Belgrad Elçiliği'ne icrâ edilen teşebbüsâta ba'demâ teba'amızın Yoguslavya'da ikāmeti husûsunda kendilerine a'zamî teshîlât irâe edeceği hakkında te'mînât verildiği ve keyfiyetin bi'l-cümle alâkadârâna bu sûretle emir ve tebliğ edildiği mezkûr elçiliğin iş'ârına atfen Hariciye Vekâlet-i Celîlesi'nden bildirilmişdir. Binâ'enaleyh fîmâ-ba'd işlerini tesviye etmek üzere Yoguslavya'ya gidip de bi'l-ahere memleketimize avdet edecek olan teba'amızdan orada temdîd-i ikāmet husûsunda müşkilâta uğrayan bulunursa bunlara kimler tarafından ne gibi müşkilât ihdâs edildiğinin me'mûrîn-i âidesi vâsıtasıyla kendilerinden tahkīk etdirilerek tekrâr lâzım gelen teşebbüsâtın icrâsına tevessül olunmak üzere vekâlet-i müşârun-ileyhâya inbâsı ilâveten izbâr buyurulmakdadır.

صورت اشعاره کوره یوغواسلاویایه کیدوب عودت ایدن تبعه‌مزدن تحقیقات اجرا واستحصال قلنه‌جق معلوماتك انباسی متمنادرافندم.

ممالك اجنبیه یه کیده‌جکلرك هویت جزدانلریله عسکری وثیقه‌لرینی مأمورین ضابطه یه ابراز ایتملری حقنده

نومرو ۲۵۰۲ — ۱۹ نیسان ۹۲۸

شهبندرخانه‌لرمزه مراجعتله مملکتلرینه عودت و ممالك اجنبیه‌ده سیاحت ایتمك ایچون ویزه طلبنده بولنان اشخاصك پساپورطلرندن ماعدا هویت جزؤدانیله عسکرلك وثیقه‌لرینی ابرازه مجبور اولدقلرینی صوك زمانلرده مملکتمزدن پاساپورط آلەرق ممالك اجنبیه یه کیده‌ن تبعه‌مزدن اکثریسنك بواصوله رعایت ایتمدکلری وبو لزومك کندیلرینه مأمورین ضابطه طرفندن اخطار ایدلمدیکنی بیان ایلدکلری وبو یوزدن بوقبیل کسانك مملکتمزه عودت ویاخود عسکرلك معامله‌لری خصوصنده مشکلات تحدث ایتدیکی کبی اسنان‌داخلنده بولنانلرك اشبو وثائقی یدلرنده بولنمدیغندن عسکرلکلرینه عائد معاملاتك بالضرور تأخره اوغرادیغی و بر قسمی‌ده (نفوس تذکره‌سی اولمه‌دن پاساپورط آلنه‌میه‌جغنی بیلدکلرندن) نفوس تذکره‌لرینی ضایع ایتدکلرینی سویلیه‌رك وظیفهٔ وطنیه‌لرینك اجراسنی تأجیل ایتمه‌لرینه سببیت ویردکلری مارسلیا شهبندرلکمزك اشعارینه عطفاً خارجیه وکالت جلیله‌سندن بیلدیرلمشدر عسکرلك مکلفیتی قانونك ۷٤ نجی مادده‌سی موجبنجه عسکرلك چاغی داخلنده هر فرد ولایت حدودی خارجنه اثنای سیاحتلرنده هویت جزؤدانلریله عسکری وثیقه‌لرینی یانلرنده بولندیرمغه وطلب وقوعنده

-59-

Sûret-i iş'âra göre Yoguslavya'ya gidip avdet eden teba'amızdan tahkīkāt icrâ ve istihsâl kılınacak ma'lûmâtın inbâsı mütemennâdır efendim.

Memâlik-i ecnebiyyeye gideceklerin hüviyet cüzdanlarıyla askerî vesîkalarını me'mûrîn-i zâbıtaya ibrâz etmeleri hakkında

Numara: 2502 19 Nisan sene [1]928

Şehbenderhânelerimize mürâca'atla memleketlerine avdet ve memâlik-i ecnebiyyede seyahat etmek için vize talebinde bulunan eşhâsın pasaportlarından mâ'adâ hüviyet cüzdânıyla askerlik vesîkalarını ibrâza mecbûr olduklarını son zamanlarda memleketimizden pasaport alarak memâlik-i ecnibeyyeye giden teba'amızdan ekserîsinin bu usûle ri'âyet etmedikleri ve bu lüzûmun kendilerine me'mûrîn-i zâbıta tarafından ihtâr edilmediğini beyân eyledikleri ve bu yüzden bu kabîl kesânın memleketimize avdet veyahud askerlik mu'âmeleleri husûsunda müşkilât tahaddüs etdiği gibi esnân dâhilinde bulunanların işbu vesâiki yedlerinde bulunmadığından askerliklerine âid mu'âmelâtın bi'z-zarûr te'ehhüre uğradığı ve bir kısmı da (nüfûs tezkiresi olmadan pasaport alınamayacağını bildiklerinden) nüfûs tezkirelerini zâyi' etdiklerini söyleyerek vazîfe-i vataniyyelerinin icrâsını te'cîl etmelerine sebebiyet veridikleri Marsilya Şehbenderliğimizin iş'ârına atfen Hariciye Vekâlet-i Celîlesi'nden bildirilmişdir. Askerlik Mükellefiyeti Kānûnu'nun 74'ncü mâddesi mûcebince askerlik çağı dâhilinde her ferd vilâyet hudûdu hâricine esnâ-yı seyâhatlarında hüviyet cüzdanlarıyla askerî vesîkalarını yanlarında bulundurmağa ve taleb vukū'unda

مأمورين ضابطه‌يه بالطبع ممالك اجنبيه‌يه كيدنلرده شهبندرلريمزه ابرازه مجبور اولدقلرندن كيفيتك علاقه‌دارانه اهميتله تفهيمى اسبابنك تأمينى تعميماً تبليغ وبيان اولونور افندم .

مأمورين وسجل

مأمورين قانونناك تاريخ نشرندن صكره اون سكزياشنى اكمال ايتمه‌دن مأمور اولانلرك مأموريتلرينه نهايت ويرلمسنه دائر

نومرو ٥٨ — ٢٤ كانون اول ٩٢٧

مأمور اوله‌بيلمك ايچون مأمورين قانونناك دردنجى ماده‌سنك هر فقره‌سنده « خدمت فعليهٔ عسكريه‌سنى ايفا ايتمش ويا صنف احتياطه نقل ايدلمش اولمق ويا خدمت عسكريه‌يه الويريشلى اولماديغى ثابت بولنمق ويا تأجيل ايدلمك » ديه محرر اولمسنه كوره قانون مذكورك تاريخ نشرندن صكره اون سكز ياشنى اكمال ايتمه‌دن وياخود ايدوبده عسكرلكنى ايفا ايتمه‌مش ويا تأجيل ايدلمه‌مش بولنانلردن مأموريته تعيين ايدلمش اولانلر وارايسه سالف الذكر فقرهٔ ماده‌يه مخالف اولديغندن ولايتكز داخلنده بوقبيل مستخدم مأمور وار ايسه مأموريتلرينه نهايت ويرلمسى اقتضا ايده‌جكى تعميماً تبليغ اولونور .

خسته مأمورلره مأذونيت سنويه‌لرينه محسوباً اعظمى اوچ آى معاش ويريله‌جكنه دائر

نومرو ٧٠٥ — ٢٢ كانون ثانى ٩٢٨

مأمورين قانونناك ٨٤ نجى ماده‌سنك « آ ، ب ، ج » فقره‌لرينك

me'mûrîn-i zâbıtaya bi't-tab' memâlik-i ecnebiyyeye gidenler de şehbenderlerimize ibrâza mecbûr olduklarından keyfiyetin alâkadârâna ehemmiyetle tefhîmi esbâbının te'mîni ta'mîmen teblîğ ve beyân olunur, efendim.

Me'mûrîn ve Sicil

Me'mûrîn Kānûnu'nun târih-i neşrinden sonra on sekiz yaşını ikmâl etmeden me'mûr olanların me'mûriyetlerine nihâyet verilmesine dâir

Numara: 58 *24 Kânûn-ı Evvel [1]927*

Me'mûr olabilmek için Me'mûrîn Kānûnu'nun dördüncü mâddesinin her fıkrasında "hizmet-i fi'iliyye-i askeriyesini îfâ etmiş veyâ sınıf-ı ihtiyâta nakl edilmiş olmak veya hizmet-i askeriyyeye elverişli olmadığı sâbit bulunmak veyâ te'cîl edilmek" diye muharrer olmasına göre kānûn-ı mezkûrun târih-i neşrinden sonra on sekiz yaşını ikmâl etmeden veyahud edip de askerliğini îfâ etmemiş veya te'cîl edilmemiş bulunanlardan me'mûriyete ta'yîn edilmiş olanlar var ise sâlifü'z-zikr fıkra-i mâddeye muhâlif olduğundan vilâyetiniz dâhilinde bu kabîl müstahdem me'mûr var ise me'mûriyetlerine nihâyet verilmesi iktizâ edeceği ta'mîmen teblîğ olunur.

Hasta me'mûrlara me'zûniyet-i seneviyyelerine mahsûben a'zamî üç ay maâş verileceğine dâir

Numara: 705 *22 Kânûn-ı Sânî [1]928*

Me'mûrîn Kānûnu'nun 84'ncü mâddesinin "A, B, C" fıkralarının

موقع مرعيته وضعنه قدر خسته‌لنان مأمورلره قانون مذكورك ٧٩ نجى ماده‌سنه استناداً و متراكم مأذونيت سنويه‌لرينه محسوباً اعظمى اوچ آى قدر مأذونيت ومعاش اعطا ايديله‌بيله‌جكى ماليه وكالت جليله‌سندن بيلديرلمكله تعميماً تبليغ اولونور افندم .

اون سكز ياشنى اكمال ايتمش اولانلرك مأمور اوله‌بيله‌جكلرينه دائر

نومرو ١٤٣٦ — ٢١ شباط ١٩٢٨

٩٢٨/١/٢ تاريخلى و ٥٨ نومرولو تبليغات عموميه‌يه ذيلدر. ايلك مأموريته آلنه‌جقلرك قاچ ياشنده بولنملرى لازم‌كله‌جكنه دائر مأمورين قانوننده صراحت يوقسه‌ده مأمور و مستخدم اوله‌جقلرك اوصافنى تعداد ايدن ماده‌ده حقوق سياسيه‌يه صاحب اولمقسزين وبرجزا ايله محكوم بولنمه‌مقدن بحث ايدلمسنه وتشكيلات اساسيه قانوننك اونجى ماده‌سنده اون‌سكزياشنده بولونان هرتوركك مبعوث انتخابنه صلاحيتى اوله‌جغى تصريح اولنماسنه وجزا قانوننك اللى آلتنجى ماده‌سنده اون سكزياشنى بتيرمش اولان بركيمسه‌نك اهليت جزائيه‌سى قبول ايدلمش بولنمسنه وقانون مدنى‌ده اون سكز ياشنده بولونان بركيمسه‌يى رشيد عدايتمسنه بناءً اون‌سكز ياشنى اكمال‌ايتمش بولونان بركيمسه‌نك مأمور اولمغه حقى اولديغى ومأمورينك عسكرلكله علاقه‌سى‌اولمامق ايجاب‌ايدر ايسه‌ده اون سكز ياشنده بولونان بركيمسه‌نك بو علاقه‌سى هنوز بدأ ايتمه‌مش وبناءً عليه تأجيل ايدلمش بولوندىغنه كوره بوجهتك‌ده برمحذور توليد ايتميه‌جكى تعميماً تبليغ اولونور افندم

---

mevki'-i mer'iyyete vaz'ına kadar hastalanan me'mûrlara kānûn-ı mezkûrun 79'ncu mâddesine istinâden ve müterâkim me'zûniyet-i seneviyyelerine mahsûben a'zamî üç ay kadar me'zûniyet ve maâş i'tâ edilebileceği Mâliye Vekâlet-i Celîlesi'nden bildirilmekle ta'mîmen teblîğ olunur efendim.

On sekiz yaşını ikmâl etmiş olanların me'mûr olabileceklerine dâir

Numara: 1436 *21 Şubat 1928*

2/1/[1]928 târihli ve 58 numaralı teblîgāt-ı umûmiyyeye zeyldir. İlk me'mûriyete alınacakların kaç yaşında bulunmaları lâzım geleceğine dâir Me'mûrîn Kānûnu'nda sarâhat yoksa da me'mûr ve müstahdem olacakların evsâfını ta'dâd eden mâddede hukūk-ı siyâsiyyeye sâhib olmaksızın ve bir cezâ ile mahkûm bulunmamakdan bahs edilmesine ve Teşkîlât-ı Esâsiyye Kānûnu'nun onuncu mâddesinde on sekiz yaşında bulunan her Türk'ün meb'ûs intihâbına salâhiyeti olacağı tasrîh olunmasına ve Cezâ Kānûnu'nun elli altıncı mâddesinde on sekiz yaşını bitirmiş olan bir kimsenin ehliyet-i cezâiyyesi kabûl edilmiş bulunmasına ve Kānûn-ı Medenî de on sekiz yaşında bulunan bir kimseyi reşîd addetmesine binâ'en on sekiz yaşını ikmâl etmiş bulunan bir kimsenin me'mûr olmağa hakkı olduğu ve me'mûrînin askerlikle alâkası olmamak îcâb eder ise de on sekiz yaşında bulunan bir kimsenin bu alâkası henüz bed' etmemiş ve binâ'enaleyh te'cîl edilmiş bulunduğuna göre bu cihetin de bir mahzûr tevlîd etmeyeceği ta'mîmen teblîğ olunur efendim.

مأمورين قانونك تاريخ نشرندن مقدم مأمور اولانلرك استخداملرنده مانع قانونى اولماديغنه دائر

نومرو ١٢٦٣ — ١١ مارت ١٩٢٨

٢١ شباط ٩٢٨ تاريخلى و ١١٣٦ ، نومرولو تبليغات عموميه يه ذيلدر.

مأمورين قانونك ٩١ نجى ماده سنده « اشبو قانونك معاش ضمنه عائد قسمى ١٩٢٧ مالى سنه سى ابتداسندن معتبر اولوب تاريخ مذكوردن اعتباراً جريانه باشلار . سائر احكامى نشرى تاريخندن معتبردر » ديه محرر اولماسنه ودردنجى ماده سنك « ه » فقره سنك حكمى دخى نشرى تاريخندن معتبر اولوب ماقبلنه شمولى اولماديغى جهتله اشبو قانونك تاريخ نشرندن مقدم احكام موضوعهٔ قانونيه دائره سنده مأموريته تعيين ايدلمش اولانلرك هنوز معاملهٔ عسكريه كورمه مش اولسه لردخى حالاً استخداملرينه مانع قانونى بولنماديغى سبق ايدن اشعاره جواباً ماليه وكالت جليله سندن بيلديرلمكله تعميماً تبليغ اولونور افندم .

اون آلتى ياشنى اكمال ايتمش اولانلرك معلملكه تعيينلرينه دائر

نومرو ١٣٦٣ — ١١ مارت ١٩٢٨

معارف تشكيلاتنه دائر ٢٢ مارت ٩٢٦ تاريخلى و ٧٨٩ نومرولو قانونك يكرمى اوچنجى ماده سنده « معارف خدمتنه داخل اولان معلملرك معاشلرندن يكرمى ياشنه قدر عائدات تقاعديه توقيف ايدلمز. ويكرمى بشنجى ماده سنده ده « ديكر قانونلرك بوقانونه اويمايان احكامى معلملر حقنده مرعى اوله ماز . » دنيله رك يكرمى ياشنه واصل اولميانلرك معلملكى قبول ايدلمش اولديغندن اون آلتى ياشنى اكمال ايتمش بولنانلرك

-62-

Me'mûrîn Kānûnu'nun târih-i neşrinden mukaddem me'mûr olanların istihdâmlarında mâni'-i kānûnî olmadığına dâir

Numara: 1263 11 Mart 1928

21 Şubat [1]928 târihli ve 1136 numaralı teblîgāt-ı umûmiyyeye zeyldir.

Me'mûrîn Kānûnu'nun 91'nci mâddesinde "işbu kānûnun maâş zammına âid kısmı 1927 Mâlî senesi ibtidâsından mu'teber olup târih-i mezkûrdan i'tibâren cereyâna başlar. Sâir ahkâmı neşri târihinden mu'teberdir" diye muharrer olmasına ve dördüncü mâddesinin "h" fıkrasının hükmü dahi neşri târihinden mu'teber olup mâ-kabline şümûlü olmadığı cihetle işbu kānûnun târih-i neşrinden mukaddem ahkâm-ı mevzû'a-i kānûniyye dâiresinde me'mûriyete ta'yîn edilmiş olanların henüz mu'âmele-i askeriyye görmemiş olsalar dahi hâlen istihdâmlarına mâni'-i kānûnî bulunmadığı sebk eden iş'âra cevâben Mâliye Vekâlet-i Celîlesi'nden bildirilmekle ta'mîmen teblîğ olunur efendim.

On altı yaşını ikmâl etmiş olanların mu'allimliğe ta'yînlerine dâir

Numara: 1363 11 Mart 1928

Maârif Teşkîlâtı'na dâir 22 Mart [1]926 târihli ve 789 numaralı kānûnun yirmi üçüncü mâddesinde "maârif hizmetine dâhil olan mu'allimlerin maâşlarından yirmi yaşına kadar âidât-ı tekā'üdiyye tevkīf edilmez" ve yirmi beşinci mâddesinde de" diğer kānûnların bu kānûna uymayan ahkâmı mu'allimler hakkında mer'î olamaz" denilerek yirmi yaşına vâsıl olmayanların mu'allimliği kabûl edilmiş olduğundan on altı yaşını ikmâl etmiş bulunanların

معلملکه تعیینلرنده محذور اولمادیغی معارف وکالت جلیله سندن بیلدیرلمکله تعمیماً تبلیغ اولنور افندم .

سفر برلك بدایتنده تأجیل اولونمسی لازم کلن احتیاط ضابطلرینه دائر

نومرو ٢١٤١ — ١٥ نیسان ٩٢٨

یکی احتیاط ضابطلری وعسکری مأمورلری قانوننك یکرمی بشنجی ماده‌سی موجبنجه سفر برلك بدایتنده تاجیل اولنمسی لازم کلن احتیاط ضابطلرندن ولایت علیه‌لرنده مستخدم اولانلرك عسکری صنف ورتبه‌لری ایله سجل ویا قید نومروسی یازیلی اولدیغی حالده الیوم موقع استخدامله‌رینی مشعر برجدولك بالتنظیم سریعاً ارسال بیورلمسی تعمیماً تبلیغ اولنور افندم .

نفوس

محاکمدن صادر اولان اعلاملرك نفوس اداره‌لرینه تودیعی حقنده

نومرو ٦١ — ٣ کانون ثانی ١٩٢٨

تصحیح سن اسم وقید دعوالری حقنده محاکمدن صادر اولان حکم و اعلاملرك وقت وزمانیله نفوس دائرلرینه تبلیغ ایدیله‌مه‌مسندن دولایی تمیزی ایجاب ایدنلرك مدت قانونیه‌نك انقضاسی سببیله تمیز ایدیله‌مدیکی بعض ولایاتدن بیلدیرلمسی اوزرینه بوقبیل حکم واعلاملرك درحال نفوس دائره‌لرینه تودیعی خصوصی عدلیه وکالت جلیله‌سنه یازلمشدی . بوبابده مدعی‌عمومیلکلره تبلیغات لازمه ایفا ایدلدیکی وکالت مشارالیهادن جواباً بیلدیرلمشدر تعمیم اولنور افندم .

---

mu'allimliğe ta'yînlerinde mahzûr olmadığı Maârif Vekâlet-i Celîlesi'nden bildirilmekle ta'mîmen teblîğ olunur efendim.

Seferberlik bidâyetinde te'cîl olunması lâzım gelen ihtiyât zâbitlerine dâir

Numara: 2141 *15 Nisan [1]928*

Yeni İhtiyât Zâbitleri ve Askerî Me'mûrları Kānûnu'nun yirmi beşinci mâddesi mûcebince seferberlik bidâyetinde tecîl olunması lâzım gelen ihtiyât zâbitlerinden vilâyet-i aliyyelerinde müstahdem olanların askerî sınıf ve rütbeleri ile sicil veya kayd numaraları yazılı olduğu hâlde el-yevm mevki'-i istihdâmlarını müş'ir bir cedvelin bi't-tanzîm serî'an irsâl buyurulması ta'mîmen teblîğ olunur efendim.

Nüfûs

Mehâkimden sâdır olan i'lâmların nüfûs idârelerine tevdî'i hakkında

Numara: 61 *3 Kânûn-ı Sânî 1928*

Tashîh-i sin, isim ve kayd da'vâları hakkında mehâkimden sâdır olan hüküm ve i'lâmların vakt ü zamânıyla nüfûs dâirelerine teblîğ edilememesinden dolayı temyîzi îcâb edenlerin müddet-i kānûniyyenin inkızâsı sebebiyle temyîz edilemediği bazı vilâyâtdan bildirilmesi üzerine bu kabîl hüküm ve i'lâmların derhâl nüfûs dâirelerine tevdî'i husûsu Adliye Vekâlet-i Celîlesi'ne yazılmışdı. Bu bâbda müdde'î-i umûmîliklere teblîgāt-ı lâzıme îfâ edildiği Vekâlet-i müşârun-ileyhâdan cevâben bildirilmişdir ta'mîm olunur efendim.

اولنمه ایشلرینك تسریعی حقنده

نومرو ٢٠٣ — ٧ كانون ثانی ٩٢٨

أولنمه وسائر معاملات ایچون قیدلرینك چیقارلمسی حقنده مراجعتلرده بولنانلرك نفوس دائره‌لرنجه ایشلرینك كونی كونینه كورلمدیكی وكالته قدر وقوع بولان شكایتلردن آكلاشلمقده‌در. بوبابده ایجاب ایده‌نلره تبلیغات اكیده اجراسنی اهمال ولاقیدیسی كوریلنلرك تجزیه‌سنی اهمیتله رجا ایدرم افندم .

خسته خانه‌لرده وفات ایدنلر حقنده

نومرو ١٠٠٣ — ٢ شباط ١٩٣٨

معاملات قیودیه‌نك سلامتنی تأمین ایچون خسته‌خانه‌لرده وقوع بولاجق وفیات وقوعاتنك نفوس قانوننك ٣٣ نجی ماده‌سی موجبنجه بردفترده تثبیت وهویت جزدانلریله برابر محلی نفوس اداره‌لرینه تودیع ایدلمسی خصوصنك مؤسسات صحیه‌یه تبلیغ ایدلمك اوزره ولایات صحیه ومعاونت اجتماعیه مدیریتلرینه یازلدیغی سبق ایدن اشعاره جواباً صحیه ومعاونت اجتماعیه وكالت جلیله‌سندن بیلدیرلمشدر كیفیت تعمیماً تبلیغ اولنور افندم .

تورکیه‌دن آیریلان محللر اهالیسندن لهمزه حق خیارلرینی استعمال ایدنلرك تسجیلی حقنده

نومرو ١١٤٩ — ٤ مارت ١٩٢٨

لوزان معاهده نامه‌سی موجبنجه تورکیه‌دن آیریلان اراضی اهالیسنك اصلیه‌سندن اولوب‌ده لهمزه حق خیارلرینی استعمال ایدن فقط تسجیله عائد معامله‌لر بیترلمه‌دن تورکیه‌یه كلنلر آشاغیده‌كی طرزده تسجیل ایدیله‌جكلردر :

-64-

Evlenme işlerinin tesrî'i hakkında

Numara: 203 7 Kânûn-ı Sânî [1]928

Evlenme ve sâir mu'âmelât için kaydlarının çıkarılması hakkında mürâca'atlarda bulunanların nüfûs dâirelerince işlerinin günü gününe görülmediği vekâlete kadar vukū' bulan şikâyetlerden anlaşılmakdadır. Bu bâbda îcâb edenlere teblîgāt-ı ekîde icrâsını ihmâl ve lâ-kaydîsi görülenlerin tecziyesini ehemmiyetle ricâ ederim efendim.

Hastahânelerde vefât edenler hakkında

Numara: 1003 2 Şubat 1938 [1928]

Mu'âmelât-ı kuyûdiyyenin selâmetini te'mîn için hastahânelerde vukū' bulacak vefeyât vukū'âtının Nüfûs Kānûnu'nun 33'ncü mâddesi mûcebince bir defterde tesbît ve hüviyet cüzdanlarıyla beraber mahallî nüfûs idârelerine tevdî' edilmesi husûsunun mü'essesât-ı sıhhiyeye teblîğ edilmek üzere vilâyât Sıhhiye ve Mu'âvenet-i İctimâ'iyye Müdüriyetlerine yazıldığı sebk eden iş'âra cevâben Sıhhiye ve Mu'âvenet-i İctimâiyye Vekâlet-i Celîlesi'nden bildirilmişdir. Keyfiyet ta'mîmen teblîğ olunur efendim.

Türkiye'den ayrılan mahaller ahâlîsinden lehimize hakk-ı hıyârlarını istimâl edenlerin tescîli hakında

Numara: 1149 4 Mart 1928

Lozan Muâhedenâmesi mûcebince Türkiye'den ayrılan arâzî ahâlî-i asliyesinden olup da lehimize hakk-ı hıyârlarını istimaleden fakat tescîle âid mu'âmeleler bitirilmeden Türkiye'ye gelenler aşağıdaki tarzda tescîl edilecekdir:

١ ـ بو صورتله كلنلردن كنديلرينك ؛ لوزان معاهده نامه‌سيله ترك اولنان يرلر اهالئ اصليه‌سندن اولوب اورالرده متمكن اولدقلرينى و مذكور معاهده احكامنه توفيقاً حق خيارلرينى تركيه لهنه استعمال ايده‌رك قطعياً تمكن مقصديله تركيه‌يه كلدكلرينى، واو صورتله سجل نفوسه قيدلرينى طلب ايتدكلرينى مبين براستدعانامه آلنه‌جقدر .

٢ ـ بواستدعانامه‌لره حق خيارلرينى تركيه لهنه استعمال ايتدكلرينى كوسترر واهالئ اصليه‌سندن بولندقلرى محللرده كى شهبندرلكلر ـ مزدن ويرلمش بروثيقه مربوط بولنه‌جقدر .

٣ ـ بوقبيل كمسه‌لر برنجى وايكنجى فقره‌ده ذكر ايديلن استدعانامه ووثيقه‌يى ويردكلرى تقديرده محله‌علم وخبريله نفوسه قيدايديله‌جكلردر .

٤ ـ آنجق بوقبيل كساندن بعضلرينك اولجه قيدلرينك اجرا ايدلمش اولمسى محتمل بولنديغندن مكرر قيده محل قالمه‌مق اوزره مراجعت وقوعنده برطرفدن تسجيل ايدلمكله برابر سلطان احمدده كى دفتر مخصوصده قيدى اولوب اولمديغى تدقيق ايدلمك اوزره كيفيت وكالته بيلديريله‌جكدر .

بالاده كى ماده‌لر وجهله معامله ايفاسى تعميم اولنور افندم .

نومرو تاژ معاملاتنك تصحيحى حقنده

نومرو ١٦٥٢ ٢١ ـ ٢ ـ ٩٢٨

بعض ولايانده ١٠٠٣ نومرولو قانون واولبابده كى نومرو تاژ تعليماتنامه‌سى موجبنجه يابيلان نومرو تاژك احكام تعليماته منافى ومنتظماً

1- Bu sûretle gelenlerden kendilerinin; Lozan Muâhedenâmesiyle terk olunan yerler ahâlî-i asliyesinden olup oralarda mütemekkin olduklarını ve mezkûr muâhede ahkâmına tevfîkan hakk-ı hıyârlarını Türkiye lehine istimâl ederek kat'iyyen temekkün maksadıyla Türkiye'ye geldiklerini, ve o sûretle sicill-i nüfusa kaydlarını taleb etdiklerini mübeyyin bir istid'ânâme alınacakdır.

2- Bu istid'ânâmelere hakk-ı hıyârlarını Türkiye lehine istimâl etdiklerini gösterir ve ahâlî-i asliyyesinden bulundukları mahallerdeki şehbenderliklerimizden verilmiş bir vesîka merbût bulunacakdır.

3- Bu kabîl kimseler birinci ve ikinci fıkrada zikr edilen istid'ânâme ve vesîkayı verdikleri takdîrde mahalle ilmuhaberiyle nüfûsa kayd edileceklerdir.

4- Ancak bu kabîl kesândan bazılarının evvelce kaydlarının icrâ edilmiş olması muhtemel bulunduğundan mükerrer kayda mahal kalmamak üzere mürâca'at vukū'unda bir tarafdan tescîl edilmekle beraber Sultanahmed'deki defter-i mahsûsda kaydı olup olmadığı tedkīk edilmek üzere keyfiyet Vekâlet'e bildirilecekdir.

Bâlâdaki mâddeler vechile mu'âmele îfâsı ta'mîm olunur efendim.

Numarataj mu'âmelâtının tashîhi hakkında

Numara: 1651 21-2-[1]928

Bazı vilâyâtda 1003 numaralı kānûn ve ol bâbdaki numarataj ta'lîmâtnâmesi mûcebince yapılan numaratajın ahkâm-ı ta'lîmâta münâfî ve muntazaman

تحریراجراسنی مانع برطرز مشوشده وضع ایدلدیکی تحریر قومیسیونلرینك اشعاری اوزرینه مالیه وکالت جلیله‌سندن بیلدیرلمکده‌در . معاملات دولته اساس اتخاذ ایدیله‌جك اولان نومرولرك تعلیماتنامه احکامی دائره‌سنده وضع وترقیم ایدلمش اولماسی لازمه‌دن اولمقله تحریر مسقفات دوام ایدن ولایاتده خلاف تعلیمات نومرو وضع اولندیغنه مذکور قومیسیونلرجه اطلاع حاصل اولدیغی تقدیرده اشبو خطالرك محلی بلدیه‌لر ایله مشترکاً تصحیحی واحکام تعلیمات دائره‌سنده اصلاح معامله‌یه توسل اولنمسی وکیفیتدن وکالتك خبردار ایدلمسی لزومی تعمیماً تبلیغ اولنور افندم.

ئه‌ولنمه وبوشانمه وقعه‌لرینه دائر

نومرو ۱۶۶۲ ۲۲ - ۲ - ۹۲۸

۱ — قانون مدنینك موقع مرعیته وضعندن اولکی زمانه‌مضاف اوله‌رق درمیان اولنان ئه‌ولنمه وقوعاتنك مذکور زمانه عطفاً وقوع بولاجق تعدد زوجاته مانع اولمق مقصدیله هرحالده محکمه‌لر طرفندن توثیقی ومحکمه‌دن آلنه‌جق حکم وقرارلری مبین وثائق اوزرینه نفوسجه معامله‌ٔ تسجیلیه‌سنك اجراسی

۲ — بوشانما وقوعاتی حقنده ایسه ۱ - ۵-۹۲۷ تاریخ و۱۶۱۱ نومرولووبوکا ذیلاً یازیلان۲۵ - ۹ - ۹۲۷ تاریخ و۳۶۹۵ نومرولو تبلیغات عمومیه دائره‌سنده معامله ایفاسی

آنجق بوشانمه وقوعاتنی توثیق ایدن - یکی حقوق اصول محاکمه‌لری قانونی موجبنجه یالکز ساخته‌لکنك اثباتی صورتیله حکمدن اسقاطی ممکن اولان واعلام ماهیتنده بولنان - کاتب عدل سندلری اوزرینه معامله

tahrîr icrâsını mâni‘ bir tarz-ı müşevveşde vaz‘ edildiği tahrîr komisyonlarının iş‘ârı üzerine Mâliye Vekâlet-i Celîlesi’nden bildirilmekdedir. Mu‘âmelât-ı devlete esâs ittihâz edilecek olan numaraların ta‘lîmâtnâme ahkâmı dâiresinde vaz‘ ve terkîm edilmiş olması lâzımeden olmakla tahrîr-i musakkafât devâm eden vilâyâtda hilâf-ı ta‘lîmât numara vaz‘ olunduğuna mezkûr komisyonlarca ıttılâ‘ hâsıl olduğu takdîrde işbu hatâların mahallî belediyeler ile müştereken tashîhi ve ahkâm-ı ta‘lîmât dâiresinde ıslâh-ı mu‘âmeleye tevessül olunması ve keyfiyetden vekâletin haberdâr edilmesi lüzûmu ta‘mîmen teblîğ olunur efendim.

Evlenme ve boşanma vak‘alarına dâir

Numara: 1662 *22-2-[1]928*

1- Kānûn-ı Medenî’nin mevkî‘-i mer‘iyyete vaz‘ından evvelki zamana muzâf olarak dermiyân olunan evlenme vukū‘âtının mezkûr zamâna atfen vukū‘ bulacak ta‘addüd-i zevcâta mâni‘ olmak maksadıyla her hâlde mahkemeler tarafından tevsîkı ve mahkemeden alınacak hüküm ve karârları mübeyyin vesâik üzerine nüfûsca mu‘âmele-i tescîliyyesinin icrâsı

2- Boşanma vukū‘âtı hakkında ise 1-5-[1]927 târih ve 1611 numaralı ve buna zeylen yazılan 25-2-[1]927 târih ve 3695 numaralı teblîgāt-ı umûmiyye dâiresinde mu‘âmele îfâsı

Ancak boşanma vukū‘âtını tevsîk eden –Yeni Hukūk Usûl-i Muhâkemeleri Kānûnu mûcebince yalnız sahteliğinin isbâtı sûretiyle hükümden iskātı mümkün olan ve i‘lâm mâhiyetinde bulunan- kâtib-i adl senedleri üzerine mu‘âmele

ایفاسنده محذوراولمادیغی عدلیه وکالت جلیله‌سندن جواباً اشعارایدلمشدر .
او یولده معامله ایفاایدلمك اوزره کیفیت تعمیماً تبلیغ اولنورافندم.

نفوس رهبری کوندرلدیکنه دائر

نومرو ٢١٧٤ — ١١ — ٣ — ١٩٢٨

نفوس ایشلرینك استناد ایتدیکی قانونلری ، نظامنامه‌لری ، تعلیماتلری ، قرارلری و عمومی أمرلری احتوا ایتمك اوزره طبع ایتدیریلن نفوس‌رهبرندن مرکز ولایت ایچون اوچ وقضالرایچون‌ده ایکیشر نسخه اولمق اوزره جمعاً عددی پوسته‌یه تودیعاً ارسال قلنمشدر برر نسخه‌سنك نفوس دائره‌لرینه توزیعیله نفوس معاملاتنك محور مطلوبده جریان ایتدیرلمسی اسبابنك استکمال بویورلمسی تمنی اولنور افندم .

ضابطاندن تأهل ایده‌جکلر حقنده

نومرو ٣١٨٧ — ١٩ — ٤ — ٩٢٨

ضابطاندن تأهل ایتمك ایسته‌ینلرك رسمی عقدلرینك اجراسی ایچون قانون مدنینك عمومه بخش ایتدیکی حقوقدن بالاستفاده محلی بلدیه‌لره مراجعتلرنده بعضی دوائر بلدیه‌نك مقام وکالتدن بر امر ومساعده‌اولمادن مذکور عقدلری اجرا ایتمکده تردد ایتدیکی عسکری جزا قانونندەکی (ضابط وکیلی ، یوزباشی ، رتبه‌سنده‌کی ضابطانك بلامأذونیت تأهللری مستلزم جزادر) قیدینك بومأذونیتك بهمه‌حال وکالتدن استحصال ایدیله‌جکنه دائر برحکمی محتوی اولمدیغی

îfâsında mahzûr olmadığı Adliye Vekâlet-i Celîlesi›nden cevâben iş‘âr edilmişdir.

O yolda mu‘âmele îfâ edilmek üzere keyfiyet ta‘mîmen tebliğ olunur efendim.

Nüfûs rehberi gönderildiğine dâir

Numara: 2174 11-3-1928

Nüfûs işlerinin istinâd etdiği kānûnları, nizâmnâmeleri, ta‘lîmâtları, karârları ve umûmî emirleri ihtivâ etmek üzere tab‘ etdirilen nüfûs rehberinden merkez-i vilâyet için üç ve kazâlar için de ikişer nüsha olmak üzere cem‘an ( ) adedi postaya tevdî‘an irsâl kılınmışdır. Birer nüshasının nüfûs dâirelerine tevzî‘iyle nüfûs mu‘âmelâtının mihver-i matlûbda cereyân etdirilmesi esbâbının istikmâl buyurulması temennî olunur efendim.

Zâbitândan te’ehhül edecekler hakkında

Numara: 3187 19-4-[1]928

Zâbitândan te’ehhül etmek isteyenlerin resmî akdlerinin icrâsı için Kānûn-ı Medenî’nin umûma bahş etdiği hukūkdan bi’l-istifâde mahallî belediyelere mürâca‘atlarında bazı devâir-i belediye makām-ı vekâletden bir emir ve müsâ‘ade olmadan mezkûr akdleri icrâ etmekde tereddüd etdiği Askerî Cezâ Kānûnu’ndaki (Zâbit vekîli, yüzbaşı, rütbesindeki zâbitânın bilâ-me’zûniyet te’ehhülleri müstelzim-i cezâdır) kaydının bu me’zûniyetin be-heme-hâl vekâletden istihsâl edileceğine dâir bir hükmü muhtevî olmadığı

فرقه قوماندانلقلريله آنقره واستانبول مركز قوماندانلقلرندن اذن استحصالنك ده تأمين مقصده كافى بولوندیغی مدافعهٔ مليه وكالت جليله سندن اشعار ايدلمشدر . بعدما مذكور رتبه ده كى ضابطانك تأهللرى حقنده بلديه لره وقوع بولاجق مراجعتلرده اويوله معامله ايفاسى تعميماً تبليغ اولنور افندم .

---

fırka kumandanlıklarıyla Ankara ve İstanbul merkez kumandanlıklarından izin istihsâlinin de te'mîn-i maksada kâfî bulunduğu Müdâfa'a-i Milliye Vekâlet-i Celîlesi'nden iş'âr edilmişdir. Ba'demâ mezkûr rütbedeki zâbitânın te'ehhülleri hakkında belediyelere vukū' bulacak mürâca'atlarda o yolda mu'âmele îfâsı ta'mîmen teblîğ olunur efendim.

داخلیه بودجه‌سنك مذاکره‌سی اثناسنده

داخلیه وکیلی بك افندی طرفندن ایراد اولونان نطق

(۲۵ نیسان ۹۲۸ تاریخلی مجلس‌ضبط جریده‌سندن عیناً آلنمشدر .)

محترم افندیلر ! داخلیه وکالتنه مودوع اساسلی ایشلردن بری معلوم عالیکزاولدیغی اوزره ولایتلرمزك اداره‌سیدر . ولایتلریمزك اداره‌سنده اساس ؛ توسیع مأذونیت وتفریق وظائفدر . تشکیلات اساسیه قانونیمزله مؤید اولان بوپره‌نسیب شعاری خلق طرفندن خلق ایچون اولان جمهوریت خلق فرقه‌سنك‌ده اساسلی پروغراملرندن بریدر وبواساس ، صریح ومثبت صورتده فرقه‌مزك بویوك لیده‌رلری طرفندن افاده اولونمشدر . ذاتاً بوکونکی ادارهٔ ولایات قانونی‌ده بو اساس اوزرینه ترتیب ایدلمش بر قانوندر . فقط ادارهٔ ولایات قانونیمزك تطبیقاتنده کورولن نقصانلرینی اکمال واصلاح ایتمك زمانلری‌ده کلمشدر . وکالتکز بوپره‌نسیب داخلنده برقانون لایحه‌سی حاضرلامشدر . ولایتلرمزك تشکیلات اساسیه‌سی دیمك اولان بوبله بر قانونك اول امرده متخصصلر وبوکون ولایتلرمزك اداره‌سنی درعهده‌ایدن مسئوللر طرفندن کورولمسنی‌ده آرزو ایتدیکم ایچوندرکه بوتون آرزومه رغماً لایحه‌یی بوسنه مجلس عالیه یتشدیره‌مه‌دم . نقصانی اکمال اندیشه‌سنه معطوف اولان بو تأنی‌یی معذوروحتی مقبول کوره‌جککزدن امینم .

ولایتلرمزك اداره‌سنده حکومتی، مجلس عالی‌یی وافکارعمومیه‌مزی مشغول ایدن دیکر بر اساس‌ده تقسیمات ملکیه‌مزدر . معلوم عالیکزدرکه

Dâhiliye büdcesinin müzâkeresi esnâsında

Dâhiliye vekîli beyefendi tarafından îrâd olunan nutuk

(25 Nisan [1]928 târihli Meclis Zabıt Cerîdesi'nden aynen alınmışdır.)

Muhterem efendiler! Dâhiliye Vekâleti'ne mevdû' esâslı işlerden biri ma'lûm-ı âlîniz olduğu üzere vilâyetlerimizin idâresidir. Vilâyetlerimizin idâresinde esâs; tevsî'-i me'zûniyet ve tefrîk-i vezâ'ifdir. Teşkîlât-ı Esâsiyye Kānûnumuzla mü'eyyed olan bu prensip-şi'ârı halk tarafından halk için olan Cumhûriyet Halk Fırkası'nın da esâslı programlarından biridir ve bu esâs, sarîh ve müsbet sûretde fırkamızın büyük liderleri tarafından ifâde olunmuşdur. Zâten bugünkü İdâre-i Vilâyât Kānûnu da bu esâs üzerine tertîb edilmiş bir kānûndur. Fakat İdâre-i Vilâyât Kānûnumuzun tatbîkātında görülen noksanlarını ikmâl ve ıslâh etmek zamanları da gelmişdir. Vekâletimiz bu prensip dâhilinde bir kānûn lâyihası hazırlamışdır. Vilâyetlerimizin teşkîlât-ı esâsiyyesi demek olan böyle bir kānûnun evvel emirde mütehassıslar ve bugün vilâyetlerimizin idâresini deruhde eden mes'ûller tarafından görülmesini de arzu etdiğim içindir ki bütün arzuma rağmen lâyihayı bu sene meclis-i âlîye yetişdiremedim. Noksânı ikmâl endîşesine ma'tûf olan bu te'ennîyi ma'zûr ve hattâ makbul göreceğinizden eminim.

Vilâyetlerimizin idâresinde hükûmeti, meclis-i âlîyi ve efkâr-ı umûmiyemizi meşgūl eden diğer bir esâs da taksîmât-ı mülkiyemizdir. Ma'lûm-ı âlînizdir ki

تقسيمات ملكيه آز چوق اشكال حكومته تابع اولان بر كيفيتدر . اورته دورلرك جبار وقهار تاجدارلرى مملكتلرى دره‌بكلك اصوليله اداره ايدرلردى . ذاتاً او وقت ملتك اداره‌ده دخلى‌ده يوقدى ملت طوپراغه باغلى ايدى . ملت وطوپراق‌ده تاجدارك مالى ايدى . ملت دره بكلكله اداره اولونور وحكومت دره بكلرله اداره اولنوردى . ملتلرده ملى شعور اويانوب‌ده متساند بر كتله حالنده دولت اطرافنده طوپلانمغه باشلادينى‌وقتدركه دره‌بكلك اصولى قالقدى . يرينه ايالتلر قائم اولدى . فقط افتراقجولق وحوالى پرورلك ينه ياشادى . بزم تاريخمزده بو افتراقجولق و حوالى پرورلك صوك دورلره قدر ياشامشدر . مترقى ومدنى مملكتلرده بو تقسيمات وولايتلرك ، ايالتلرك كوچولمسى بزدن دها اول واقع اولمشدر . بالآخره ولايتلر لوالره انقسام‌ايتدى . ولايات حدودلرينك دائره‌سنك كوچولمسى‌ده‌موقراسينك منفعتى اولديغى كبى خلقك لهنه‌در . ولايت حدودلرينك دائره‌سى هرولايتك كرك خدمات عموميه‌سى‌و كرك خدمات محليه‌سى ايفا قدرت وقوتيله اوله‌بيلور . بوكون بوقوت وقدرتى ارائه ايدن ولايتلرمز ايسه پك آزدر . حرب دها دون دينه‌جك قدر ياقين برزمانده بيتدى . احوال طبيعيه‌نك عودت ايدوب دوام ايتمسى لازم كليركه شو ويا بو ولايتك اداره قابليتنده اولوب اولمادينى آكلاشيلابيلسين . حكومتكز بومسئله‌يى چوق ياقيندن تطبيق وتعقيب ايتمكده‌در . ولايتلرك كوچك اولماسنده خلقك چوق منفعتى اولديغنى سويله‌مشدم . بعض ولايتلرك الغاسى يولنده آره‌صره غرته‌لرده چيقان حوادثلر يوزندن خلقك كچيرديكى هيجانه الكزده‌كى تلغرافلر مثالدر . خلق حس سيلمى ايله بومنفعتى‌ادراك ايتمشدر . خلق لهنه آتيلان برآديم توركيه جمهوريتندن

taksîmât-ı mülkiyye az çok eşkâl-i hükûmete tâbi‘ olan bir keyfiyetdir. Orta devirlerin cabbâr ve kahhâr tâcdârları memleketleri derebeylik usûlüyle idâre ederlerdi. Zâten o vakit milletin idârede dahlî de yokdu. Millet toprağa bağlı idi. Millet ve toprak da tâcdârın mâlı idi. Millet derebeylikle idâre olunur ve hükûmet derebeylerle idâre olunurdu. Milletlerde millî şu‘ûr uyanıp da mütesânid bir kitle hâlinde devlet etrâfında toplanmağa başladığı vakitdir ki derebeylik usûlü kalkdı. Yerine eyâletler kāim oldu. fakat iftirâkcılık ve havâlî-perverlik yine yaşadı. Bizim târihimizde bu iftirâkcılık ve havâlî-perverlik son devirlere kadar yaşamışdır. Müterakki ve medenî memleketlerde bu takşîmât ve vilâyetlerin, eyâletlerin küçülmesi bizden daha evvel vâki‘ olmuşdur. Bi’l-âhere vilâyetler livâlara inkısâmetdi. Vilâyât hudûdlarının dâiresinin küçülmesi demokrasinin menfa‘ati olduğu gibi halkın lehinedir. Vilâyet hudûdlarının dâiresi her vilâyetin gerek hidemât-ı umûmiyyesi ve gerek hidemât-ı mahalliyesi îfâ, kudret ve kuvvetiyle ölçülür. Bugün bu kuvvet ve kudreti irâe eden vilâyetlerimiz ise pek azdır. Harb daha dün denecek kadar yakın bir zamanda bitdi. Ahvâl-i tabî‘iyyenin avdet edip devâm etmesi lâzım gelir ki şu veya bu vilâyetin idâre kābiliyetinde olup olmadığı anlaşılabilsin. Hükûmetimiz bu mes’eleyi çok yakından tatbîk ve ta‘kīb etmekdedir. Vilâyetlerin küçük olmasında halkın çok menfa‘ati olduğunu söylemişdim. Bazı vilâyetlerin ilgāsı yolunda ara sıra gazetelerde çıkan havâdisler yüzünden halkın geçirdiği heyecâna elinizdeki telgraflar misâldir. Halk hiss-i selîmi ile bu menfa‘ati idrâk etmişdir. Halk lehine atılan bir adım Türkiye Cumhûriyeti’nden

کری آلنماملیدر. آنجق فوق‌العاده برضرورت اداریه نتیجه‌سنده‌درکه بویله برقرار ویریله‌بیلیر . بوکون اوضرورت اداریه‌ده یوقدر.

افندیلر ! مملکتك اداره‌سنده ولایتلر قدر اساسلردن بری‌ده کویلردر . کویلر بالفعل تشکیلات اداریه‌نك جزء فرد تامیدر . صوك زمانلره قدر تورکیه کویلری قانوناً براصوله ونظامه تابع دکلدی . عنعنه‌لرله ومحلی تشکللرله وترتیبلرله اداره‌اولونیوردی. کویك‌وکویلیلرك ایشلری مختارلرك اقتدارلرینه ، چالیشقانلقلرینه وکیفنه تابع ایدی . هرأیی شیئمز کبی کویلرمزکده اصلاحی ینه جمهوریته نصیب‌اولمشدر. جمهوریت قبول ووضع ایتدیکی کوی قانونی‌ایله کویلریمزه‌برشخصیت معنویه ویرمش وکندیلرینی براصول ونظامه‌ربط ایتمشدر. بوقانون‌تام معناسیله قومون‌قانونی دکلدر وذاتاً کویلرمزك‌وضعیتی، حالی‌ونفوسی‌ده اساساً قومون تشکیلاتنه‌مساعد ومستعد دکلدر . یاپیلان قانون قومونه دوغری‌برآدیمدروتطبیق ایدیله‌لی‌بر بچق سنه اولدیغی حالده کندیسندن منتظر اولان نتیجه‌لری‌ده ویرمکده‌در . موجود کویلریمزك عددی ٤٠٩٢١ در . بر بچق‌سنه ظرفنده یکرمی بر بیك کسور کویمزده کوی قانونی تطبیق ایدلمشدر وقانونك شرائطنی حائز کویلره تعمیم وتطبیقی ایچون‌ده وکالت چوق چالیشمقده‌در . صرف بوقانونله وکویلریمزله مشغول اولمق اوزره المزده‌کی بودجه ایله مرکزده بربوروتشکیل ایدلمشدر . بو قانونك مثبت ، فعلی ثمره‌لرینی کوستره‌بیلمك ایچون بعض ارقامه مراجعت ایده‌جکم . ولایتلردن آلدیغمز معلوماته کوره بوکویلرده قانونك تطبیقندن یعنی بر بچق سنه‌دن بری ١٢٧٤٨ کیلو مترو یول یاپیلمشدر . وقتیله آتله کیدیله‌مه‌ین بعض کویلره بوکون آرابه واوطوموبیللرله کیدلمکده‌در . ٤٢٧ کوپری یاپیلمشدر. ٨٣٤

geri alınmamalıdır. Ancak fevka'l-âde bir zarûret-i idâriyye neticesindedir ki böyle bir karâr verilebilir. Bugün o zarûret-i idâriyye de yokdur.

Efendiler! Memleketin idâresinde vilâyetler kadar esâslardan biri de köylerdir. Köyler bi'l-fi'il teşkîlât-ı idâriyyenin cüz'-i ferd-i tâmmıdır. Son zamanlara kadar Türkiye köyleri kānûnen bir usûle ve nizâma tâbi' değildi. An'anelerle ve mahallî teşekküllerle ve tertîblerle idâre olunuyordu. Köyün ve köylülerin işleri muhtârların iktidârlarına, çalışkanlıklarına ve keyfine tâbi' idi. Her iyi şeyimiz gibi köylerimizin de ıslâhı yine cumhûriyete nasîb olmuşdur. Cumhûriyet kabûl ve vaz' etdiği Köy Kānûnu ile köylerimize bir şahsiyet-i ma'neviyye vermiş ve kendilerini bir usûl ve nizâma rabt etmişdir. Bu kānûn tâm manasıyla komün kānûnu değildir ve zâten köylerimizin vaz'iyeti, hâli ve nüfûsu da esâsen komün teşkîlâtına müsâ'id ve müsta'idd değildir. Yapılan kānûn komüne doğru bir adımdır ve tatbîk edileli bir buçuk sene olduğu hâlde kendisinden muntazar olan neticeleri de vermekdedir. Mevcûd köylerimizin adedi 40921'dir. Bir buçuk sene zarfında yirmi bir bin küsûr köyümüzde Köy Kānûnu tatbîk edilmişdir ve kānûnun şerâ'itini hâ'iz köylere ta'mîm ve tatbîk için de vekâlet çok çalışmakdadır. Sırf bu kānûnla ve köylerimizle meşgūl olmak üzere elimizdeki büdce ile merkezde bir büro teşkîl edilmişdir. Bu kānûnun müsbet, fi'ilî semerelerini gösterebilmek için bazı erkāma mürâca'at edeceğim. Vilâyetlerden aldığımız ma'lûmâta göre bu köylerde kānûnun tatbîkinden yani bir buçuk seneden beri 12748 kilometre yol yapılmışdır. Vaktiyle atla gidilemeyen bazı köylere bugün araba ve otomobillerle gidilmekdedir. 427 köprü yapılmışdır. 834

یکی مکتب و٢١٢ کویه یکیدن صو کتیرلمشدر . ایکی بیك کیلو مترولك بطاقلق قوروتولمش وایکی میلیونه یقین آغاج دیکیلمشدر . بوتون بونلر عمومی مکلفیتلر خارجنده کوی قانونی نتیجه‌سنده یاپیلمشدر . طبیعی کویلریمزك عددینه کوره بومقدار هیچدر . فقط کوی قانونندن اول بونلرده یوقدی. کوی قانونك تطبیقاتی نتیجه‌سنده احتیاجله متقابل ومتناسب اولمیان نقطه‌لری تثبیت ایتمکده‌یز . بلکه غیر قابل تطبیق وخیالی جهتلری‌ده واردر . بونلری‌ده آیریجه تثبیت ایتمکده‌یز . کوی قانونك کرك اداره ساحه‌سنده وکرك اقتصادیات ساحه‌سنده ویردیکی نتیجه‌یی وکالت مادی اوله‌رق کله‌جك سنه دها أیی عرض ایده‌بیله‌جکدر . کوی قانونی ماهیت حقوقیه‌سی اعتباریله قومون قانونی دکلدر . دیمشدم . حالبوکه مملکتده قومون تشکیل ایتمك وقومونك وظائفی ایله ، خدماتی ایله موظف ومکلف جامعه‌لر یاپمق ضروریدر .

افندیلر ! بوضرورته جواب ویرمك اوزره بوسنه مجلسکزه یپ یکی برشکل تکلیف ایدییورز . قبولنی رجا ایتدیکمز بوتشکللر، تام تشکیلاتلی ناحیه‌لردر . واقعاتورکیه‌ده ٩٢ تاریخلی نظامنامه ایله ناحیه تشکیلاتمز واردی . بو تشکیلات ٣٢٩ قانونیله الغا ایدلدی . بوکونکی ناحیه‌لر احتیاجه تقابل ایده‌مه‌ین ناقص تشکللر ، تعضولردر . اولا بونلرك باشنده یالکز بر ناحیه مدیری واردر . پك آز استثنا ایله نفوس کاتبی طاپو کاتبی واردر . ثانیاً ؛ مملکتك اوته‌سنه بریسنه راست کله کلیشی کوزل سرپیلمشدر . یوز کویلی ناحیه‌لر اولدیغی کبی ایکی کویلی ناحیه‌لرده موجوددر . بناءً علیه بو تشکللردن بکله‌نیلن منفعتلر الده ایدیله‌مزدی . یاپیلمسی لازم کلن ناحیه‌لر تکلیف ایتدیکمز

yeni mekteb ve 212 köye yeniden su getirilmişdir. İki bin kilometrelik batak-lık kurutulmuş ve iki milyona yakın ağaç dikilmişdir. Bütün bunlar umûmî mükellefiyetler hâricinde Köy Kānûnu neticesinde yapılmışdır. Tabî'î köyle-rimizin adedine göre bu mikdâr hiçdir. Fakat Köy Kānûnu'ndan evvel bun-lar da yokdu. Köy Kānûnu'nun tatbîkātı neticesinde ihtiyâcla mütekābil ve mütenâsib olmayan noktaları tesbît etmekdeyiz. Belki gayr-ı kābil-i tatbîk ve hayâlî cihetleri de vardır. Bunları da ayrıca tesbît etmekdeyiz. Köy Kānû-nu'nun gerek idâre sâhasında ve gerek iktisâdiyât sâhasında verdiği neticeyi Vekâlet mâddî olarak gelecek sene daha iyi arz edebilecekdir. Köy Kānûnu mâhiyet-i hukūkiyyesi i'tibârıyla komün kānûnu değildir demişdim. Halbuki memleketde komün teşkîl etmek ve komünün vezâ'ifi ile, hidemâtı ile muvaz-zaf ve mükellef câmi'alar yapmak zarûrîdir.

Efendiler! Bu zarûrete cevâb vermek üzere bu sene meclisinize yep-yeni bir şekil teklîf ediyoruz. Kabûlünü ricâ etdiğimiz bu teşekküller, tam teşkîlâtlı nâhiyelerdir. Vâkı'a Türkiye'de [12]92 târihli nizanmane ile nâhiye teşkîlâtımız vardı. Bu teşkîlat [1]329 kānûnuyla ilgā edildi. Bugünkü nâ-hiyeler ihtiyâca tekābül edemeyen nâkıs teşekküller, ta'azzuvlardır. Evvelâ bunların başında yalnız bir nâhiye müdürü vardır. Pek az istisnâ ile nüfûs kâtibi, tapu kâtibi vardır. Sâniyyen; memleketin ötesine berisine rastgele ge-lişigüzel serpilmişdir. Yüz köylü nâhiyeler olduğu gibi iki köylü nâhiyeler de mevcûddur. Binâ'enaleyh bu teşekküllerden beklenilen menfa'atler elde edile-mezdi. Yapılması lâzım gelen nâhiyeler teklîf etdiğimiz

وقبولنی رجا ایتدیکمز تام تشکللی ناحیه‌لردر . یعنی باشده مسئول مدیریله ، کاتبی ایله ، نفوس کاتبی وطاپوسیله ، ویرکیسیله وبودجه - سنده‌کی مساعده‌سی نسبتنده صلح حاکمیله تام تشکللی تقسیماتلردر وبوتقسیماتی قبول ایتدیککز تقدیرده مملکتك شوراسنه بوراسنه کلیشی کوزل سرپیشدیرمك نیتنده دکلز . بونلرك تشکیلنده عامل اولارق اوچ اساس انتخاب ایتدك؛ مسافه اساسی، عدد نفوس اساسی و کوی مقداری اساسی؛ اویله دوشوندك که برکویلی یایا اوله‌رق کویندن مرکز اداره‌یه کیتسون ، ایشنی حل ایتدکدن صکره‌وینه یایا اولارق کیجه‌یه قالمادن ینه کوینه کیتسون .

افندیلر ! بوکون قضامرکزلرینك اوزاقلغی دولایسیله کویلیلرمزك کوردیکی وکچیردیکی مشکلات هپکزك کوزی اوکنده‌در . کویلی وایش صاحبی مناسبات مدنیه وحقوقیه‌سنی ومکلفیات حقوقیه‌سنی ومکلفیات قانونیه‌سنی ایفا ایده‌بیلمك ایچون قضا مرکزینه بلکه ایکی کونده آنجق کیدبیور واوراده کونلرجه قالیور . ایش صاحبی کویلو بونی ایش کونلرندن یعنی کوزل هوالی وچالیشابیله‌جکی کونلردن صرف ایدر . کویلویه بوکوزل ، بوایی کونلرینی تصرف ایتدیرمك ده‌موقراسینك وظیفه‌سیدر. مسافه‌ده آلدیغمز وسطی مقیاس اون ایکی ایله اون بش کیلومترو آراسنده‌در . اعظمی ١٥ یعنی محیطك مرکزه اولان اوزاقلمی ١٥ ، اصغری ١٢ در ، واحتوا ایتدیکی کویك عددی اعظمی یکرمی بشدن فضله اولماملیدر ونفوسی‌ده اون بیکی تجاوز ایتمه‌ملیدرکه ، بوتشکل خلقك احتیاجاتنی کوره‌بیلسون . واواحتیاجاتك باشنده بولنان مأموردە کویلولرله تماس ایده‌رك اونلرك احتیاجلرینی آکلایابیلسون بو اوچ عناصری احتوا ایتمك اوزره

ve kabûlünü ricâ etdiğimiz tam teşekküllü nâhiyelerdir. Yani başda mes'ûl müdürüyle, kâtibi ile, nüfûs kâtibi ve tapusuyla, vergisiyle ve büdcesindeki müsâ'adesi nisbetinde sulh hâkimiyle tam teşekküllü taksîmâtlardır ve bu taksîmâtı kabûl etdiğiniz takdîrde memleketin şurasına burasına gelişigüzel serpişdirmek niyyetinde değiliz. Bunların teşkîlinde âmil olarak üç esâs intihâb etdik; mesâfe esâsı, aded-i nüfûs esâsı ve köy mikdârı esâsı; öyle düşündük ki bir köylü yaya olarak köyünden merkez-i idâreye gitsin, işini halletdikden sonra ve yine yaya olarak geceye kalmadan yine köyüne gitsin.

Efendiler! Bugün kazâ merkezlerinin uzaklığı dolayısıyla köylülerimizin gördüğü ve geçirdiği müşkilât hepinizin gözü önündedir. Köylü ve iş sâhibi münâsebât-ı medeniye ve hukūkiyyesini ve mükellefiyât-ı hukūkiyyesini ve mükellefiyât-ı kānûniyyesini îfâ edebilmek için kazâ merkezine belki iki günde ancak gidiyor ve orada günlerce kalıyor. İş sâhibi köylü bunu iş günlerinden yani güzel havalı ve çalışabileceği günlerden sarf eder. Köylüye bu güzel, bu iyi günlerini tasarruf etdirmek demokrasinin vazîfesidir. Mesâfede aldığımız vasatî mikyas on iki ile on beş kilometre arasındadır. A'zamî 15 yani muhîtin merkeze olan uzaklığı 15, asgarî 12'dir, ve ihtivâ etdiği köyün adedi a'zamî yirmi beşden fazla olmamalıdır ve nüfûsu da on bini tecâvüz etmemelidir ki, bu teşekkül halkın ihtiyâcâtını görebilsin. Ve o ihtiyâcâtın başında bulunan me'mûr da köylülerle temâs ederek onların ihtiyâclarına anlayabilsin bu üç anâsırı ihtivâ etmek üzere

یاپیله‌جق ناحیه‌لردن تورکیه ایچون ۱۵۰۰ عدد لازمدر. هر ناحیه تشکیلاتی بوتون مصارفاتی داخل اولدیغی حالده اوچ بیك لیرایه مال اولیور . دیمك که ؛ هیئت عمومیه‌سی درت بچق میلیون لیرا ایدر . ملت بوقدر ایبلك ایچون بوقدر بر پاره‌یی اسیر که‌مز .

شکری بك (بولی) — حتی سکز میلیون اولسون .

داخلیه‌وکیلی شکری‌قایابك (دواملە) — وذاتاً کویلونك کوننده، چاریغندن ، زحمتندن حیواننندن ایده‌جکی استفاده بوکا تقابل‌ایده‌جك ماهیتده‌در . بوتشکل کویلرك اعمارینه‌ده یاردیم ایده‌جکدر. ودولتك صحابت وحمایه‌سنك کویلرك یانی باشنده بولونمسنه‌ده یاردیم‌ایده‌جکدر. بوسنه بو ناحیه‌لردن بودجه‌مزك مساعده‌سی آنجق یوز دانه تأسیس ایده‌بیله‌جکدر . دیکر ناقص تشکیلاتلی ناحیه‌لریمزله برابر بو کونکی ناحیه‌لریمزك مجموعی ۵۷۰ اولیور . دیمك که ۶۵۰ ناحیه‌نك تشکیلاتنی اوکمزده‌کی ایلك سنه‌لرده اکمال ایده‌جك اولورسه‌ق کریه ۷۵۰ ناحیه قاله‌جقدر . بو ۷۵۰ ناحیه‌ده آز زمانده سنه‌لره تقسیم ایده‌رك اکمال ایده‌بیلیرز . بو ، خیاله، نظریاته‌مستندبر تأسس وتشکل دکلدر. دوغریدن دوغری‌یه طوپراغك و خلقك احتیاجنه کوره آلنمش وتطبیقنده فائده کورولمش بر اساسدر . حکومتکز بونی تکلیف ایتدکجه مجلس عالینك مظاهرتنه مظهر اوله‌جغنه قانعدر .

افندیلر ، تشکیلات اساسیه قانونمزك ۹۱ نجی ماده‌سیله ولایتلره بخش اولنان توسیع مأذونیت‌وتفریق وظائف صلاحیتلرندن برقسمی‌ده مجلس عمومیلر طرفندن کورولور مجلس‌عمومیلر وآنلرك نامنه‌حرکت ایدن ولایت انجمنلرینك ویردکلری قرارلر والیلر طرفندن اجرا اولنور .

yapılacak nâhiyelerden Türkiye için 1500 aded lâzımdır. Her bir nâhiye teşkîlatı bütün masârıfâtı dâhil olduğu hâlde üç bin liraya mâl oluyor. Demek ki; hey'et-i umûmiyyesi dört buçuk milyon lira eder. Millet bu kadar iyilik için bu kadar bir parayı esirgemez.

Şükrü Bey (Bolu)- Hattâ sekiz milyon olsun.

Dâhiliye Vekîli Şükrü Kaya Bey (devâmla) – ve zâten köylünün gününden, çarığından, zahmetinden hayvanından edeceği istifâde buna tekābül edecek mâhiyetdedir. Bu teşekkül köylerin imârına da yardım edecekdir. Ve devletin sahâbet ve himâyesinin köylerin yanı başında bulunmasına da yardım edecekdir. Bu sene bu nâhiyelerden büdcemizin müsâ'adesi ancak yüz tane te'sîs edebilecekdir. Diğer nâkıs teşkîlâtlı nâhiyelerimizle beraber bugünkü nâhiyelerimizin mecmû'u 570 oluyor. Demek ki 650 nâhiyenin teşkîlâtını önümüzdeki ilk senelerde ikmaledecek olursak geriye 750 nâhiye kalacakdır. Bu 750 nâhiye de az zamânda senelere takşîm ederek ikmâl edebiliriz. Bu, hayâle, nazariyâta müstenid bir te'essüs ve teşekkül değildir. Doğrudan doğruya toprağın ve halkın ihtiyâcına göre alınmış ve tatbîkinde fâide görülmüş bir esâsdır. Hükûmetiniz bunu teklîf etdikçe Meclis-i Âlî'nin müzâheretine mazhar olacağına kāni'dir.

Efendiler, Teşkîlât-ı Esâsiyye Kānûnumuzun 91'nci mâddesiyle vilâyetlere bahş olunan tevsî'-i me'zûniyet ve tefrîk-i vezâ'if-i salâhiyetlerinden bir kısmı da meclis-i umûmîler tarafından görülür. Meclis-i umûmîler ve onların nâmına haraketeden vilâyet encümenlerinin verdikleri karârlar vâliler tarafından icrâ olunur.

مجلس عمومیلرك تشكلی، ٣٢٩سنه سنده ایدی ٣٢٩سنه سندن جمهوریتك اعلانی سنه سنه قدر اولان سنه لر حرب سنه لریدر. حرب، هر یرده یاپدیغی تخریباتی محلی اداره لر اوزرنده ده یاپمشدر. وبرچوق سنه لر محلی اداره لرینك آلاجغی پاره لر ویریله مه مشدر. بناءً علیه محلی اداره لری محاکمه ایتمك ایچون یالکز حرب سنه لرینی نظر اعتباره آلمق کافی دکلدر. حربدن صکره یعنی جمهوریتك تأسسندن صکره اولان افعال وحرکاتی نظر دقته آلنمق لازمکلیر جمهوریتك اعلانندن بوکونه قدر کچن بش سنه ظرفنده محلی اداره لرك انکشافی، نسبتی یوزده یوزدن ویوزده یوزاوندن فضله در. ٩٢٣ده خصوصی بودجه لرك یکونی ١٧ میلیون ایدی ٩٢٤ ده ١٩ میلیون، ٩٢٥ده ٢١ میلیون ٩٢٦ده ٣٤ میلیون ٩٢٧ده ایسه ٤١ میلیون ٣٥٣ بیك لیرادر. بوتزایده بعض فاکتورلر مؤثر اولمشدر.

فقط بوندهاك بویوك ومؤثر عامل، مملکتمزده کی انکشافدر. شبهه سز که بورقملر مخمن رقملردر. فقط تحققاتی هیچ برزمان یوزده اوندن نقصان اولمامشدر. ولایتلرمز محلی وملی تشکللریله بوواردداتی مثمر ونافع برشکلده صرف ایتمکده درلر. اك بویوك مصرفلری معارف ویولدر. بوسنه معارفه ویردکلری پاره، ١٩ میلیوندر. ابتدائی مکتبلرینك وضعیتی حقنده محترم رفیقم نجاتی بك افندی لازمکلن معروضاتده بولوندیلر. بونی کچه جکم.

ولایتلرك بوسنه یول اوله رق یاپدقلری و کوردکلری خدمتلر شونلردر:

بوسنه ظرفنده ١٠٨٩ کیلو مترو یکی یول یاپیلمش، ٨٢٢ کیلو مترو طاش دوشنمش و ٢٠٩٦ کیلو مترده تسویهٔ ترابیه ویکیدن ٤٣٤ کوپری یاپیلمش و ٢٤٨ کوپری تعمیر ایدلمشدر. شبهه سز

Meclis-i umûmîlerin teşekkülü, [1]329 senesinde idi. [1]329 senesinden cumhûriyetin i'lânı senesine kadar olan seneler harb seneleridir. Harb, her yerde yapdığı tahrîbâtı mahallî idâreler üzerinde de yapmışdır. Ve bir çok seneler mahallî idârelerinin alacağı paralar verilememişdir. Binâ'enaleyh mahallî idâreleri muhâkeme etmek için yalnız harb senelerini nazar-ı i'tibâra almak kâfî değildir. Harbden sonra yani cumhûriyetin te'essüsünden sonra olan ef'âl ve harekâtı nazar-ı dikkate alınmak lâzım gelir. Cumhûriyetin i'lânından bu güne kadar geçen beş sene zarfında mahallî idârelerin inkişâfı, nisbeti yüzde yüzden ve yüzde yüz ondan fazladır. [1]923'de husûsî büdcelerin yekûnu 17 milyon idi. [1]924'de 19 milyon, [1]925'de 21 milyon, [1]926'da 34 milyon, [1]297'de ise 41 milyon 353 bin liradır. Bu tezâyüde bazı kānûnlar mü'essir olmuşdur.

Fakat bunda en büyük ve mü'essir âmil, memleketimizdeki inkişâfdır. Şübhesiz ki bu rakamlar muhammen rakamlardır. Fakat tahakkukātı hiçbir zaman yüzde ondan noksân olmamışdır. Vilâyetlerimiz mahallî ve millî teşekkülleriyle bu vâridâtı müsmir ve nâfi' bir şekilde sarf etmekdedirler. En büyük masrafları maârif ve yoldur. Bu sene maârife verdikleri para 19 milyondur. İbtidâi mekteblerinin vaz'iyeti hakkında muhterem refîkim Necati Beyefendi lâzım gelen ma'rûzâtda bulundular. Bunu geçeceğim.

Vilâyetlerin bu sene yol olarak yapdıkları ve gördükleri hizmetler şunlardır:

Bu sene zarfında 1089 kilometre yeni yolyapılmış, 822 kilometre taş döşenmiş ve 2096 kilometre tesviye-i türâbiyye ve yeniden 434 köprü yapılmış ve 248 köprü ta'mîr edilmişdir. Şübhesiz

ولايتلرك احتياجاتی بوندن عبارت دكلدر . بوسنه طوپلانان واليوم حال اجتماعده بولنان مجلس عموميلر بش سنه‌لك بر پروغرام يا‌پمقله مشغولدرلر. بوپروغرام مركزده تدقيق وتصديق ايدلدكدن صوكره تطبيقه قونولاجقدر . بوپروغرامك مقاوله‌نامه ايله شركتلره ويريله‌بيلمسنه مساغ قانونی واردر .

يول مكلفيتی قانونيله مكلف اولان نفوس مقداری ٩٢٨ سنه‌سنده ايكی مليون يكرمی ايكی بيكدر . بونلردن برميليون ٣٤٨ بيكی نقداً و٦٧٣ بيكی‌ده بدناً ايفای مكلفيت ايتمشدر .

ادارهٔ خصوصيه‌مزك ديكر مصرفلری‌ده واردر. بودجه‌لرنده امور صحيه وزراعيه‌يه مصرف وتخصيصات آيرمقله برابر بوايشلرده مركزله اشتراك ايتمكده‌در . ومركز امرنده چاليشمقده‌درلر . فقط ماليه‌ده پك سقيم اولان تخصيص واردات اصولی، مجلس عموميلريمزك وولايتلريمزك بودجه‌لرنده دهاچوق سربستيلرينه مانع اولمقده‌در. بواصولی قالديرمق لازمدر (براوو سسلری) .

اداره‌سی محللرينه عائد خصوصاتدن برقسمی‌ده بلديه‌لرطرفندن تدوير ورؤيت اولنور. تورکيه‌ده ٦٢٨ بلديه تشكيلاتی واردر. بونلرك ١٩٢٥ سنه‌سنده مجموع وارداتی تقريباً ١٦ ميليون، ١٩٢٧ ده‌كی وارداتلری يكرمی ايكی بچق ميليونه بالغ اولمشدر. تزايدنسبتی يوزده‌قرق ايكی‌در. بوفرق‌ده كورونيشك وسويله‌نيشك خلافنه اوله‌رق شهرلريمزك انكشافندن متولددر. خدماتی چوق متنوع، مشكل فقط منابع وارداتی آزاولان تشكللريمزدن بری‌ده بلديه‌لريمزدر . اسكی ، خراب ، متروك ، مهمل براقيلمش شهرلرمزی تعميرواعمار ايتمك، قاراكلق، دار وتعميرسز، قالديرمسز، لغمسز ، چامورلی يوللرينی تنظيم ايتمك وتميزلمك ، سوقاقلری تنوير .

vilâyetlerin ihtiyâcâtı bundan ibâret değildir. Bu sene toplanan ve el-yevm hâl-i ictimâ'da bulunan meclis-i umûmîler beş senelik bir program yapmakla meşgūldurler. Bu program merkezde tedkīk ve tasdîk edildikden sonra tatbîka konulacakdır. Bu programın mukāvelenâme ile şirketlere verilebilmesine mesâğ-ı kānûnî vardır.

Yol Mükellefiyeti Kānûnuyla mükellef olan nüfûs mikdârı [1]928 senesinde iki milyon yirmi iki bindir. Bunlardan bir milyon 348 bini nakden ve 673 bini de bedenen îfâ-yı mükellefiyet etmişdir.

İdâre-i husûsiyyemizin diğer masrafları da vardır. Büdcelerinde umûr-ı sıhhiye ve zirâ'iyyeye masraf ve tahsîsât ayırmakla beraber bu işlerde merkezle iştirâk etmekdedir. Ve merkez emrinde çalışmakdadırlar. Fakat Mâliye'de pek sakīm olan tahsîs-i vâridât usûlü, meclis-i umûmîlerimizin ve vilâyetlerimizin büdcelerinde daha çok serbestîlerine mâni' olmakdadır. Bu usûlü kaldırmak lâzımdır. (bravo sesleri)

İdâresi mahallerine âid husûsâtdan bir kısmı da belediyeler tarafından tedvîr ve rü'yet olunur. Türkiye'de 628 belediye teşkîlâtı vardır. Bunların 1925 senesinde mecmû'-ı vâridâtı takrîben 16 milyon, 1927'deki vâridâtları yirmi iki buçuk milyona bâliğ olmuşdur. Tezâyüd nisbeti yüzde kırk ikidir. Bu fark da görünüşün ve söylenişin hilâfına olarak şehirlerimizin inkişâfından mütevelliddir. Hidemâtı çok mütenevvi', müşkil fakat menâbi'-i vâridâtı az olan teşekküllerimizden biri de belediyelerimizdir. Eski, harâb, metrûk, mühmel bırakılmış şehirlerimizi ta'mîr ve imâr etmek, karanlık, dar ve ta'mîrsiz, kaldırımsız, lağımsız, çamurlu yollarını tanzîm etmek ve temizlemek, sokakları tenvîr

ایتمك، تنظیفاتده بولنمق هپ بلدیه‌لره مودوع وظائفدر . بوکا قارشی بلدیه‌لرك کوردیکی مقابله؛ اکثریا تقدیردن تشویقدن زیاده تنقیددر . بلدیه‌لرك قوت وصلاحیتنی آرتیرمق ، منابع حیاتیه‌سنی قورومق و وارداتنی آرتیرمق زمانی چوقدن کلمشدر. بلدیه‌لرك تشکلنه وصلاحیتلرینه عائد داخلیه وکالتی آیریجه برقانون لایحه‌سی حاضرلامشدر . یالکز ولایت قانونندہ سویلدیکم احتیاجه بناءً بونی‌ده آنجق کله‌جك سنه دورهٔ اجتماعیه‌سنه یتشدیره‌بیله‌جکدر. بلدیه‌لردن بحث ایدرکن برنبذه آنقره شهر امانتندن بحث ایتمك ایسترم : مجلس عالیکزه تودیع ایتدیکمز برقانون مناسبتیله دها مفصل معروضاتده بولوناجغم طبیعی ایسه‌ده ، آنقره شهری مجلس عالیکزی و افکار عمومیه‌مزی پك زیاده علاقه‌دار ایتدیکی ایچون برقاچ کون‌ده اولسه‌ذات عالیلریکزی انتظارده براقمق ایسته‌میورم .

اول امرده ودرحال سویله‌مك لازم‌درکه ؛ آنقره شهری دولتك مرکزی اولمق اعتباریله برطاقم کوچ ویاپیلماسی چوق پاره‌یه متوقف وظیفه‌لر وخدمتلر درعهده ایتمشدر . بر بلدیه‌نك کندی وارداتیله وکندی تشکیلاتیله دولته عائد بر وظیفه‌یی آلمسی طبیعی بویله برنتیجه ویره‌جکدی. بونتیجه طبیعی وضروری ایدی. آنقره شهرینك مرکز حکومت اولمسی اعتباریله یاپماسی ویاپیلماسی لازم کلن خدمات ووظائف دولته عائد اولمق لازم کلیر . بوده آنجق دولت مصرفیله ودولت تشکیلاتیله یاپیله‌بیلیر . حکومتکز بو پره‌نسیپ اوزرینه یاپدیغی قانونی مجلس عالیکزه تودیع ایتمشدر .

افندیلر! آنقره‌شهر اماتنی درت سنه‌لك حیاتنی کاملاً بوش‌ده کچیرمش دکلدر . آنقره‌نك اسکی حالنی خاطرلارز ؛ بوکون آنقره‌یه بومدنی

etmek tanzîfâtda bulunmak hep belediyelere mevdû‘ vezâ’ifdir. Buna karşı belediyelerin gördüğü mukābele; ekseriyâ takdîrden teşvîkden ziyâde tenkiddir. Belediyelerin kuvvet ve salâhiyetini artırmak, menâbi‘-i hayâtiyyesini korumak ve vâridâtını artırmak zamanı çokdan gelmişdir. Belediyelerin teşekkülüne ve salâhiyetlerine âid Dâhiliye Vekâleti ayrıca bir kānûn lâyihası hazırlamışdır. Yalnız Vilâyet Kānûnu’nda söylediğim ihtiyâca binâ’en bunu da ancak gelecek sene devre-i ictimâ‘iyyesine yetişdirebilecekdir. Belediyelerden bahs ederken bir nebze Ankara Şehremâneti’nden bahs etmek isterim: Meclis-i âlînize tevdî‘ etdiğimiz bir kānûn münâsebetiyle daha mufassal ma‘rûzâtda bulunacağım tabî‘î ise de, Ankara şehri meclis-i âlînizi ve efkâr-ı umûmiyyemizi pek ziyâde alâkadâr etdiği için birkaç gün de olsa zât-ı âlîlerinizi intizârda bırakmak istemiyorum.

Evvel emirde ve derhâl söylemek lâzımdır ki; Ankara şehri devletin merkezi olmak i‘tibârıyla bir takım güç ve yapılması çok paraya mütevakkıf vazîfeler ve hizmetler deruhde etmişdir. Bir belediyenin kendi vâridâtıyla ve kendi teşkîlâtıyla devlete âid bir vazîfeyi alması tabî‘î böyle bir netice verecekdi. Bu netice tabî‘î ve zarûrî idi. Ankara şehrinin merkez-i hükûmet olması i‘tibârıyla yapması ve yapılması lâzım gelen hidemât ve vezâ’if devlete âid olmak lâzım gelir. Bu da ancak devlet masrafıyla ve devlet teşkîlâtıyla yapılabilir. Hükûmetiniz bu prensip üzerine yapdığı kānûnu meclis-i âlînize tevdî‘ etmişdir.

Efendiler! Ankara Şehremâneti dört senelik hayâtını kâmilen boşda geçirmiş değildir. Ankara’nın eski hâlini hatırlarız; bugün Ankara’ya bu medenî

چهره‌یی ویرمکده ، اوقدر تسز ، اوعاجز واوناقص شهر امانتك خیلیجه خدمتی سبق ایتمشدر . شبهه‌سز خلقمزك، ارباب یسار یمزك بونده چوق دخلی اولمشدر . فقط یاپیلان شیلری کورمه‌مك‌ده انصافسزلق اولور.

رجب ذهدی بك (سینوب) — مصرف قیاس ایدیلیرسه نتیجه منفی‌در .

داخلیه وکیلی شکری‌قایابك (دوامله) — دیرلرکه ؛ تنقیدقولای انشا کوچدر . بنجه بوده دوغری دکلدر . مثبت وحقیقی تنقیده کوچدر . آنقره شهر امانتك اعظمی‌راندمانی نهایت آلینه‌ویردیکمز وسائط ومنابع ایله ئولچمك لازم کلیر . بز بونی بیلمکله برابر آنقره شهرینك دها أیی اولماسنی ، دهامکمل اولماسنی چوق آرزو ایتدیکمز ایچون‌درکه : بو تنقیدلرمزده حساس ، شدتلی وسرت اولیورز وبو شدتده حقلی‌یز . آنقره‌شهرینك وشهرامانتك بونقایصنه‌وکالت مطلع اولدیغی ایچوندرکه ؛ چوق صیقی مراقبه‌یه تابع طوتمش و نهایت بو عظیم ایشك بوتشکل ایله بجریله‌میه‌جکنه قانع اولدیغی‌ایچون مجلس‌عالی‌یه یکی شکلی‌عرض ایتمشدر. صیقی مراقبه وتفتیشات سایه‌سنده آثارینی کوردیکمز نقصانلره ، بیلکیسزلکلره، وقوفسزلقلره، اداره‌سزلکلره بردها شاهد اولمایه‌جغمزی چوق‌امید ایتمك‌ایسترم . (براووسسلری) تفتیش ایشی ، دولتك بوتون شعبات اداره‌سنده لازمدر . اونك ایچوندرکه ؛ یالکز شهر امانتی‌دکل ، دولتك بوتون دوائرینی تفتیش ایتدیرمکده‌یزوبو تفتیش براصول مطرده‌تحتنده‌الی‌الابد دوام‌ایده‌جکدر.

اونك ایچوندرکه ؛ قبولنی رجا ایتدیکمز بودجه‌ده هیئت‌تفتیشیه‌مزی‌ده تقویه ایتدك . تحقیقات وتفتیشات لایحه‌لرینی انتاج ایتدیرمك ایچون مرکزده برده مدیریت احداث ایتدك .

çehreyi vermekde, o kudretsiz, o âciz ve o nâkıs Şehremâneti›nin haylice hizmeti sebk etmişdir. Şübhesiz halkımızın, erbâb-ı yesârımızın bunda çok dahli olmuşdur. Fakat yapılan şeyleri görmemek de insâfsızlık olur.

Receb Zühdü Bey (Sinop)- Masraf kıyâs edilirse netice menfîdir.

Dâhiliye Vekîli Şükrü Kaya Bey (devamla) – Derler ki; tenkid kolay inşâ güçdür. Bence bu da doğru değildir. Müsbet ve hakîkî tenkid de güçdür. Ankara Şehremâneti'nin a'zamî randımanını nihâyet eline verdiğimiz vesâit ve menâbi' ile ölçmek lâzım gelir. Biz bunu bilmekle beraber Ankara şehrinin daha iyi olmasını, daha mükemmel olmasını çok arzu etdiğimiz içindir ki: bu tenkidlerimizde hassâs, şiddetli ve sert oluyoruz ve şiddetde haklıyız. Ankara şehrinin ve Şehremâneti'nin bu nekâyisine Vekâlet muttali' olduğu içindir ki; çok sıkı murâkabeye tâbi' tutmuş ve nihâyet bu azîm işin bu teşekkül ile becerilemeyeceğine kāni' olduğu için meclis-i âlîye yeni şekli arz etmişdir. Sıkı murâkabe ve teftîşât sâyesinde âsârını gördüğümüz nokşânlara, bilgisizliklere, vukūfsuzluklara, idâresizliklere bir daha şâhid olmayacağımızı çok ümid etmek isterim. (bravo sesleri) Teftîş işi, devletin bütün şu'abât-ı idâresinde lâzımdır. Onun içindir ki; yalnız Şehremâneti değil, devletin bütün devâirini teftîş etdirmekdeyiz ve bu teftîş bir usûl-i muttaride tahtında ile'l-ebed devâm edecekdir.

Onun içindir ki; kabûlünü ricâ etdiğimiz büdcede hey'et-i teftîşiyyemizi de takviye etdik. Tahkîkāt ve teftîşât lâyihalarını intâc etdirmek için merkezde birde müdüriyet ihdâs etdik.

چوق صیقی تفتیشاته تابع طوتدیغمز دائره‌لردن بری‌ده اسکان دائره‌لریدر .

محترم افندیلر ! اسکان معاملاتی حدذاتنده مغلق ومشکلدر. مبادله نتیجه‌سنده کلن برمیلیونه‌یاقین أوزقردشلرمزی یرلشدیرمك مسئله‌سی‌ده بووظیفه‌یی دها زیاده‌اغلاق واشکال‌وحقنی ویرمك کندیسنی‌مال‌صاحبی ایتمك، بوبرمیلیون قارده‌شك حیاتی وحقنی حقیله اوده‌مك ، حقیله ویرمك ومملکتده یرلشدیرمك ، کرك مجلس عالیکزی کرك‌حکومتی وکرك افکار عمومیه‌یی چوق علاقه‌دار ایتمشدر . بوحقلی آرزو ایله امکان مادی آره‌سنده‌کی تصادم‌وتضاد بوکون شاهدی اولدیغمز غیر ممنونیت حسلرینی تولید ایتمشدر . حکومتکز مجلس عالیکزه تودیع ایتدیکی برقانونله بوتشبثه ، بوادارسزلکلره برنهایت ویرمك قرار قطعیسنده‌در . وطنداشلریمزه حقنی ویرمك و ویردیکمز حقی کندیلرینه تملیك ایتمك ، اسکان‌ایتمك تفویض وسائر فرقلری‌قالدیرمق هرکسی برماله آز چوق کندی حقنه یاقین اولان املاکه صاحب قیلمق ، بوقانونك تأمین ایده‌جکی اساسلردندر .

افندیلر ! اسکان دائره‌سنك مشغول اولدیغی وظائفدن بری‌ده تورك وطنداشلغی خارجنده قالان قارداشلریمزك مملکته جلبنی تسهیل واونلرك بورادە یرلشمه‌لرینی‌تأمین‌ایتمك‌در. کندی‌وسائطی ایله‌مملکتمزه کله‌جك ویرلشمك ایستیه‌جك اولان وطنداشلریمز مملکتك هرهانکی بر یرینی‌ده انتخاب‌ده سربستدر. ایستدکلری یرده وایستدکلری‌شکلده اوطورابیلیرلر. فقط حکومتك وساطتیله، حکومتك معاونتیله یرلشمك ایسته‌ینلره کندی طبایع و تمایللرینه ووضعیتلرینه کوره یر آییرمق ویرلشدیرمك حکومتك وظیفه‌سیدر . ملی حدودلریمز خارجنده قالان

Çok sıkı teftîşâta tâbi‘ tutduğumuz dâirelerden biri de iskân dâireleridir.

Muhterem efendiler! İskân mu‘âmelâtı hadd-i zâtında muğlak ve müşkildir. Mübâdele neticesinde gelen bir milyona yakın öz kardeşlerimizi yerleşdirmek mes’elesi de bu vazîfeyi daha ziyâde iğlâk ve işkâl ve hakkını vermek kendisini mâl sâhibi etmek, bu bir milyon kardeşin hayâtını ve hakkını hakkıyla ödemek, hakkıyla vermek ve memleketde yerleşdirmek, gerek meclis-i âlînizi gerek hükûmeti ve gerek efkâr-ı umûmiyyeyi çok alâkadâr etmişdir. Bu haklı arzu ile imkân-ı mâddî arasındaki tesâdüm ve tezâd bugün şâhidi olduğumuz gayr-ı memnûniyet hislerini tevlîd etmişdir. Hükûmetiniz meclis-i âlînize tevdî‘ etdiği bir kānûnla bu teşebbüse, bu idâresizliklere bir nihâyet vermek karâr-ı kat‘îsindedir. Vatandaşlarımıza hakkını vermek ve verdiğimiz hakkı kendilerine temlîk etmek, iskân etmek tefvîz ve sâir farkları kaldırarak herkesi bir mâla az çok kendi hakkına yakın olan emlâka sâhib kılmak, bu kānûnun te’mîn edeceği esâslardandır.

Efendiler! İskân Dâiresi’nin meşgūl olduğu vezâ’ifden biri de Türk vatandaşlığı hâricinde kalan kardeşlerimizin memlekete celbini teshîl ve onların burada yerleşmelerini te’mîn etmekdir. Kendi vesâiti ile memleketimize gelecek ve yerleşmek isteyecek olan vatandaşlarımız memleketin her hangi bir yerini de intihâbda serbestdir. İstedikleri yerde ve istedikleri şekilde oturabilirler. Fakat hükûmetin vesâtatıyla, hükûmetin mu‘âvenetiyle yerleşmek isteyenlere kendi tabâyi‘ ve temâyüllerine ve vaz‘iyetlerine göre yer ayırmak ve yerleşdirmek hükûmetin vazîfesidir. Millî hudûdlarımız hâricinde kalan

بوتورکلرك مملکتمزه کلمسی هم اونلرك، هم ده بزم منفعتمز اقتضاسندندر. نفوسمزی ده علاقه‌دار ایدن بر کیفیتدر.

تورکیه نفوسی معلوم عالیکز صوك تحریره نظراً اون درت میلیوندر. اشغال ایتدیکی [٧٦٠,٠٠٠] کیلومتره‌لك ساحه‌یه بو نفوس تقسیم اولونورسه، هر کیلو متره باشنه اون سکز نفوس اصابت ایدر. فقط افندیلر؛ هر کسجه بیلنمسی لازم بر حقیقت واردرکه آناطولی قطعه‌سنده نفوسك کیلو مترویه نسبتی بلچیقا حکومتی کبی اولچولمز. آناطولی قطعه‌سی جغرافی وضعیتیله، اقتصادیاتیله، طبیعتیله، سویه‌سیله، طاغلریله، صولریله ویا صوسزلغیله باشلی باشنه و آیریجه بر ماهیتی حائز برقطعه‌در. بعض ایشلری چوق سطحی کوره‌نلرك ظن ایتدیکی کبی، بو مملکت بلچیقا وسائر مملکتلرك نفوسیله قیاس ایدلمز، حادثات تاریخیه‌نك بوطوپراقلرده اوطورمغه مجبور ایتدیکی تورکلر، طبیعتك خستیله، اقلیمك عکسیلیکیله چوق اوغراشمغه مجبور اولمش برملتدر وبویله اوغراشدقلری ایچوندرکه چوق چتین ومتین اولمشلردر. اونلرك مساعیسندن آرتا قالان هرهانکی برقاریش طوپراق، یاحدودلری خارجنده بیراقدقلری تورکلرك ویا کندی اولادلرینك‌در. اونك ایچوندرکه، تورك ملتی طوپراغك هر برقاریشنی کوزی کبی سه‌وه‌ر وچوجوغی کبی اسیر کر (براوو) بعدما مملکتمزك نفوسیاتی ایله اوغراشه‌جق ایستاتستیق دائره‌سی‌در. فقط نفوسه عائد اولان قسم؛ کاکان نفوس مدیریتنده‌قالاجقدر. احوال مدنیه، عسکرلك، ویرکی وسائره کبی قیودات کاکان نفوس دائره‌لرنده قالاجقدر. نفوس معاملاتی خیلیدن خیلی‌یه تسهیل ایدلمشدر. ودها زیاده تسهیلی ایچون برقانون‌ده تکلیف ایدلمك اوزره‌در.

bu Türklerin memleketimize gelmesi hem onların, hem de bizim menfa'atimiz iktizâsındandır. Nüfûsumuzu da alâkadâr eden bir keyfiyetdir.

Türkiye nüfûsu ma'lûm-ı âliniz son tahrîre nazaran on dört milyondur. İşgāl etdiği [760.000] kilometrelik sâhaya bu nüfûs takşîm olunursa, her kilometre başına on sekiz nüfûs isâbet eder. Fakat efendiler; herkesce bilinmesi lâzım bir hakīkat vardır ki Anadolu kıt'asında nüfûsun kilometre nisbeti Belçika Hükûmeti gibi ölçülmez. Anadolu kıt'ası coğrafî vaz'iyetiyle, iktisâdiyâtıyla, tabî'atıyla, seviyesiyle, dağlarıyla, sularıyla veya susuzluğuyla başlı başına ve ayrıca bir mâhiyeti hâ'iz bir kıt'adır. Bazı işleri çok sathî görenlerin zannetdiği gibi, bu memleket Belçika ve sâir memleketlerin nüfûsuyla kıyâs edilmez, hâdisât-ı târihiyyenin bu topraklarda oturmağa mecbûr etdiği Türkler, tabî'atın hasetiyle, iklimin aksiliğiyle çok uğraşmağa mecbûr olmuş bir milletdir ve böyle uğraşdıkları içindir ki çok çetin ve metîn olmuşlardır. Onların mesâ'îsinden arta kalan her hangi bir karış toprak, ya hudûdları hâricinde bırakdıkları Türklerin veya kendi evlâdlarınındır. Onun içindir ki, Türk Milleti toprağın her bir karışını gözü gibi sever ve çocuğu gibi esirger. (bravo) Ba'demâ memleketimizin nüfusiyâtı ile uğraşacak İstatistik Dâiresi'dir. Fakat nüfûsa âid olan kısım; kemâ kân Nüfûs Müdüriyeti'nde kalacakdır. Ahvâl-i medeniyye, askerlik, vergi ve sâire gibi kuyûdât kemâ kân nüfûs dâirelerinde kalacakdır. Nüfûs mu'âmelâtı hayliden hayliye teshîl edilmişdir. Ve daha ziyâde teshîli için bir kānûn da teklîf edilmek üzeredir.

هر وطنداشك برنفوس جزؤدانی آلماسنی ویانده بولوندیرماسنی
اساس واصول اتخاذ ایتدك بدایتده بو بر کلفت ویا زحمتدر، وبلکه
بوکلفت وزحمتدن شکایت ایده‌نلرده بولوناجقدر ، فقط وطنداشلرك
کرك کندی معاملاتنی تسهیل وکرك آسایش وترتیبات حکومته
مظاهرت ایچون بوقدر زحمته قاتلانملری ضروریدر . مملکتمزك
امنیت وآسایشی ، هرهانکی بر مملکت امنیت وآسایشندن دون
دکلدر . کرك ماهیت وکرك عدد اعتباریله جرائم مقداری‌ده هرسنه
آزالمقده‌در . آصل دقت ایدلمسی لازم کلن کیفیت مجرملرك آز زمانده
ظاهره اخراج ایدلملری ودردست ایدلش اولملریدر. ایکی سنه‌ظرفنده
ایقاع ایدیلن جرائم مجرملرینك ومتشبثلرینك آنجق یوزده بری مکتوم
قالمشدر. طوتولمیان‌ده یوزده ایکی یی کچمز. جرائمك مرتکبلرینك ظاهره
اخراجنده ومجرملرك طوتولماسنده خلقمز ضابطه‌یه چوق یاردیم ایتمکده‌در.
کرك ژاندارمه وکرك پولیسمز محافظهٔ آسایش وامنیت خصوصنده دائما
خلقمزدن مظهر حمایه و مظاهرت اولمقده‌درلر . افندیلر ؛ بوده .
خلقك جمهوریتی نه‌قدر بنمسه‌دیکنی ونه‌قدر سودیکنی کوسترر .
(براووسلری) ژاندارمه‌مز کرك تشکیلات وکرك تجهیزات اعتباریله
منتظم آدیملرله ترقی ایتمکده وایلروله‌مکده‌در . ژاندارمه‌مزك ضابطه
قادروسنی اکمال ایچون هرسنه مکتب حربیه‌دن معین مقدارده ضابط
آلمغی و بونی بر ایکی سنه ژاندارمه‌ده ستاژ کوردیره‌رك قادروده
استخدامی اساسنی قرارلاشدیردق . قره‌قول وطاقم قوماندانلرینك
کدیکلیدن یعنی مسلکی ژاندارمه اولان افراددن آلنماسی اساسی
تقرر ایتمشدر . بوکون کویلریمزك وقیرلریمزك محافظهٔ امنیتی کاملاً
ژاندارمه‌نك ألنده‌در وکوزه‌ل اداره اولونمقده‌در . شرق ولایتلرینك

٦

Her vatandaşın bir nüfûs cüzdanı almasını ve yanında bulundurmasını esâs ve usûl ittihâz etdik. Bidâyetde bu bir külfet veya zahmetdir, ve belki bu külfet ve zahmetden şikâyet edenler de bulunacakdır, fakat vatandaşların gerek kendi mu'âmelâtını teshîl ve gerek âsâyiş ve tertîbât-ı hükûmete müzâheret için bu kadar zahmete katlanmaları zarûrîdir. Memleketimizin emniyet ve âsâyişi, her hangi bir memleket emniyet ve âsâyişinden dûn değildir. Gerek mâhiyet ve gerek aded i'tibârıyla cerâim mikdârı da her sene azalmakdadır. Asıl dikkat edilmesi lâzım gelen keyfiyet mücrimlerin az zamanda zâhire ihrâc edilmeleri ve derdest edilmiş olmalarıdır. İki sene zarfında îkā' edilen cerâim mücrimlerinin ve müteşebbislerinin ancak yüzde biri mektûm kalmışdır. Tutulmayan da yüzde ikiyi geçmez. Cerâimin mürtekiblerinin zâhire ihrâcında ve mücrimlerin tutulmasında halkımız zâbıtaya çok yardım etmekdedir. Gerek jandarma ve gerek polisimiz muhâfaza-i âsâyiş ve emniyet husûsunda dâimâ halkımızdan mazhar-ı himâye ve müzâheret olmakdadırlar. Efendiler; bu da halkın cumhûriyeti ne kadar benimsediğini ve ne kadar sevdiğini gösterir. (bravo sesleri) Jandarmamız gerek teşkîlât ve gerek techîzât i'tibârıyla muntazam adımlarla terakkī etmekde ve ilerlemekdedir. Jandarmamızın zâbıta kadrosunu ikmâl için her sene Mekteb-i Harbiye'den mu'ayyen mikdârda zâbit almağı ve bunu bir iki sene jandarmada staj gördürerek kadroda istihdâmı esâsını kararlaşdırdık. Karakol ve takım kumandanlarının gedikliden yani mesleği jandarma olan efrâddan alınması esâsı takarrur etmişdir. Bugün köylerimizin ve kırlarımızın muhâfaza-i emniyeti kâmilen jandarmanın elindedir ve güzel idâre olunmakdadır. Şark vilâyetlerinin

اسایش وامنیتی ده ژاندارمه یه مودوع بولنیور . شرقده کی ولایتلریمز سنه باشنده بالمناسبه مجلس عالی یه عرض ایتدیکم وضعیت داخلنده دوام ایتمکده در . یعنی سنکون حکمفرمادر . اوندن صوکره کی وقایع حادثات ده تخمیناتمزی کچمه مشدر ووجودینه احتمال ویردیکمز هر حادثات و تخمیناتمز ، قارشوسنده تدبیرلرمزی بوله جقدر . شرقده کی اداره مزك اساسی هر شیده اولدیغی کبی بصیرتدر . برنجی دورهٔ تدابیرمز اوله رق قبول ایتدیکمز اساسی بر قانون ایله مجلس عالیدن طلب ایدییورز . بوده ایلك قانون اوزرینه مملکتمزه التجا ایده نلرك تأجیل تعقیباتیدر . خارجده پك آز رؤسا قالمش واونلرده هر کون مکتوبله التجا ایتمکده درلر . بوده ، تدبیرلرمزك اصابتنی کوسترر .

حدودلرمزك امنیتی ده داخلیه وکالتنه مربوط ومودوعدر حدود قطعه لری ده یینه ١٠٧٨ نومرولی قانونله آلدیغمز ترتیبات دائره سنده تقویه ایدیلمکده در . اداره سی ومسئولیتی داخلیه وکالتنه مودوع اساسلی ایشلریمزدن بربسی ده پوسته لر و تلغرافلردر . پوسته و تلغرافلرده بودجه نك مساعده سی نسبتنده تکامل ایتمکده در . بوسنه قیشك شدتی دولایسیله بعض ولایتلرده کی پوسته مراسلاتمز تأخره اوغرادی فقط بو سنه آلدیغمز صلاحیتله پوسته یی اوطوموبیل ایله نقل ایتمکی دوشوندك . بو سایه ده بوصورتله هم سفر عددی آرتاجق ، هم ده سرعت تأمین ایدلمش اوله جقدر . کذا بوسنه کویلریمزده پوسته توزیع ایتمك فکرنده یز . طبیعی بونی بودجه مزك مساعده سی نسبتنده اولا مرکزدن باشلایارق یاواش یاواش محیطه دوغرو کیده جکز . تلغراف خطلریمز تعمیر ایدلمکده در . وبوسنه سکز یوز کیلو مترودن فضله یکی تلغراف خطی چکلمشدر . آنقره ده واستانبولده کی تلسز

âsâyiş ve emniyeti de jandarmaya mevdû‘ bulunuyor. Şarkdaki vilâyetlerimiz sene başında bi›l-münâsebe meclis-i âlîye arz etdiğim vaz‘iyet dâhilinde devâm etmekdedir. Yani sükûn hüküm-fermâdır. Ondan sonraki vekâyi‘-i hâdisât da tahmînâtımızı geçmemişdir ve vücûduna ihtimâl verdiğimiz her hâdisât ve tahmînâtımız, karşısında tedbîrlerimizi bulacakdır. Şarkdaki idâremizin esâsı her şeyde olduğu gibi basîretdir. Birinci devre-i tedâbîrimiz olarak kabûl etdiğimiz esâsı bir kānûn ile meclis-i âlîden taleb ediyoruz. Bu da ilk kānûn üzerine memleketimize ilticâ edenlerin te’cîl-i ta‘kībâtıdır. Hâricde pek az rüesâ kalmış ve onlar da hergün mektûbla ilticâ etmekdedirler. Bu da, tedbîrlerimizin isâbetini gösterir.

Hudûdlarımızın emniyeti de Dâhiliye Vekâleti’ne merbût ve mevdû‘dur. Hudûd kıt‘aları da yine 1078 numaralı kānûnla aldığımız tertîbât dâiresinde takviye edilmekdedir. İdâresi ve mes’ûliyeti Dâhiliye Vekâleti’ne mevdû‘ esâslı işlerimizden birisi de postalar ve telgraflardır. Posta ve telgraflar da büdcenin müsâ‘adesi nisbetinde tekâmül etmekdedir. Bu sene kışın şiddeti dolayısıyla bazı vilâyetlerdeki posta mürâselâtımız te’ehhüre uğradı fakat bu sene aldığımız salâhiyetle postayı otomobil ile nakl etmeği düşündük. Bu sâyede bu sûretle hen sefer adedi artacak, hem de sürat te’mîn edilmiş olacakdır. Kezâ bu sene köylerimize de posta tevzî‘ etmek fikrindeyiz. Tabî‘î bunu büdcemizin müsâ‘adesi nisbetinde evvelâ merkezden başlayarak yavaş yavaş muhîta doğru gideceğiz. Telgraf hatlarımız ta‘mîr edilmekdedir. Ve bu sene sekiz yüz kilometreden fazla yeni telgraf hattı çekilmişdir. Ankara’da ve İstanbul’daki telsiz

تلغراف تأسیساتمز بوتون جهانك مرکزلریله حال مخابره‌در. آنقره‌ده کی تلفون تأسیساتمز ایشلتمه‌مز وانتظامی کوزوکزك اوکنده‌در. بوکا دائر سوز سویلمك زائد اولور. پوسته وتلغراف مدیریت عمومیه‌سنك آلدیغی ترتیبات وچیزدیکی پروغرام نتیجه‌سنده دیکر بویوك شهرلرمزده‌ده تلغراف وتلفون شبکه‌لری تأسیس ایدیله‌جك وبویوك شهرلرمز بلکه بش سنه ظرفنده یکدیکرینه باغلانمش بولنه‌جقدر. پوسته وتلغرافدن بحث ایدرکن فدا کارلغی وفراغتی بر عنعنه کبی دیلدن دیله دولاشان تلغرافجیلری خاطرلامامق قابل دکلدر. تلغرافجیلر وپوسته‌جیلریمز ایچون بو سنه آنجاق معاشلرنده یوزده اون نسبتنده بر تزییده بولونه‌بیلدك. آزاولدیغی معلومدر. فقط بودجه‌مزك مساعده‌سی بو نسبتده‌در. ذاتاً پوسته‌جی وتلغرافجیلریمزی ایشه باغلایان یالکز پاره دکلدر. چونکه ویریلن پاره ایله کیمسه اوایشی کورمز. اونی اورایه باغلایان وطن محبتی وظیفه عشقیدر. وطن محبتی و وظیفه عشقی اونك دامارلرنده دولاشان قانك اصالتندن کلمکده‌در. بو فدا کارلق قارشوسنده بوویره‌جکمز مقداری قاله بیله آلمق جائز دکلدر. بنده کز آنجق بوخصوصده طوتدیغمز یولی کوسترمك ایستیورم. معیشت اعتباریله پولیسلریمزده عینی وضعیتده‌در. پولیسلریمزه‌ده یاپابیلدیکمز معاونت نهایت بوندن عبارت قالدی. یعنی معاشلرینه یوزده اون نسبتنده ضم یاپمق شبهه‌سز که بوده قاله آلنامق لازمکلیر. هرکون وظیفه‌باشنده دونان و وظیفه‌سی باشنده اولن ویارالانان وبزم حضور واستراحتمز ایچون کندی حضور واستراحتلرینی فدا ایدن بو تورك چوجقلری البته داها ایی معامله‌یه لایقدرلر.

فقط بودجه‌مزك وضعیتنی اونلرده بزم قدر مدرکدرلر تلغرافجیلر

telgraf te'sîsâtımız bütün cihânın merkezleriyle hâl-i muhâberedir. Ankara'daki telefon te'sîsâtımız işletmemiz ve intizâmı gözünüzün önündedir. Buna dâir söz söylemek zâid olur. Posta ve Telgraf Müdüriyet-i Umûmiyyesi'nin aldığı tertîbât ve çizdiği program neticesinde diğer büyük şehirlerimizde de telgraf ve telefon şebekeleri te'sîs edilecek ve büyük şehirlerimiz belki beş sene zarfında yek-diğerine bağlanmış bulunacakdır. Posta ve telgrafdan bahs ederken fedâkârlığı ve ferâğati bir an'ane gibi dilden dile dolaşan telgrafcıları hâtırlamamak kābil değildir. Telgrafcılar ve postacılarımız için bu sene ancak maâşlarında yüzde on nisbetinde bir tezyîdde bulunabildik. Az olduğu ma'lûmdur. Fakat büdcemizin müsâ'adesi bu nisbetdedir. Zâten postacı ve telgrafcılarımızı işe bağlayan yalnız para değildir. Çünkü verilen para ile kimse o işi görmez. Onu oraya bağlayan vatan muhabbeti vazîfe aşkıdır. Vatan muhabbeti ve vazîfe aşkı onun damarlarında dolaşan kanın asâletinden gelmekdedir. Bu fedâkârlık karşısında bu vereceğimiz mikdârı kāle bile almak câiz değildir. Bendeniz ancak bu husûsda tutduğumuz yolu göstermek istiyorum. Ma'işet i'tibârıyla polislerimiz de aynı vaz'iyetdedir. Polislerimize de yapabildiğimiz mu'âvenet nihâyet bundan ibâret kaldı. Yani maâşlarına yüzde on nisbetinde zam yapmak şübhesiz ki bu da kāle alınmamak lâzım gelir. Her gün vazîfe başında donan ve vazîfesi başında ölen ve yaralanan ve bizim huzûr ve istirâhatımız için kendi huzûr ve istirâhatlarını fedâ eden bu Türk çocukları elbetde daha iyi mu'âmeleye lâyıkdırlar.

Fakat büdcemizin vaz'iyetini onlar da bizim kadar müdrikdirler. Telgrafcılar

حقنده سويلديكم كبى بونلرى‌ده بو كوچ ايشه‌باغلايان ، وظيفه‌ووطن عشقيدر . يالكز بوسنه يوليسمز ايچون يپ يكى بر اساس اتخاذ ايتدك . بوده ، كنديلرينى ، حياتلرينى ، معلوليتلرينى چوجوقلرينى خزينه واسطه‌سيله سيغورطه ايتديرمكدر (چوق ايى سسلرى) ژاندارمه‌يه تشميل ايتديكمز بوسيغورطه نتيجه‌سنده وظيفه باشنده معلول قالان بر پوليس ژاندارمامز ذاتاً قانوناً آلديغى مكافات وتقاعديه‌دن ماعدا آيريجه كنديسنه بش يوز ليرا قدر تضمينات آلاجقدر. بوده هيچ اولمازسه الك عاجل احتياجلرينى تطمين ايدر . وفات ايدنلرك چوجوقلرينه ، حرملرينه ، اكر يوقسه اعاشه‌سى كنديلرينه ترتب ايدن اقاربنه ويريله‌جكدر . پوليسك وظيفه‌سى شهرلرده‌در . ضابطهٔ مانعه عدليه وسياسيه ايله مشغولدرلر . جزا قانونك منع ايتديكى اخلاقيات واجتماعياته دائر فحش ، قومار وسرخوشلق كبى جرائم خصوصنده‌بالخاصه‌تقيد كوسترمكده‌درلر. شهرلرمزده‌كى بوتقيدشمديدن نتيجه‌لرينى ويرمشلردر. فقط زمان‌قيصه اولديغى ايچون بوخصوصده‌كى موفقيتى عرض ايتمك ايسته‌مه‌يورم . كله‌جك سنه اصل حقيقت آكلاشيلاجقدر . و امينم كه نتيجه‌ده مثبت اوله‌جق تدبيرك مصيب اولديغنى اثبات ايده‌جكدر. پوليس مملكتمزده معيوب صنعتلرله‌اشتغال ايدن يابانجيلرى چيقارمشدر وچيقارمقده‌دوام ايده‌جكدر. مملكتمزى يابانجى اخلاقسزلرك مستكره صنعتلرنده ساحهٔ استثمار براقامق‌اصلى بر وظيفه‌در . عكسى ملى عفته بر تجاوز اولور . پوليس سياسى اولسون، اجتماعى اولسون خارجدن ايستر صاغدن ايستر صولدن كلن هرتلقينه وجريانلره وتشكللره قارشى مملكتى صيانت ايتمك وظيفه‌سى قارشوسنده‌در .

hakkında söylediğim gibi bunları da bu güç işle bağlayan, vazîfe ve vatan aşkıdır. Yalnız bu sene polisimiz için yepyeni bir esâs ittihâz etdik. Bu da, kendilerini, hayâtlarını, ma'lûliyetlerini çocuklarını hazîne vâsıtasıyla sigorta etdirmekdir. (çok iyi sesleri) Jandarmaya teşmil etdiğimiz bu sigorta neticesinde vazîfe başında ma'lûl kalan bir polis jandarmamız zâten kānûnen aldığı mükâfât ve tekā'üdiyyeden mâ'adâ ayrıca kendisine beş yüz lira kadar tazmînât alacakdır. Bu da hiç olmazsa en âcil ihtiyâclarını tatmîn eder. Vefât edenlerin çocuklarına, haremlerine, eğer yoksa i'âşesi kendilerine terettüb eden ekāribine verileecekdir. Polisin vazîfesi şehirlerdedir. Zâbıta-i mâni'a-i adliyye ve siyâsiyye ile meşgūldürler. Cezâ Kānûnu'nun men' etdiği ahlâkiyyât ve ictimâ'iyyâta dâir fuhş, kumar ve serhoşluk gibi cerâim husûsunda bi'l-hâssa takayyüd göstermekdedirler. Şehirlerimizdeki bu takayyüd şimdiden neticelerini vermişlerdir. Fakat zaman kısa olduğu için bu husûsdaki muvaffakiyeti arz etmek istemiyorum. Gelecek sene asıl hakīkat anlaşılacakdır. Ve eminim ki netice de müsbet olacak tedbîrin musîb olduğunu isbât edecekdir. Polis memleketimizde ma'yûb san'atlarla iştigāl eden yabancılara çıkarmışdır ve çıkarmakda devam edecekdir. Memleketimizi yabancı ahlâksızların müstekreh san'atlarında sâha-i istismar bırakmamak asli bir vazîfedir. Aksi millî iffete bir tecâvüz olur. Polis siyâsî olsun, ictimâ'î olsun hâricden ister sağdan ister soldan gelen her telkīne ve cereyânlara ve teşekküllere karşı memleketi sıyânet etmek vazîfesi karşısındadır.

محترم افندیلر ؛ تورکلرك مسافر پرورلکی هر کسجه معلومدر . بوعنعنه‌یی بو کونکی نسل هر وقتدن زیاده محافظه ایتمکده‌در . فقط تورکیه‌یه التجا ایدنلرك وتورکیه‌یه مسافر اولانلرکده أو صاحبنك حسیاتنه،منافعنه رعایتکار اولمسی الکابتدائی لازمهٔ‌نزاکتدندر.بوشرطه رعایت ایتمه‌ینلری ویاخود ایتمك ایسته‌مه‌ینلری مملکتمزك حدودلری خارجنه دعوت ایتمك البته بر وظیفه‌در . تورکیه قانونلری تورکیه طوپراقلرنده بولنان هر کسك حیاتی ، حیثیتی ، منافعی تحت‌ضمان وکفالتنه آلمشدر . بناءً علیه ایستر جمعیت ، ایسته‌ر فرد اولسون هیچ برتشکلك قانونك فوقنده وخارجنده قانونه قارشی حرکتنه مساعده ایتمه‌مك عینی زمانده کندی‌موجودیتنی ضعفه ویاتهلکه‌یه دوشوره‌جك ویا وحدت جامعه وملیه‌سنی اخلال ایده‌جك تشکل وترتیبلره وحرکتلره و تظاهراته مانع اولمق موده‌رن دولتلرك الکاساسلی شعار وقوتیدر . تورکیه ملتنك وتورکیه بویوك ملت مجلسنك قوردیغی وید کفالتنده بولوندیردیغی تورکیه جمهوریتی بوقوت وماهیتده بردولتدر.

(براوو سسلری آلقیشلر)

Muhterem efendiler; Türklerin müsâfirperverliği ve herkesce ma'lûmdur. Bu an'aneyi bugünkü nesil her vakitden ziyâde muhâfaza etmekdedir. Fakat Türkiye'ye ilticâ edenlerin ve Türkiye'ye müsâfir olanların da ev sâhibinin hissiyâtına, menâfi'ine ri'âyetkâr olması en ibtidâî lâzıme-i nezâketdendir. Bu şarta ri'âyet etmeyenleri veyahud etmek istemeyenleri memleketimizin hudûdları hâricine da'vet etmek elbette bir vazîfedir. Türkiye kānûnları Türkiye topraklarında bulunan herkesin hayâtını, haysiyetini, menâfi'ini taht-ı zamân ve kefâletine almışdır. binâ'enaleyh ister cem'iyet, ister ferd olsun hiçbir teşekkülün kānûnun fevkinde ve hâricinde kānûna karşı hareketine müsâ'ade etmemek aynı zamanda kendi mevcûdiyetini za'afa veya tehlikeye düşürecek veya vahdet-i câmi'a ve milliyesini ihlâledecek teşekkül ve tertîblere ve hareketlere ve tezâhürâta mâni' olmak modern devletlerin en esâslı şi'âr ve kuvvetidir. Türkiye milletinin ve Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin kurduğu ve yed-i kefâletinde bulundurduğu Türkiye Cumhûriyeti bu kuvvet ve mâhiyetde bir devletdir. (bravo sesleri alkışlar)

غیر رسمی قسم

ادارهٔ خصوصیه‌لر قالمالیمی یوقسه قالقمالیمی

آنقره ۲۹/٤/۹۲۸

ولایتلرك ادارهٔ خصوصیه دینیلن محلی اداره‌لرینك لغوی حقنده آره‌صره بعض تمیلر ومطالعه‌لر سرد ایدلمکده‌اولدیغندن بز مقاله‌مزده بو اداره‌لرك قالقماسنك حقوقاً ممکن وفعلاً مملکتك منافعنه اویغون اولوب اولمدیغنی مطالعه وتدقیق ایده‌جکز .

بزجه ادارهٔ خصوصیه‌لر قالدیریله‌ماز ، یعنی انقلابك ، خلق اداره‌سی اصولنك،وتشکیلات اساسیه قانوننك روحلرینی خیرپالامادن بوسیستمك الغاسنه امکان یوقدر.دنیاده‌مادی ومعنوی هرموجودك کندیسنه کوره برماهیتی وسیر استقامتی واردر ، وبونلری ضرورت اشیا تعیین وتحدید ایدر، یوقسه بز آرزو وکیفمزه کوره تبدیل وتغییرلره قالقامایز؛ انقلاب دیمك کیف‌ماالتفق موجودی وحال حاضری بوزوب دکیشدیرمك دکلدر ؛ انقلابمزك شویله عمومی صورتده ماهیت وهویتنی تدقیق ایتدیکمز زمان کوریرز که تورك انقلابی خلقك آرزو واراده‌سنه استناد ایدن واونك انکشاف وسعادتنی تأمین ایتمك ایسته‌ین براداره‌یی عمده وغایه اتخاذ ایتمشدر . آنا قانونمز اولان تشکیلات اساسیه قانونه باقدیغمز زمان ایسه کوریرزکه ولایتلرك اداره‌سی توسیع مأذونیت وتفریق وظائف اساسنه کوره قورولمشدر ، محلی اداره‌لرك لغوی حالنده انقلابمزك استهداف ایتدیکی خلق اداره‌سی غایه‌سندن اچیقدن اچیغه رجعت ایدلمش اولور ؛ باش وکیل عصمت پاشا حضرتلری

Gayr-ı resmî kısım

İdâre-i husûsiyyeler kalmalı mı yoksa kalkmalı mı

Ankara, 29/4/[1]928

Vilâyetlerin idâre-i husûsiyye denilen mahallî idârelerinin lağvı hakkında arasıra bazı temennîler ve mütâla'alar serd edilmekde olduğundan biz makālemizde bu idârelerin kalkmasının hukūkan mümkün ve fi'ilen memleketin menâfi'ine uygun olup olmadığını mütâla'a ve tedkīk edeceğiz.

Bizce idâre-i husûsiyyeler kaldırılamaz, yani inkılâbın, halk idâresi usûlünün ve Teşkîlât-ı Esâsiyye Kānûnu'nun rûhlarını hırpalamadan bu sistemin ilgāsına imkân yokdur. Dünyâda mâddî ve ma'nevî her mevcûdun kendisine göre bir mâhiyet ve seyr-i istikāmeti vardır, ve bunları zarûret-i eşyâ ta'yîn ve tahdîd eder, yoksa biz arzu ve keyfimize göre tebdîl ve tağyîlere kalkamayız; inkılâb demek keyfe mâ-ettefak mevcûdu ve hâl-i hâzırı bozup değişdirmek değildir; inkılâbımızın şöyle umûmî sûretde mâhiyet ve hüviyetini tedkīk etdiğimiz zaman görürüz ki Türk İnkılâbı halkın arzu ve irâdesine istinâd eden ve onun inkişâf ve sa'âdetini te'mîn etmek isteyen bir idâreyi umde ve gāye ittihâz etmişdir. Ana kānûnumuz olan Teşkîlât-ı Esâsiyye Kānûnu'na bakdığımız zaman ise görürüz ki vilâyetlerin idâresi tevsî'-i me'zûniyet ve tefrîk-i vezâ'if esâsına göre kurulmuşdur, mahallî idârelerin lağvı hâlinde inkılâbımızın istihdâf etdiği halk idâresi gāyesinden açıkdan açığa ric'at edilmiş olur; Başvekîl İsmet Paşa hazretleri

جمهوريت خلق فرقه‌سی قونغره‌سنده‌کی نطقلرنده شخصلری قادار یوکسك براحاطه وصلاحیتلری نسبتنده کنیش بروقوف ایله محلی اداره‌لره کافی صلاحیت ویرلمسی لزوم واهمیتنه قانع اولدقلرینی بیان بیورمشلردی .

شوحالده تورك انقلابنك قوردیغی خلقه طوغری دستوری ، تشکیلات اساسیه قانونلرنك وضع ایتدیکی تفریق وظائف اساسی وحکومتمزك صریح نقطهٔ‌نظری محلی اداره‌لرك انقاسنی وحتی توسیعنی آمردر . بز بوراده بوتاریخی قانونی و فعلی ضرورتلری بر طرفه براقه‌رق نظری صورتده ادارهٔ خصوصیه‌لرك لغوینك مملکت ایچون لزوملی وفائده‌لی اولوب اولمدیغنی تدقیق ایده‌جکز: ادارهٔ خصوصیه‌لرك مشغول اولدقلری ایشلر معارف ، نافعه، صحیه کبی ولایتلرك شهرلری قصبه‌لری وکویلری آره‌سنده مشترك اولان محلی ایشلری واحتیاجلریدر؛ دولته عائد اولان مصلحتلرك دولت ، شهر وقصبه‌لره راجع اولان امورك بلدیه‌لر وکویلره متعلق ایشلرك کوی هیئتلری طرفندن تمشیت وتدویری نه‌قادار طبیعی ایسه ولایت ایشلرینك دخی کندی مجلس عمومیلری معرفتیله تأمین ورؤیت ایدلمسی اوقدر ضروری ومنطقیدر. برایشك تأمینی ایچون اول امرده اونی مشاهده ایتمك ، ثانیاً اجراسنه قرار ویرمك ، ثالثاً بو قراری تطبیق ایتمك ، رابعاً میدانه کلن اثری حسن اداره ومحافظه ایتمك کبی درت اساسلی عملیه‌یه لزوم واردر . مشاهده ایدلمه‌ین برایش حقنده بالطبع برقرار ویریله‌مز . (مثلا برجاده‌نك چاپوقلغنی ، قالدیرمك بوزوقلغنی بلدیه رئیسی کورمز ، بربطاقلغك قوروتلمسنك ضروری اولدیغنی علاقه‌داری فرق ایتمزسه بونلر حقنده برقرار ویرلمسنه امکان یوقدر. حقنده قرار ویرلمه‌ین بر مسئله‌نك اجراآتنه کچلمسنه بالطبع امکان یوقدر .

Cumhûriyet Halk Fırkası Kongresi'ndeki nutuklarında şahısları kadar yüksek bir ihâta ve salâhiyetleri nisbetinde geniş bir vukūf ile mahallî idârelere kâfî salâhiyet verilmesi lüzûm ve ehemmiyetine kāni' olduklarını beyân buyurmuşlardı.

Şu hâlde Türk İnkılâbı'nın kurduğu halka doğru düstûru, Teşkîlât-ı Esâsiyye Kānûnu'nun vaz' etdiği tefrîk-i vezâ'if esâsı ve hükûmetimizin sarîh nokta-i nazarları mahallî idârelerin ibkāsını ve hatta tevsî'ini âmirdir. Biz burada bu târihî, kānûnî ve fi'ilî zarûretleri bir tarafa bırakarak nazarî sûretde idâre-i husûsiyyelerin lağvının memleket için lüzûmlu ve fâideli olup olmadığını tedkīk edeceğiz: idâre-i husûsiyyelerin meşgūl oldukları işler maârif, nâfıa, sıhhiye gibi vilâyetlerin şehirleri kasabaları ve köyleri arasında müşterek olan mahallî işleri ve ihtiyâclarıdır; devlete âid olan maslahatların devlet, şehir ve kasabalara râci' olan umûrun belediyeler ve köylere müte'allik işlerin köy heyetleri tarafından temşiyet ve tedvîri ne kadar tabî'î ise vilâyet işlerinin dahi kendi meclis-i umûmîleri ma'rifetiyle te'mîn ve rü'yet edilmesi o kadar zarûrî ve mantıkīdir. Bir işin te'mîni için evvel emirde onu müşâhede etmek, sâniyyen icrâsına karâr vermek, sâlisen bu karârı tatbîk etmek, râbi'an meydâna gelen eseri hüsn-i idâre ve muhâfaza etmek gibi dört esâslı ameliyeye lüzûm vardır. Müşâhede edilmeyen bir iş hakkında bi't-tab' bir karâr verilemez. (meselâ bir câddenin çarpıklığını, kaldırımın bozukluğunu belediye reîsi görmez, bir bataklığın kurutulmasının zarûrî olduğunu alâkadârı fark etmezse bunlar hakkında bir karâr verilmesine imkân yokdur.) Hakkında karâr verilmeyen bir mes'elenin icrââtına geçilmesine bi't-tab' imkân yokdur.

یاپیلان اجراآت ادامه وحسن محافظه ایدلمزسه وقوع بولان صرفیات وفداکارلقلر هدر اولور. ولایتلره عائدمحلی اموری اله آلهلم بو کبی ایشلری اك ایی کیم مشاهده ایده‌بیلور ؟ وکیملر دها ایی یر صورتده کوره‌بیله‌جك موقعده‌درلر . دولت مرکزنده بولنان دولت مؤسسه‌لریمی ، یوقسه او ایشك یاننده وبالنفس ایچنده بولنان ولایت مؤسسه‌لریمی ؟ صکره بوخصوصده‌ویریله‌جك قرارلری تطبیق‌و اجرا ایده‌جك ، میدانه کلن ایشلك و اثرك حسن محافظه‌سیله مکلف اوله‌بیله‌جك عنصرلر کیملردر ؟ بر چوق مهم ایشلرله مشغول‌اولان دولتك مرکزی مؤسسه‌لرینی برده یاقین ویا اوزاق ولایتلرك محلی اموریله مشغول اولمسنی طلب ایتمك هر حالده مصلحتك ایجابنه بك آیقیری بر تمنیدر . بوطلبده‌مرکزی تمثیل‌ایتمك اوزره کوندریلن مأمورلرك لیاقتنه اعتمادسزلق چیقماسه بیله ملی ومحلی لیاقت‌وقابلیتلرك هنوز کمال وانکشاف حالنه کلمدیکی ظننی استشمام ایتمك ممکندر. ملت ممثللری دولتك مقدراتنه واضع‌الید بولنورکن ، ولایت منتخبلرینك کندی محلی ومنطقوی ایشلری مشاهده وتسویه‌ده اك صلاحیتدار بر موقع وشخصیت صاحبی اولدقلرینی قبول ایتمك قدر طبیعی بر کیفیت اولاماز . اداره ایله علاقه‌دار اولان هرکس بیلورکه ماضینك دار مرکزیتجیلکی زماننده مثلا بر قاچ یومیه ایله‌قپانمسی وتعمیر ایدلمسی ممکن اولان بر کوپری رخنه‌سی فورمالیته‌لراشعار واستشعار یوزندن آیلرجه وسنه‌لرجه تخصیصاتی مرکزدن کتیریله‌مز واو کوپری‌ده طاقیله چوکر وکیدردی .

ولایت ایشلرینك محللرینه ترکی حالنده بر طاقم یولسزلقلر وسوء استعمالر وقوعه کله‌بیلیر شبهه‌سی ویاکلمشدر کیفیتی بزه بوسیستمك لغوی ضرورتنی اثبات ایتمز .

-88-

Yapılan icrâât idâme ve hüsn-i muhâfaza edilmezse vukū‘ bulan sarfiyât ve fedâkârlıklar heder olur. Vilâyetlere âid mahallî umûru ele alalım. Bu gibi işleri en iyi kim müşâhede edebilir? Ve kimler daha iyi bir sûretde görebilecek mevki‘dedirler. Devlet merkezinde bulunan devlet mü’esseseleri mi, yoksa o işin yanında ve bi’n-nefs içinde bulunan vilâyet mü’esseseleri mi? Sonra bu husûsda verilecek karârları tatbîk ve icrâ edecek, meydâna gelen işin ve eserin hüsn-i muhâfazasıyla mükellef olabilecek unsurlar kimlerdir? Bir çok mühim işlerle meşgūl olan devletin merkezî mü’esseselerini bir de yakın veya uzak vilâyetlerin mahallî umûruyla meşgūl olmasını taleb etmek her hâlde maslahatın îcâbına pek aykırı bir temennîdir. Bu talebde merkezi temsîl etmek üzere gönderilen me’mûrların liyâkatine i‘timâdsızlık çıkmasa bile millî ve mahallî liyâkat ve kābiliyetlerin henüz kemâl ve inkişâf hâline gelmediği zannını istişmâm etmek mümkündür. Millet mümessilleri devletin mukadderâtına vâzı‘u’l-yed bulunurken, vilâyet müntahiblerinin kendi mahallî ve mıntıkavî işleri müşâhede ve tesviyede en salâhiyetdâr bir mevki‘ ve şahsiyet sâhibi olduklarını kabuletmek kadar tabî‘î bir keyfiyet olamaz. İdâre ile alâkadâr olan herkes bilir ki mâzînin dar merkeziyetciliği zamanında meselâ birkaç yevmiyye ile kapanması ve ta‘mîr edilmesi mümkün olan bir köprü rahnesi formaliteler iş‘âr ve istiş‘ârı yüzünden aylarca ve senelerce tahsîsâtı merkezden getirilemez ve o köprü de takımıyla çöker ve giderdi.

Vilâyet işlerinin mahallerine terki hâlinde bir takım yolsuzluklar ve suistimâller vukū‘a gelebilir şübhesi veya gelmişdir keyfiyeti bize bu sistemin lağvı zarûretini isbât etmez.

نته کیم قولمزه عارض بر روماتیزمه صانجیسندن طولایی قولمزی متفصلندن کسوب آتمغه قیام ایتمه‌یز، بویله بر نتیجه‌یه قارشی یااولندن حفظ‌الصحه قواعدینه کوره تدبیر آلیرزیاخود خسته‌لنیرسه‌ق تداویسنه توسل ایده‌رز .

سوءاستعمال یولسز حرکتلر هر زمان ، هر یرده هر اداره‌ده وقوعه کله‌بیله‌جکی کبی بونك وقوعنی منع ایده‌جك تدبیرلر اتخاذ وضابطه‌لر وضع اولنه‌بیلیر. شوراسی نظردقتدن اوزاق طوتلاملیدرکه فائده‌لری اولان هر اصول و سیستمك عینی زمانده بعض محذوری‌ده اولابیلیر ؛ فقط مثلا طیاره‌لردن قضا وقوعه کلیور دیه طیاره‌لری الغا ایتمك کیمسه‌نك خاطرندن کچمز . تفریق وظائف نظریه‌سی ولایتلره بخش ایدیلن حقوق و صلاحیتلرك سلبی واجرائی صورتده وقوعه کله‌جك سوءاستعمالاتلرینه قارشی عینی زمانده دولته نظارت و وصایت حقنی دخی بخش ایتمش اولدیغندن ولایتلرك کندیلرینه مودوع وظیفه‌لری یاپمامالرینه ویاقانونی‌حق وحدودلرینی تجاوزایتمه‌لرینه نظریاتده هیچ بر زمان امکان یوقدر . اکر بوکا فعلیاتده امکان کوریلیرسه بو تقدیرده مرکز نظارت و وصایت حقنی اهمال ایدییور دیمکدر . محلی امور حقنده وقوعه کلمکده اولان اعتراضلری بر شو اوچ نقطه‌ده خلاصه ایده‌بیله‌جکمزی ظن ایدییورز . ۱ ـ ولایتلرك مجبوری خدمتلری‌لایقیله وبراصول تحتنده ایفا ایتملری . ۲ـ ولایت تخصیصاتی‌لزومسز وایجابسز صرف ایتملری ۳ ـ واردات ورسومك تحصیل وجبایتی خصوصنده یاپیله‌جق تشکیلات کبی تأسیسلرله فضله مصارف اختیار اولنمسی .

حقیقتده بو اوچ محذورك هیچ بری وارد دکلدر ، چونکه

Nitekim kolumuza ârız bir romatizma sancısından dolayı kolumuzu mafsalından kesip atmağa kıyâm etmeyiz, böyle bir neticeye karşı ya evvelinden hıfzu's-sıhha kavâ'idine göre tedbîr alırız yahud hastalanırsak tedâvisine tevessül ederiz.

Suistimâl, yolsuz hareketler her zaman, her yerde her idârede vukū'a gelebileceği gibi bunun vukū'unu men' edecek tedbîrler ittihâz ve zâbıtalar vaz' olunabilir. Şurası nazar-ı dikkatden uzak tutulmamalıdır ki fâideleri olan her usûl ve sistemin aynı zamanda bazı mahzûru da olabilir; fakat meselâ tayyârelerden kazâ vukū'a geliyor diye tayyâreleri imhâ etmek kimsenin hatırından geçmez. Tefrîk-i vezâ'if nazariyesi vilâyetlere bahş edilen hukūk ve salâhiyetlerin selbi ve icrâî sûretde vukū'a gelecek suistimâllerine karşı aynı zamanda devlete nezâret ve vesâyet hakkını dahi bahş etmiş olduğundan vilâyetlerin kendilerine mevdû' vazîfeleri yapmamalarına veya kānûnî hak ve hudûdlarını tecâvüz etmelerine nazariyâtda hiçbir zaman imkân yokdur. Eğer bunan fi'iliyâtda imkân görülürse bu takdîrde merkez nezâret ve vesâyet hakkını ihmâl ediyor demekdir. Mahallî umûr hakkında vukū'a gelmekde olan itirâzları biz şu üç noktada hulâsa edebileceğimizi zannediyoruz: 1- Vilâyetlerin mecbûrî hizmetleri lâyıkıyla ve bir usûl tahtında îfâ etmemeleri. 2- Vilâyet tahsîsâtını lüzûmsuz ve îcâbsız sarf etmeleri. 3- Vâridât ve rüsûmun tahsîl ve cibâyeti husûsunda yapılacak teşkîlât gibi te'sîslerle fazla masârıf ihtiyâr olunması.

Hakīkatde bu üç mahzûrun hiç biri vârid değildir, çünkü

ولايتلرك مجبوری خدمت و وظيفه‌لرندن برينی ايفا ااتمامسی ايچون اونی بودجه‌سنه ادخال ايتمامسی لازمدر .

اكر بونقصان والينك مجلس عمومی‌يه‌قارشی وظيفه‌سنی حقيله ايفا ايتمامسندن متولدايسه داخليه‌وكالتی بودجه‌نك تدقيق وتصديق صره‌سنده بونی مشاهده ايده‌رك بودجه‌يی لاجل الاكمال محلنه‌اعاده ايدر. ياپيله‌جق ايشلرك اصول تحتنده ياپيلمسی لزومنی وكالتلره ولايتلره بخش ايديلن صلاحيتلرك روحنه مغاير اولمامق شرطيله ويره‌جكلری ديره كتيفلر وتعليماتلرله تأمين ايدرلر . ولايت تخصيصاتنك لزومسز وايجابسز صرفنه دخی هيچ امكان يوقدر . هيچ‌بر ولايتك هيچ بر مأموری ولايت بودجه‌سنك برغروشنی دخی ماوضع اليهندن غيريسنه ويا معين رسمی اصوللر خارجنده كيفی اوله‌رق صرف ايده‌مز تحصيلات وسائره كبی مصرفلرك چوقلغنه كلنجه بونك دخی اصغری حده ايندير لمه‌سی امكانی مفقود دكلدر . مثلا ولايت‌وارداتی تحصيلاتنك دولت تحصيلدارلرينه ياخود دولت تحصيلاتنك ولايت‌تحصيلدارلرينه تحميلی صورتيله بوقبيل مصارفاتك تقسيمی ممكندر .

بوكون علمك نورينه مستغرق اولان دنيايی اداره ايدن نظريه‌لر واونلرك وضع ايتديكی سيستملردر. برقوماندان بالنظريه پلانلرنده غالب‌اولديغی ايچون فعلاً غالبدر. يوقسه بوغالبيت نه‌برطالع وتصادف اثری‌نه‌ده فوق‌البشر برجهد جسارت محصوليدر. ، بوكونكی مثبت علملر وفنلر بوكبی عامللرك تأثيرلرينی همان همان صفره ايندير مشدر محاربه‌لرده حيدرانه صولت وشجاعتلرك قيمتی قالماديغی كبی اداره‌ده‌ده علو همتلرك موقعی‌قالمامشدر. برمملكت اداره‌موضوعات وسيستملرينك مكمليتندن دولايی آنجاق ترقی وانكشافه مظهر اولور ؛ برنظريه‌نك

vilâyetlerin mecbûrî hizmet ve vazîfelerinden birini îfâ etmemesi için onu büdcesine idhâl etmemesi lâzımdır.

Eğer bu nokṣân vâlinin meclis-i umûmîye karşı vazîfesini hakkıyla îfâ etmemesinden mütevellid ise Dâhiliye Vekâleti büdcenin tedkīk ve tasdîki sırasında bunu müşâhede ederek büdceyi li-ecli'l-ikmâl mahalline iâde eder. Yapılacak işlerin usûl tahtında yapılması lüzûmunu vekâletler, vilâyetlere bahş edilen salâhiyetlerin rûhuna mugāyir olmamak şartıyla verecekleri direktifler ve ta'lîmâtlarla te'mîn ederler. Vilâyet tahsîsâtının lüzûmsuz ve îcâbsız sarfına dahi hiç imkân yokdur. Hiçbir vilâyetin hiçbir me'mûru vilâyet büdcesinin bir kuruşunu dahi mâ-vuzi'a-ileyhinden gayrısına veya mu'ayyen resmî usûller hâricinde keyfî olarak sarf edemez tahsîlât ve sâire gibi masrafların çokluğuna gelince bunun dahi asgarî hadde indirilmesi imkânı mefkūd değildir. Meselâ vilâyet vâridâtı tahsîlâtının devlet tahsîldârlarına yahud devlet tahsîlâtının vilâyet tahsîldârlarına tahmîli sûretiyle bu kabîl masârıfâtın taksîmi mümkündür.

Bugün ilmin nûruna müstağrık olan dünyâyı idâre eden nazariyyeler ve onların vaz' etdiği sistemlerdir. Bir kumandan bi'n-nazariyye planlarında gālib olduğu için fi'ilen gālibdir. Yoksa bu gālibiyet ne bir tâli' ve tesâdüf eseri ne de fevka'l-beşer bir cehd cesâret mahsûlüdür. Bugünkü müsbet ilimler ve fenler bu gibi âmillerin te'sîrlerini hemen hemen sıfıra indirmişdir. Muhârebelerde Haydârâne savlet ve şecâ'atlerin kıymeti kalmadığı gibi idârede de ulüvv-i himmetlerin mevki'i kalmamışdır. Bir memleket idâre mevzû'ât ve sistemlerinin mükemmeliyetinden dolayı ancak terakkī ve inkişâfa mazhar olur; bir nazariyenin

اصول وسیستمك محصولی اولمیان ایشلر واثرلریا عمومی احتیاجاته تقابل ایتمیان پرا کنده واهمیتسز شیلردر، یاخود زمانك النده یپرانوب محو اولمغه محکوم موقت موجودیتلردر ، اداره تاریخمز تدقیق ایدیلیرسه کوریلیرکه برمدحت پاشاطونه دن بصره کورفزینه قدر مأمور اولدیغی ولایتلرده برچوق عمران اثرلری وجوده کتیرمش، برخلیل رفعت پاشاسیواس اووالرینه چادیرینی قوردیرارق باشنه طوپلادیغی نفیر عاملرله کیلو مترولرجه یوللریاپدیرمش، بر عبدالرحمن پاشا اعانه طریقیله قسطمونی قضالرنده کوزل خسته خانه لر انشا ایتدیرمش ؛ بو متشبث ، چالیشقان و مقدم والیلرك وجوده کتیردکلری اثرلرتقدیره شایان اولمقله برابر بوممکنتك محتاج اولدیغی عمران واعمار احتیاجی قارشوسنده جدی بر کمیت تشکیلندن بالطبع اوزاقدی. والینك ویا اداره مأمورینك رؤیت وهمتنه قالمش وبراقلمش اولان ایشلر ولایتلرك محتاج اولدیغی اساسلی شامل وعمومی اجرا آتی هیچ برزمان تطمین ایده مز . بونی تأمین و تطمین ایده جك اصول وسیستم حالنه ارجاع ایدیلن اداره قاعده لری واونك تطبیقی درعهده ایدن وممکنتك هرطرفنده منتظماً ومتمادیاً ایشله ین اداره ماکنه لریدر. والیلر واداره مأمورلری عمران وعرفان ایشلرینی بر آماتور اوله رق دکل وظیفه نك تحمیل ایتدیکی بر مجبوریت وضرورت دولایسیله وبرمه تود وپروغرام دائره سنده ایفا ایدرلرسه آنجق عمومی احتیاجاته جواب ویره جك جدی وپایدار اثرلر میدانه کلیر .

جمهوریتك ، سابق اداره لرك النده تسلیم آلدیغی ولایتلرك خراب ویوقسول منظره سی کورلدکدن صکره اداری مرکزیت سیستمنك قطعی افلاسنه حکم ایتمامکه امکان یوقدر . بو اصولك بتون استعداد وقابلیتلری امحا ایدن واحتیاجلری صوصدیران مخرب وبوغیجی تأثیراتی

usûl ve sistemin mahsûlü olmayan işler ve eserler ya umûmî ihtiyâcâta tekābül etmeyen perâkende ve ehemmiyetsiz şeylerdir, yahud zamanın elinde yıpranıp mahv olmağa mahkûm muvakkat mevcûdiyetlerdir, idâre târihimiz tedkīk edilirse görülür ki bir Midhat Paşa Tuna'dan Basra Körfezi'ne kadar me'mûr olduğu vilâyetlerde bir çok umrân eserleri vücûda getirmiş, bir Halil Rıfat Paşa Sivas ovalarına çadırını kurdurarak başına topladığı nefîr-i âmlarla kilometrelerce yollar yapdırmış, bir Abdurrahman Paşa i'âne tarîkiyle Kastamonu kazâlarında güzel hastahâneler inşâ etdirmiş; bu müteşebbis, çalışkan ve mukaddim vâlilerin vücûda getirdikleri eserler takdîre şâyân olmakla beraber bu memleketin muhtâc olduğu umrân ve imâr ihtiyâcı karşısında ciddî bir kemiyet teşkîlinden bi't-tab' uzakdı. Vâlinin veya idâre me'mûrunun rü'yet ve himmetine kalmış ve bırakılmış olan işler vilâyetlerin muhtâc olduğu esâslı şâmil ve umûmî icrââtı hiçbir zaman tatmîn edemez. Bunu te'mîn ve tatmîn edecek usûl ve sistem hâline ircâ' edilen idâre kāideleri ve onun tatbîkini deruhde eden ve memleketin her tarafında muntazaman ve mütemâdiyyen işleyen idâre makineleridir. Vâliler ve idâre me'mûrları umrân ve irfân işlerini bir amatör olarak değil vazîfenin tahmîl etdiği bir mecbûriyet ve zarûret dolayısıyla ve bir metod ve program dâiresinde îfâ ederlerse ancak umûmî ihtiyâcâta cevâb verecek ciddî ve pâydâr eserler meydâna gelir.

Cumhûriyetin, sâbık idârelerin elinden teslîm aldığı vilâyetlerin harâb ve yoksul manzarası görüldükden sonra idârî merkeziyet sisteminin kat'î iflasına hükm etmemeğe imkân yokdur. Bu usûlün bütün isti'dâd ve kābiliyetleri imhâ eden ve ihtiyâcları susduran muhrib ve boğucu te'sîrâtı

قارشوسنده يوقاريده عرض ايتديكمز وجهله بعض غيور ومتشبث اداره آدملرينك همت وغيرتلرى ، ماهيت تأثير واثر اعتباريله برنوع اداری سپورك ايلروسنه كچه‌مه‌مشدر .

مملكت اولادينك عزيز ومقدس قانلرى بهاسنه الده ايديلن انقلابه خيانت ايتمش اولمه‌دن ماضينك سقيم ومؤلم مركزيته رجوع ايديله‌مز . وتورك وطنى ولايتلرينك محتاج اولديغى معظم عمران وعرفان ايشلرينى فلان ويا فلان مأمورك همت ومروتندن بكلديكى دورلرى چوقدن كريده براقمشدر . انقلاب بزه شخصى كرامتلر وعنايتلر برينه علمك اصول وسيستملرينه ايمانى تلقين ايتديكى ايچوندر كه بز اونى مثبت برحقيقت اولارق واونك واضعى بويوك غازيمز مملكتك قورتولوش واحيا دستورلرينك واضعى بويوك بر له‌ژيسلاتور صفتيله تجيل ايدييورز .

داخليه وكيلى شكرى قيا بك افندى بويوك ملت مجلسنده‌كى بر قاچ كون اولكى نطقلرنده اختصاصدن متولد بر وقوف ونفوذ نظرله افاده بيوردقلرى وجهله مشروطيتده متوالى حربلر يوزندن فيضنى وثمره‌سنى كوسترەمين محلى اداره‌لر اصولنك جمهوريتنك فيضلى سينه‌سنده مركزك بصيرتكار مراقبه‌سنه بيلكيلى ونورلى نظارتنه مظهر اولمق شرطيله اعظمى واحيا كار راندمانى ويره‌جكندن هيچ شبهه ايتمه‌ملىدر .

مركزى دولت مؤسسه‌لرى ايچونده اداری مركزيت كبى خودكام فكرلردن طوغان ذهنيتلرك عقامتنه صاپلانوب قالمقدنسه ولايتلره بخش ايديلن حقوق وصلاحيتلرى مؤثر برنظارت ومثمر بر مراقبه ايله تنظيم‌واداره‌يه موفق‌اولمق البته بيوك برلياقت واونسبتده بيوك برشرف تأمين ايدر .

عاطف

karşısında yukarıda arz etdiğimiz vechile bazı gayur ve müteşebbis idâre adamlarının himmet ve gayretleri, mâhiyet-i te'sîr ve eser i'tibârıyla bir nev' idârî sporun ilerisine geçememişdir.

Memleket evlâdının azîz ve mukaddes kanları bahâsına elde edilen inkılâba hıyânet etmiş olmadan mâzînin sakīm ve mü'ellim merkeziyetine rücû' edilemez. Ve Türk vatanı vilâyetlerinin muhtâc olduğu mu'azzam umrân ve irfân işlerini falan veya filan me'mûrun himmet ve mürüvvetinden beklediği devirleri çokdan geride bırakmışdır. İnkılâb bize şahsî kerâmetler ve inâyetler yerine ilmin usûl ve sistemlerine imânı telkīn etdiği içindir ki biz onu müsbet bir hakīkat olarak ve onun vâzı'ı Büyük Gāzi'yi memleketin kurtuluş ve ihyâ düstûrlarının vâzı'ı büyük bir lejislatör sıfatıyla tebcîl ediyoruz.

Dâhiliye Vekîli Şükrü Kaya Beyefendi Büyük Millet Meclisi'ndeki birkaç gün evvelki nutuklarında ihtisâsdan mütevellid bir vukūf ve nüfûz-ı nazarla ifâde buyurdukları vechile Meşrûtiyet'de mütevâlî harbler yüzünden feyzini ve semeresini gösteremeyen mahallî idâreler usûlünün Cumhûriyet'in feyizli sînesinde merkezin basîretkâr murâkabesine bilgili ve nûrlu nezâretine mazhar olmak şartıyla a'zamî ve ihyâkâr randımanını vereceğinden hiç şübhe etmemelidir.

Merkezî devlet mü'esseseleri içinde idârî merkeziyet gibi hodgân fikirlerden doğan zihniyetlerin akāmetine saplanıp kalmakdansa vilâyetlere bahş edilen hukūk ve salâhiyetleri mü'essir bir nezâret ve müsmir bir murâkabe ile tanzîm ve idâreye muvaffak olmak elbedde büyük bir liyakat ve o nisbetde büyük bir şeref te'mîn eder.

Atıf

ADRES